Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 27 juni 2023, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 15.00 uur

---

Aanwezig zijn:
- dhr. L.A. de Lange, voorzitter;
- mw. M.M. Bellekom-Vogels, mw. D.C. van Deursen-van Gool, mw. M.P. Wuite, mw. S.M. van Eps-Habibe, mw. S.K. Ettema-Walkate, mw. S.B. Everard, dhr. J.M. Gankema, dhr. H.J.M. Hendrickx, mw. S. Hibbert, mw. J.M. Hofman-de Raad, dhr. R.R. Krabbendam, mw. I. van der Marel, dhr. H.W. Mulder, dhr. G.L.H. Nijman, dhr. B.G. Paulides, dhr. N.A. Pesman, mw. C.A. Rogge-Schneider, dhr. H. van Smirren, dhr. M.C. Stekelenburg, mw. P.A. van Vliet-van Dijk (later), dhr. B.R. Wesselingh, leden van de raad;
- dhr. R. Bloemendaal, dhr. L.N.M. van Doeveren dhr. L.W. Koetsier, dhr. R.A. Zoutendijk, wethouders;
- dhr. J. Kleinhesselink, raadsgriffier

Verhinderd: -

---

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Dames en heren, het is 15.00 uur geweest, hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Wassenaar. Ik hoorde al enkelen van u zeggen dat het bijna normaal is om elkaar nu goedenavond te wensen want je vergadert met elkaar in de avond, maar het is toch nog echt middag. Welkom aan alle raadsleden, het publiek hier aanwezig, de mensen die het misschien toch thuis volgen op dit tijdstip. Welkom allemaal want wij gaan de kadernota bespreken en dat is de reden dat we er wat meer tijd voor nemen om dat te doen. De kadernota is natuurlijk altijd de start van eigenlijk de financiële cyclus voor het nieuwe jaar en dat is toch eigenlijk best wel vreemd zo vlak voor de zomer waar iedereen ongetwijfeld alvast wat zal wegmijmeren over hoe de zomerperiode eruit gaat zien, maar de eerste lijnen en contouren worden neergezet vanuit de raad, zodat het college daar de komende tijd mee aan de gang kan en dat zal uiteindelijk neerslaan in een nieuwe begroting voor het nieuwe jaar die we in november a.s. gaan behandelen, oftewel belangrijk en relevant voor de koers van Wassenaar. Dus fijn dat u er vandaag allemaal weer bij bent. Ik heb begrepen dat mevrouw Van Vliet-van Dijk iets later is, zij zal later aanschuiven vandaag, en ik zie dat de heer Hendrickx een vraag heeft, dat mag.

De heer **Hendrickx**: Nou eigenlijk meer een soort mededeling voorzitter. Onze fractie is vandaag fluïde. Wat u opmerkte, is inderdaad juist, mevrouw Van Vliet komt eraan, maar de heer Wesselingh moet van 16.00 tot 16.30 uur even aan afwezig zijn en of de zon nog tevoorschijn komt betekent of mevrouw van der Marel nog heel even weg moet. Dus we hebben een fluïde..., dan weet u dat nu.

De **voorzitter**: Dank, hartstikke goed en ik begrijp dat er later op de dag ook nog belangrijke schoolmusicals gevolgd moeten worden, dus dat de heer Mulder om die reden ook nog even er niet is. Zo ziet u, we vergaderen hier maar het leven gaat ook gewoon door, gelukkig maar. Hartstikke goed. Ik kijk verder, zijn er nog verdere mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Zijn er nog verdere mededelingen vanuit het college? Ook dat is niet het geval.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Kunt u instemmen met de agenda die vandaag voorligt? Dat is het geval, dan stellen we de agenda vast. Dan hebben we het over de spreektijden. Dat is voorbereid in het fractievoorzittersoverleg en daarvan is afgesproken dat elke fractie in principe negen minuten de tijd krijgt om een inbreng in de eerste termijn te leveren plus per raadszetel een minuut en een tweede termijn van vijf minuten per fractie plus een extra minuut per raadszetel per fractie en dat de volgorde de bekende volgorde is die we ook altijd bij de begroting doen. Dat betekent dat we beginnen met Hart voor Wassenaar, daarna de VVD, dan Lokaal Wassenaar!, het CDA, GroenLinks, D66, Democraten Liberalen Wassenaar en dan de PvdA. Dus dat zal het voorstel zijn voor de volgorde en voor de interrupties is afgesproken in principe uit te gaan van vier interrupties per partij, die wij ook zullen bijhouden, en een interruptie is een korte vraag of opmerking met degene die spreekt die erop kan reageren, dan kan er nog een tweede korte vraag of opmerking op volgen en dat is de vorm van de interruptie. Kunt u instemmen dat we langs deze lijn met deze afspraken de vergadering gaan doen? Dat is het geval, dan spreken we dat bij dezen af. Dan hebben we, zeker met dank aan de griffie, daar een puzzel op gelegd en dat betekent dat we om en nabij 18.00 uur kunnen gaan schorsen, dan is er eten. Dan gaan we de vergadering weer starten om 19.00 uur en dan zal het college in eerste termijn gaan

antwoorden. Dus tijdens die dinerschorsing zullen de antwoorden verder verwerkt worden, zodat het college ook vanaf 19.00 uur kan starten. Mocht het nou gebeuren dat we eerder dan om 18.00 uur klaar zijn dan gaan we natuurlijk ook het moment van weer opstarten in het begin van de avond wat naar voren halen, maar dat gaan we met elkaar beleven. Dan is dat over de orde de agenda.

3. Inspreken

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar de insprekers en die zijn er niet. Dus dat is snel.

4. Hamerstuk
4a. Zienswijze Ontwerpbegroting 2024 Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar de hamerstukken en dat is er één. Dat is de zienswijze Ontwerpbegroting 2024 van de Omgevingsdienst Haaglanden. Kunt u akkoord gaan met het besluit om deze zienswijze en de reactiebrief zo te accorderen? Dat is het geval, dan stellen we die hierbij vast.

5. Kadernota 2024

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar waar het om draait, de kadernota met het besluit de Kadernota 2024 vast te stellen en als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van de Meerjarenbegroting 2024-2027. Dan geef ik graag als eerste het woord aan de fractie van Hart voor Wassenaar. Het woord is aan de heer Hendrickx. Om de spreektijden gewoon te zien, worden die ook netjes door de griffier bijgehouden.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dank u wel. Ik herinner me een kadernotabespreking waarbij wij als fractie met één lid vijf minuten kregen en precies op die vijf minuten, als het kort is dan lukt het wel, als het lang is dan kost het wat meer tijd, uitkwamen. Ik denk dat ik aan die dertien minuten ruim genoeg heb, dank u wel. De Kadernota 2023. Voorzitter, jaren geleden werden in deze raad heroïsche gevechten gestreden over welke kleur de lantaarnpaal moesten hebben, groen of blauw en later werd vaak gezegd 'waar maken we ons druk over' en deels was dat ook zo. Inmiddels hebben rijks- en provinciale overheden een veel meer directieve rol naar zich toegetrokken en worden ze ook preciezer betreffende hun instructies aan met name kleinere gemeenten, maar nog steeds is het in Nederland zo geregeld dat lokale gemeenteraden hun goedkeuring moeten geven aan besluiten die hier genomen worden en dan gaat het niet meer over de kleur van de lantaarnpaal, het gaat over de Groene Zone, de woonvisie, het verkeer, de jeugdzorg en veel meer grote onderwerpen die de Wassenaarders raken en hier zie je een toenemende splitsing tussen landelijke partijen, die veelal gezagsgetrouw meestemmen met datgene wat op provinciaal of zelfs landelijk niveau wordt gewenst aan de ene kant en lokale partijen aan de andere kant. Niet voor niets hebben de lokale partijen sinds 2006 een positie opgebouwd waarbij 43% van de kiezers voor een lokale partij kiest, maar toch blijven de landelijke partijen halsstarrig vasthouden aan hun landelijke beleid ondanks dat de weerzin van de Wassenaarders steeds verder toeneemt. Wat je dan krijgt, is dat landelijke partijen zich ineens een Wassenaarse landelijke partij gaan noemen of een andere Wassenaarse partij gaan roepen en zich ineens profileren als een lokale partij, maar wij geloven dat dit alleen maar semantiek is. Ook nu zien we in deze voorjaarsnota, en dan kom ik wat meer tot het punt, weer dat de accenten sterk gaan verschillen. Wassenaar wordt dienstbaar gemaakt aan haar omgeving, de regio, geen voordelen voor Wassenaar en de nadelen zijn zichtbaar en de provincie en het rijk zijn weer inspiratiebron geworden voor beslissingen. De vragen 'is het goed voor Wassenaar?', 'is het goed voor de Wassenaarder?' en 'wil de Wassenaarder dit?' worden niet meer gesteld. Voorzitter, de kadernota is teleurstellend, eigenlijk is het een visieloos stuk. Het is niet meer dan een CUP, een licht concretere vorm van het vage coalitieakkoord en dan komt de nog niet zo lang geleden gehoorde zorg van de VVD betreffende planningsoptimisme weer aan de orde want ook in deze kadernota is de uitvoering uiterst onzeker. Uiteraard wordt de vraag weggewuifd want het bastion van het college gaat zorgen dat het goed komt en het is ook zonder meer het recht om dat te claimen aan het begin van een collegeperiode, ieder beginnend college mag dat claimen. Resultaten uit het verleden zeggen niets over de toekomst, maar op het eind spreekt gelukkig de kiezer. De vorige raadsperiode kenmerkte zich door vele mooie plannen, Royal Park Lane, kansen en denkrichtingen voor het verkeer, plannen voor het raadhuis en de Warenar. We zijn benieuwd wat deze periode wordt gerealiseerd. Voorzitter, wanneer we de kadernota goed bekijken dan bekruipt ons een vreemd gevoel. Er staat in dat voor € 2.192.000,00 nieuw beleid wordt ontwikkeld en dat is heel wat, daar kun je heel wat mee, en je vraagt je dan af wat het is. Om dat goed te kunnen beoordelen, moet je kijken naar de oorspronkelijke begroting van 2023, de voorjaarsnota en deze kadernota en nog een forse van bijna € 500.000,00 er tussendoor. Dan blijkt dat

dit voor € 1,4 miljoen beleid is dat al door een vorig college is neergelegd en de overige € 800.000,00 zat voor een behoorlijk deel al in de oorspronkelijke begroting. Alles bij elkaar genomen komt het college met wel heel weinig nieuw beleid voor de komende 2,5 jaar, als je dat uit de financiële gegevens mag halen en eigenlijk bij nadere bestudering, wanneer je er een nachtje over slaapt, zijn we helemaal niet ontevreden over deze kadernota want er zit veel in van wat al eerder was vastgesteld en daarom herhaal ik wat ik al eerder heb gezegd, we zullen ons uiterste best doen om deze coalitie bij elkaar te houden. Wel hadden we verwacht dat deze kadernota meer visie zou vertonen en wat door Hart voor Wassenaar duidelijk wordt gemist is ten minste een reflectie op de volgende onderwerpen. Ontwikkeling organisatie en bestuurskracht, ontwikkeling jeugdzorg, deze week stond een artikel in het Financieele Dagblad dat 20% van de uitgaven ondoelmatig is, dat scheelt Wassenaar € 2 miljoen, verkeersbeleid, sluipverkeer, verkeersoverlast. Een liquiditeitsprognose met deze nieuwe cijfers zou zeer gewenst zijn geweest. Er wordt niets gezegd over een beleid Energietransitie, een visie op toerisme en recreatie is afwezig en luisteren naar en communiceren met de Wassenaarders wordt niet genoemd. Alles bij elkaar een magere kadernota met weinig nieuw beleid en met grote blanco ruimtes. In wezen betekent dit dat de kadernota, die bedoeld is om met name de lijnen op de langere termijn uit te zetten, de discussiebasis binnen deze raad is, alleen we zullen nu toch weer moeten wachten op de begroting, het is niet anders. Voorzitter, een opmerking. De verwijzing naar bestuurlijke onrust voor vertraging van projecten is onterecht. Het uitlopen van de projecten heeft twee redenen, in de eerste plaats de traagheid in de vorige raadsperiode en in de tweede plaats het gedrag van VVD en CDA in de periode na het sluiten van het coalitieakkoord in juni 2022. Voorzitter, we hebben op dit moment geen vragen, maar we hebben wel twee amendementen klaar staan die we op enig moment in deze beraadslagingen zullen introduceren. Dat was het. Nog zes minuten, dat is knap. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, nog even voor de orde. Op enig moment in de beraadslaging, die wilt u in de tweede termijn naar voren brengen?

De heer **Hendrickx**: Ja, dat is wel de bedoeling.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Nijman.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Blij en tevreden, dat is de Wassenaarse VVD-fractie met deze kadernota, gemaakt door doeners, mouwen worden opgestroopt, geen woorden maar daden, Wassenaar kampioen want met deze plannen gaat Wassenaar op weg om weer het mooiste dorp te worden, ja nog mooier dan het al is. Op een kleine 2000 kilometer hiervandaan vechten Oekraïners voor de zelfstandigheid van hun eigen land, ze leven continu in doodsangst, een vrij volk dat nu al ruim een jaar in een niet gewilde oorlog vecht. Helaas heb ik van dichtbij meegemaakt dat vrienden moesten vluchten en hun ouders in vrijheid moesten brengen. Ik ben dan ook blij dat er zo veel Wassenaarders Oekraïners hebben opgevangen. En wat mooi dat Wassenaar al jaren haar verantwoordelijkheid neemt en nu 930 mensen in Duinrell opvangt. Dit maakt me echt trots op Wassenaar. Laten we met elkaar weer eens meer waarderen hoe goed we het in Wassenaar hebben. Tenslotte is het fijn wonen, werken en recreëren in ons dorp en daar mogen we best trots op zijn met elkaar. Natuurlijk zijn er nog zaken te verbeteren, maar laten we met elkaar niet vergeten ook stil te staan bij wat goed is of goed gaat. In Wassenaar zijn honderden vrijwilligers actief zoals de SMOW, de Bermbrigade en de Stille Kracht. Zij zetten zich belangeloos in voor Wassenaar en om Wassenaarders te helpen. Dat is heel bijzonder, zij spelen een cruciale rol in ons dorp en daarom wil ik namens de VVD-fractie alle vrijwilligers bedanken voor hun liefde, hun tijd en hun toewijding. In 2022 hebben de Wassenaarse kiezers de VVD weer tot de grootste partij gemaakt. Dat is mooi, maar brengt ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Wij zijn ons hiervan bewust en we weten dat we alleen door goed samen te werken met alle partijen in de raad tot de beste resultaten voor ons mooie groene dorp kunnen komen. We steken dan graag ook vandaag weer de hand uit naar eenieder hier in dit huis van de democratie. Voor ons ligt de kadernota van het nieuwe college 'Samen met Wassenaarders aan de slag'. Dat is een uitvoering van het eerder gesloten coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar'. De ambities uit het coalitieakkoord zien we goed terug in deze kadernota. Er wordt geïnvesteerd in de maatschappelijke voorzieningen in Wassenaar, er is daadkracht bij het college, we gaan aan de slag met de gemeentewerf, de dorpskern en de verkeersveiligheid. Er wordt ook gewerkt aan het versterken van onze bestuurskracht, essentieel voor de zelfstandigheid van Wassenaar. In deze kadernota zien we een degelijk financieel beleid, uiteraard een speerpunt voor de VVD want het huishoudboekje moet op orde zijn en blijven, maar de gemeente is er niet om het geld van de Wassenaarders op de bank te zetten, maar om optimaal te investeren in voorzieningen voor hen, dat verwachten zij van ons. Tot voor kort kostte het geld om het op de bank te hebben staan en intussen is alles duurder geworden. Wat de VVD betreft beter nu investeren in de algemene voorzieningen voor de Wassenaarders. En ja, de financiële middelen die we van het rijk krijgen gaan vooralsnog in 2026 hard omlaag, maar dit gebeurt bij alle 352 gemeenten in

Nederland en als Wassenaarse VVD hebben we bij de Tweede Kamerfractie van de VVD hiervoor aandacht gevraagd om dit op korte termijn op te lossen. Het zou overigens volstrekt onlogisch zijn om nu al flink te gaan bezuinigen of lasten te verhogen als dit mogelijke tekort in 2026 alsnog wordt opgelost door het rijk, maar wat ons betreft knaken voor taken, dus of meer geld of minder taken. Eindelijk wordt de gemeentewerf nu gesaneerd, gesaneerd voor woningbouw, zodat we op deze centrale plek in ons dorp prachtige woningen kunnen gaan bouwen, een goede mix voor jong en oud en voor gezinnen. Uiteraard zal de huidige gemeentewerf eerst verplaatst moeten worden en het college komt later in 2023 met voorstellen hiervoor. Er wordt een integraal huisvestingsplan gemaakt voor al onze ambtenaren zoals in het gemeentekantoor en in De Paauw. De Paauw, die binnen gerenoveerd moet worden als rijksmonument en laten we eerlijk zijn, als je hier rondkijkt en rondloopt, is dat echt wel nodig. Voor de VVD is en was altijd al de verkeersveiligheid een heel belangrijk leidmotief. We gaan de verkeersveiligheid verder verbeteren voor alle weggebruikers met bijzondere aandacht voor de voetgangers en fietsers, waarbij vele wegen op termijn naar 30 km per uur zullen gaan. We kijken uit naar het wegcategoriseringsplan in het najaar waar dit geconcretiseerd zal worden. Invoering is pragmatisch, waarbij werk wordt gecombineerd om de kosten te beperken. Wat kijk ik er naar uit om over drie jaar met mijn kinderen te wandelen in een opgeknapte levendige dorpskern, samen een ijsje eten, winkelen, sportkleding en hardloopschoenen kopen voor de 15 van Wassenaar, die we samen gaan lopen en vrienden en kennissen uit Noord en Zuid te ontmoeten. Onze dorpskern is er tenslotte voor iedere Wassenaarder, de plek waar we elkaar ontmoeten en onverwacht tegenkomen. Dat het weer net zo wordt als toen onze kinderen nog op de Boni zaten en we omliepen via de Langstraat naar huis om de gezelligheid en om mensen te ontmoeten of nog even een boodschap te doen, een dorpskern waar we weer trots op kunnen zijn. Van dat vooruitzicht gaat mijn hart sneller kloppen. Ook een dorpskern waar ondernemers graag een onderneming willen starten omdat het een aantrekkelijke plek is om hun waren te verkopen. De VVD is zeer tevreden dat het college actief op zoek is naar cofinanciering voor de benodigde investeringen. Een vraag aan de wethouder: wanneer denkt u meer duidelijkheid te hebben over de cofinanciering zodat we een inschatting hebben van de netto kosten?

De **voorzitter**: Mijnheer Nijman, er is een interruptie van de heer Gankema. Mijnheer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja dank u voorzitter. Ik hoor de heer Nijman praten over een sportwinkel. Die is er op dit moment niet en net als mijnheer Nijman ben ik zelf ook erg sportief en ik zou mijn sportkleren ook wel in dit dorp willen kopen, maar impliceert mijnheer Nijman nu dat er in Wassenaar geen sportwinkel is omdat de Langstraat niet gerevitaliseerd is, geen nieuwe steentjes heeft gekregen?

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Dank u wel voorzitter. Ik kan natuurlijk niet zeggen waarom een ondernemer weggaat of niet, maar het helpt niet als je niet een aantrekkelijk dorp hebt en dus onvoldoende mensen hebt die naar het dorp komen. Ik weet wel één ding, dat een sportzaak in het dorp mensen zal aantrekken want ik weet dat in het verleden veel mensen naar het dorp gingen om even hun sportkleding te kopen en dan doen ze ook andere dingen in het dorp. Dus dat is wat mijn hoop is, dat we weer een sportzaak hier in het dorp kunnen krijgen en dat is eigenlijk een oproep aan het college om daar actie op te ondernemen.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ik hoor de heer Nijman antwoorden met een dubbele ontkenning, maar ik herhaal mijn vraag. Denkt de heer Nijman dat, als er straks nieuwe steentjes liggen en het is opgeknapt voor € 3,8 miljoen dan wel € 5,6 miljoen, er dan daadwerkelijk iemand zegt 'o, maar dan ga ik daar wel weer een sportzaak beginnen'?

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Ik denk dat het iets meer behelst dan alleen maar nieuwe stenen neerleggen want dat zou wel heel duur zijn. Er zit veel meer in dat plan en ik weet wel zeker dat een winkel eerder geneigd is om te openen als het een aantrekkelijk dorp is waar veel mensen komen, waar veel mensen hun waren willen kopen. We hebben een gigantisch sportlievend dorp, er zijn in Wassenaar zo veel mensen die sporten, er is wel degelijk een markt voor en ik denk dat je wel degelijk attractiever wordt voor ondernemers om hier een winkel te starten als het er aantrekkelijker uitziet en er een duidelijk beleid op is.

De **voorzitter**: Dan is er ook een interruptie van de heer Hendrickx. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Een beetje in het verlengde van de vragen van de heer Gankema. U had het erover dat u over een aantal jaren graag met uw kinderen ijs gaat eten in het dorp. Is het zo dat u pas ijs gaat eten in het dorp wanneer er nieuwe steentjes zijn, terwijl er al die tijd al een ijswinkel is of begrijp ik u verkeerd, misschien dat ik nog enige verheldering van u kan krijgen, maar u zult daar ongetwijfeld een antwoord op hebben, daar twijfel ik niet aan. In de eerste jaren dat ik hier woonde, moest ik naar Leiden toe om daar ijs te kopen, dat was later opgelost met die ijswinkel, maar dat gaat vrij ver terug. De andere vraag is... Ik hoor uw dingen zeggen waarbij ik mij afvraag of dat uw uitleg is van datgene wat in de kadernota staat. U brengt het met erg veel grote bloemen en fijne lucht en dat soort dingen, u projecteert iets van hoe u de toekomst van Wassenaar ziet op basis van dit coalitieakkoord. Dan ga ik toch een vraag stellen over planningstempo, planningsoptimisme en dat soort dingen. Denkt u werkelijk dat wat u hier schildert in zeer fraaie bewoordingen op basis van deze kadernota, de begroting en de daarna te volgen uitvoering daadwerkelijk realiteit gaat worden?

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Om te beginnen met de eerste vraag, ja ik haal nu ook ijsjes in het dorp en op de tweede vraag. Dit is natuurlijk een kadernota die we meegeven en die we goedkeuren of niet, maar we weten wat wij zullen doen, maar er komt nog een concreet voorstel waar ook een planning in zit, dus dat wachten we af. We hebben wel degelijk de hoop dat over drie jaar, we spreken nu in 2023 en in 2026 is de dorpskern wel gerevitaliseerd.

De **voorzitter**: Oké, gaat u verder.

De heer **Nijman**: Er wordt samen met de ondernemers gewerkt aan een ondernemersvisie, zodat we een beleid kunnen neerzetten voor ondernemende Wassenaarders. De ontwikkeling van de bedrijventerreinen is hier ook een belangrijk onderdeel van. Voorzitter, we hebben begrepen dat de MRDH, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, hier ook ondersteuning bij kan geven. Kan het college aangeven of hiermee rekening is gehouden? De VVD is voor het behoud van de Warenar als dorpshuis en als theater en wat zou het mooi zijn als onze langgekoesterde wens van een Wassenaars museum hier ook een plaats zou kunnen krijgen, maar kan het college toelichten waaraan de € 70.000,00 wordt besteed? In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat het onderhoud van groen en de wegen naar niveau B gebracht zal worden. Dat betekent heel goed en dat is goed genoeg. Kan de wethouder toelichten of dit aldus is verwerkt in de kadernota? We hadden als coalitie ook het idee van een speciaal team dat van Noord naar Zuid gaat om noodreparaties uit te voeren, is hiermee rekening gehouden in de kadernota? Want uiteindelijk wil niemand losliggende stoeptegels en overhangend groen. Als Wassenaarse VVD bepleiten we al langer dat we verduurzaming zo veel mogelijk moeten stimuleren en faciliteren, uiteraard met aandacht voor onze rijks- en gemeentemonumenten en ons beschermde dorpsgezicht. Zoals we al eerder hebben bepleit, zijn wij voor de 'ja mits'-houding als het gaat om het aanleggen van zonnepanelen, zoals ook wel door de klimaatburgemeester is bepleit en het verheugt ons dat het college daarop acteert. Voorzitter, ik ga richting een afronding maar niet voordat ik dit college heb bedankt om in zo'n korte tijd als nieuw college een kadernota op te stellen. De VVD wil ook graag alle ambtenaren bedanken die dit weer mogelijk hebben gemaakt, dank voor het organiseren van de presentatie van het accountantskantoor BDO, die ook aangaf dat Wassenaar er financieel heel gezond voorstaat, beter dan de meeste gemeenten in Nederland. Dit college gaat voor iedere Wassenaarder aan de slag, onderwijs, inclusie, sport, ondernemers, strand, van kleuter tot ouderen, niemand wordt uitgesloten. Voorzitter, wat de Wassenaarse VVD betreft, kan het college de mouwen opstropen en onverminderd met veel enthousiasme aan de slag om uit te voeren, uit te voeren en nog eens uit te voeren. Samen als college aan de slag met deze mooie plannen, maar ook samen met de raad, samen met de Wassenaarders in het belang van ons mooie dorp. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Allereerst dank aan het college voor het aanbieden van een kadernota en ook veel dank aan de ambtelijke organisatie, het is toch iedere keer weer een helse klus, zeker in een huis waar de meningen nogal eens uiteenlopen of erger, waar de politiek regelmatig van mening verandert. Ik geef u nu het geluid van de afgelopen weken hier in De Paauw: plop, plop, plopperdeplop. Het is het geluid van de popcornbegroting die voor ons ligt, voor iedere coalitiepartij een versnapering, gemakkelijk te bereiden, maar geen voedzame maaltijd, na het nuttigen van de popcornbegroting blijf je achter met een leeg gevoel. Wij snappen dat het college nog niet zo lang actief is en we zijn blij dat er iets ligt, maar helaas bevat de kadernota veel kretologie, algemeenheden en worden er geen keuzes gemaakt.

In 2024 verwachten we een meer uitgebalanceerde maaltijd, liefde gaat immers door de maag. Voorzitter, Franse presidenten staan erom bekend dat ze iets tastbaars willen achterlaten voor na hun termijn. Zo heeft Parijs zijn Centre Pompidou, genoemd naar een oud-president van Frankrijk, een prestigieus project dat bij de realisatie duurder en duurder werd en waarvan de bouw telkenmale werd uitgesteld. Wethouder Van Doeveren laat in interviews weten dat hij zich de komende jaren richt op de uitvoering van het centrumplan om ook op die manier iets tastbaars achter te laten. Ook dit project wordt echter duurder en duurder en met de realisatie wil het maar niet vlotten. Wat ooit begon als een opknapbeurt voor een miljoen is nu uitgelopen op een veelvoud daarvan. Eerder in 2023 rekenden ambtenaren van de gemeente ons voor ons uit dat realisatie van het centrumplan € 5,6 miljoen zou gaan kosten. Bij de begroting gaat het om cijfers en wat lezen we in deze begroting? Het centrumplan staat voor € 3,8 miljoen in de boeken. Vraag aan het college: is de € 5,6 miljoen die eerder in 2023 door de ambtenaren is uitgerekend niet een veel realistischer bedrag, wat is de onderbouwing van de € 3,8 miljoen? Als het kan, kan het college deze berekening ons ook voor de tweede termijn schriftelijk doen toekomen? Het college geeft aan dat er een bedrag moest worden neergezet in de begroting om een mogelijke subsidieaanvraag bij het RVO in te dienen. Vraag: hoe groot acht het college de kans dat deze subsidie ook daadwerkelijk zal worden toegekend, hoe groot is het bedrag dat het college aan subsidie bij het RVO wil gaan ophalen en, mocht de subsidie niet worden toegekend, wordt het bedrag van de € 3,8 miljoen dan automatisch hoger? Lokaal Wassenaar! heeft zich altijd hard gemaakt voor de V van verbinding. Dit betekent een belangrijke rol voor buurthuizen, een bibliotheek en een divers verenigingsleven. Dergelijke gebouwen, want die heb je er wel voor nodig, geven onderdak aan activiteiten georganiseerd door mensen, voor mensen, noem het het vergroten van de sociale cohesie. Nu is er in bestuurlijk Nederland een trend geweest van niet-investeren in bakstenen, in gebouwen, maar enkel in activiteiten. Gelukkig is deze trend omgebogen en we zien nu ook dat ons cultureel centrum Warenar gewoon in het bezit van de gemeente kan blijven. Het college gaat ook geld uittrekken voor onderhoud, hulde, echter slechts € 50.000,00. Als je nagaat dat onderhoud de afgelopen jaren niet heeft plaatsgevonden, lijkt dit wel een heel klein bedrag. Vraag: waarop is dit bedrag gebaseerd? De afgelopen tijd hebben we in de raad al een paar keer gesproken over verkeer, iets wat alle Wassenaarders bezighoudt. Lokaal Wassenaar! is samen met GroenLinks de echte voorstander van de invoering van de 30 km, dat durf ik hier de klip-en-klaar hardop te zeggen. Het college en de coalitie doen ook pogingen in die richting, maar het gaat niet van harte en het is zeker niet doordacht. Het college en de coalitie willen heel Wassenaar volleggen met drempels, om de 80 meter een drempel om de snelheid van auto's terug te dringen. Breng daarbij zo veel mogelijk fietsers tussen de auto's en de gemiddelde snelheid zal omlaaggaan. Absurd, dit zijn verkeersmaatregelen uit de vorige eeuw.

De **voorzitter**: Mijnheer Gankema, een interruptie van de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ik zou graag willen weten waar mijnheer Gankema het vandaan heeft dat de coalitie heel Wassenaar vol drempels wil leggen. Ik heb daar nog niets over gehoord, waar haalt u die wijsheid vandaan?

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Onlangs is in de raad besloten om een vrijliggend fietspad weg te halen en daarvoor in de plaats komt een weg met drempels waarbij fietsen tussen de auto's worden gemengd. Of u heeft niet opgelet of ik vertel u nu iets nieuws.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ik let heel goed op mijnheer Gankema. U hebt het nu over de Schouwweg, maar dat extrapoleert u nu over heel Wassenaar en dat is wel jammer, dat u daar een karikatuur van maakt. Wat goed is voor de ene weg zou misschien niet goed kunnen zijn voor de andere weg. Ik heb de indruk dat u een beetje doorslaat in uw reactie.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Goed, ik vervolg, neem ik aan, want dat was geen vraag.

De **voorzitter**: Het was een reactie. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Oké, mijn laatste woorden waren absurd, dit zijn verkeersmaatregelen uit de vorige eeuw. Drempels, iedereen heeft er een hekel aan, al dat remmen en weer optrekken bij iedere drempel is slecht voor je auto, werkt belemmerend voor de alarmdiensten en het OV en

bovenal is het onveilig voor fietsers. Geacht college, gaat u nu eens kijken bij onze buurgemeenten, daar hebben ze met eenvoudige maatregelen wel 30km-wegen zonder drempels en, geloof het of niet, ook met gescheiden fietspaden. Daarom een oproep aan het college: stap nu eens af van dat verouderde denkpatroon en ga met je tijd mee, leg niet heel Wassenaar vol drempels en voer de 30 km in. Ook ik ga me gemakkelijk binnen de tijd houden en ik ga nu improviseren, dus dat maakt het ook leuk. Ontvlechting Sociaal Domein Voorschoten. Ik zie bedragen staan van € 500.000,00 voor 2024 en in 2025 nog eens € 200.000,00. Voorzitter, ik wil graag aan het college vragen: wij hoorden dat we na de ontvlechting 35 ambtenaren/fte weer binnen de Wassenaarse organisatie krijgen, klopt dit? Het is natuurlijk het goede recht van de gemeente Voorschoten om de samenwerking op te zeggen, maar wij hebben vernomen dat bij de samenwerking destijds is afgesproken dat de gemeente die de samenwerking opzegt ook voor de kosten opdraait. Graag horen wij een nadere duiding. Voorzitter, zo hebben we toch wat minuten kunnen vullen met het praten over popcorn. Ik het begrepen dat we rond 18.00 uur schorsen voor het avondeten en daarna verdergaan met de termijn, wij kijken daar nu al naar uit. Ik dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Dan u wel voorzitter. Voorzitter, het is een heuglijk moment, wij mogen vandaag met elkaar spreken over de kadernota. Na intensieve coalitieonderhandelingen met als resultaat een coalitieakkoord dat op 11 maart jl. is gepresenteerd en waarbij een college aan de slag ging, is nu het moment om met elkaar te spreken over de maatschappelijke opgaven die voor onze inwoners zo belangrijk zijn. Voorzitter, voordat ik verderga, deel ik graag de complimenten uit aan de ambtelijke organisatie en het college voor het werk dat geleverd is. In korte tijd is er hard gewerkt om tot dit resultaat te komen, hulde. Het CDA heeft zich sterk gemaakt voor maatschappelijke investeringen tijdens de coalitieonderhandelingen. Dat zijn de opgaven op het gebied van woningbouw, het Sociaal Domein, onze jeugd, cultuur, groen en duurzaamheid, verkeer en verkeersveiligheid. Er wordt met deze kadernota ruim € 2 miljoen aan nieuw beleid uitgegeven. Dat komt ten goede aan de inwoners, aan voorzieningen in ons dorp en aan diepte-investeringen die al langer op zich lieten wachten en waarvan de CDA-fractie verheugd is dat die nu tot resultaat gaan leiden. Resultaten, dat is wat onze inwoners willen zien. Resultaten is waar het CDA voor gaat én voor staat. Over drie jaar willen wij de inwoners laten zien dat wij met z'n allen bezig zijn geweest voor ons dorp en dat er concrete resultaten zijn. Daarnaast vinden wij het van belang dat wij niet langer wachten want met wachten wordt alles alleen maar duurder. Sommige projecten hebben al te lang moeten wachten, aan de slag dus. Tegelijk zien wij dat het college als uitgangspunt heeft dat er op een deugdelijke en zorgvuldige wijze wordt omgegaan met onze financiën, geen geld oppotten, maar actief investeringen doen in voorzieningen voor de Wassenaarders. Dat is wat het CDA heeft gewild toen zij aan de onderhandelingstafel zat, dat wij op een verantwoordelijke manier ons huishoudboekje beheren. Dat is in lijn met de waarden van het CDA om rentmeesterschap uit te oefenen, met het realiseren van maatschappelijke voorzieningen en tegelijkertijd beheren van onze financiën op een verantwoordelijke manier bieden wij onze kinderen en de generaties na ons een Wassenaar dat leefbaar is. Over ons huishoudboekje wil ik nog zeggen dat wij op donderdag 15 juni jl. als raadsleden een uitgebreide technische toelichting kregen op de kadernota. Een externe deskundige, die al dertig jaar lang in financieel overheidsland werkzaam is, schetste de Wassenaarse financiële situatie. Hij vergeleek onze financiële situatie met vergelijkbare gemeenten. Op alle fronten werd duidelijk dat Wassenaar er zeer positief voorstaat en dat onze financiën solide en sterk zijn. Ook bleek dat er weinig gemeenten zijn die er zo sterk voor staan als wij. Het is niet nodig om onze inwoners te belasten en met deze kadernota wordt duidelijk dat het college dat ook niet zal doen. Dat is ook de conclusie die onze fractie hier vanavond trekt, deze kadernota laat zien dat alle plannen uit het coalitieakkoord en ook projecten die al beleid waren haalbaar zijn en uitgevoerd kunnen worden en dat zonder verhoging van de kosten voor de inwoner. Deze kadernota straalt daadkracht uit, het college kan wat ons betreft nu aan de slag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een vraag of een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik begin zo langzamerhand het gevoel te krijgen dat mevrouw Ettema een pleidooi houdt voor een ozb-verlaging. Is dat correct of niet? Gegeven de zeer positieve beschrijving die zij deed van de Wassenaarse financiën en zo nee waarom niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik ga hier niet specifiek in op de ozb, die is volgens mij op dit moment precies zoals die moet zijn. Ik wil alleen maar aangeven dat de algehele situatie, als je van bovenaf naar

beneden kijkt, bijzonder positief is. Ik denk dat het heel goed is dat onze inwoners niet extra belast worden en dat is ook niet wat zij willen.

De **voorzitter**: Nog een tweede vraag, de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja dank u wel voorzitter. Dit antwoord bevreemdt mij ook wel enigszins. In 2009 heeft de gemeente € 45 miljoen ontvangen voor de verkoop van NUON-aandelen, op die € 45 miljoen hebben we bijna drie raadsperioden gezeten waarbij het CDA drie keer in de raad zat en nu komt het verhaal 'we moeten maar eens met geld gaan smijten want dat is nodig want we hoeven niet op dood geld te zitten' en nog een paar van die dingen. Ik kan toch niet helemaal plaatsen hoe u zegt dat het ozb-niveau op dit moment precies goed is, waar baseert u dat op, terwijl de cashpositie van Wassenaar enorm terugloopt.

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik wil wel even graag het beeld hier rechtzetten, dat wij niet met geld gaan smijten, maar het geld dat wordt uitgegeven wordt gestopt in maatschappelijke investeringen. Dus het is een maatschappelijk rendement dat je behaalt. Ik vind het wel even belangrijk om dat recht te zetten. Verder is het heel goed, en dat hebben wij in 2022 ook aangegeven, dat de ozb verder niet is verhoogd en onze inwoners zijn op die manier blij. Ik wil graag verdergaan als het kan.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Ettema**: Ik wil graag even ingaan op onderdelen die wij belangrijk vinden, het zijn vijf onderdelen, wonen is de eerste. Woningbouw is nodig om al die leerkrachten, verplegend personeel, politie- en brandweermensen en al die mensen die van belang zijn om ons dorp leefbaar te houden, te kunnen huisvesten om onze samenleving vitaal te houden. Het CDA is daarom verheugd dat in deze kadernota wonen hoog op de prioriteitenlijst staat. Zo zal op korte termijn worden gestart met het uitplaatsen van de gemeentewerf, zodat gesaneerd kan worden. Vervolgens zullen er plannen worden uitgewerkt voor woningbouw voor jong en oud en voor gezinnen met ook 30% sociale woningbouw. Verder heeft het CDA de afgelopen week laten weten dat wij het zoeken naar een locatie voor een te bouwen schoolgebouw aan de Burmanlaan steunen. Daar kunnen de Jozef- en de Baptistschool samengaan. Als op deze locatie één nieuwe school kan worden gebouwd komen de bestaande schoollocaties vrij voor woningbouw. Dat is voor ons heel belangrijk. In het coalitieakkoord is afgesproken dat daar sociale woningbouw, middenhuur en middenkoop komt, precies voor de doelgroepen die ik net noemde. Daarnaast zal met een fusie van de scholen een kwaliteitsimpuls worden gegeven aan het onderwijs en aan de buurt. Als een Integraal Kind Centrum tegelijkertijd wordt gerealiseerd, wordt voorzien in een behoefte van ouders met kinderen aan extra kinderopvang. Als vervolgens het gezondheidscentrum op de plek van de Jozefkerk wordt gerealiseerd, wordt in één klap de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen voor zorg, onderwijs, opvang en betaalbare woningen waargemaakt, concrete resultaten die nodig zijn. Uitdrukkelijk wil ik hier noemen dat tijdige en actieve betrokkenheid van onze buurtbewoners bij al deze projecten een voorwaarde is. Participatie zorgt voor een breder draagvlak en begrip, liever een beetje meer, dan te weinig. Het tweede is een aantrekkelijke dorpskern. Het CDA is verheugd te zien dat de wethouder vol aan de slag is gegaan met het revitaliseren van onze dorpskern. In korte tijd en in breed overleg met alle belanghebbenden is de uitvoering van het oorspronkelijke plan opgepakt. De vertraging van het project heeft helaas wel extra kosten met zich meegebracht en het CDA ziet gelukkig dat met externe financiering de totale kosten lager zullen uitvallen. Het derde is cultuur. Het CDA is blij dat in de Warenar het theater behouden wordt en tegelijk een haalbaarheidsstudie wordt gedaan om een dorpsmuseum te huisvesten, ons eigen Wassenaarse museum. De combinatie met een sociale en maatschappelijke functie is een logische op deze centrale plek. De vierde is het Sociaal Domein.

De **voorzitter**: Voordat we daarnaar overgaan is er een interruptie van de heer Hendrickx. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik hoorde Mevrouw Ettema toch echt iets verrassends zeggen, externe financiering voor het Centrumplan. Wat weet u wat ik niet weet en dat rest van de raad mogelijk ook niet?

De **voorzitter**: Gaat uw gang, mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik lees in de kadernota dat wordt gekeken naar externe financiering en daar ga ik op af.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja ik heb de p.m.-post ook gezien, maar ik kreeg heel even de indruk dat u al wist hoe groot die zou zijn, maar die weet u ook niet. Het is hoop hè, u weet dat hoop uitgestelde frustratie is hè.

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema, gaat u verder.

Mevrouw **Ettema**: Het vierde is het...

De **voorzitter**: Nou niet het vierde want er komt nu ook een vraag van de heer Gankema. Mijnheer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u wel voorzitter. Stel dat de externe financiering niet wordt binnengehaald, is het CDA dan nog steeds zo positief over het Centrumplan?

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik vind het toch wel belangrijk om te zeggen dat het CDA in 2022 rond deze tijd heel duidelijk heeft aangegeven dat wij doorwilden met het oorspronkelijke plan en dat hebben we de raad toen ook laten weten. Wij wachten af wat er komt. Er komt een voorstel, er komt een concreet uitgewerkt voorstel en dit zijn de kaders. Ik zie het allemaal graag tegemoet. In beginsel staan we er heel positief tegenover.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja voorzitter. Ik interpreteer dit als een 'ja', dus als we de externe financiering niet binnenhalen, dan nog is het CDA bereid om laten we zeggen € 5,6 miljoen aan dit project uit te geven.

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik geloof niet dat dit een vraag is, het is meer een constatering van de heer Gankema was mijn indruk.

De heer **Gankema**: Dat is het geval.

Mevrouw **Ettema**: Dan ga ik graag verder met het vierde onderdeel, het Sociaal Domein. Het CDA is ook verheugd te zien dat de maatschappelijke opgaven in het Sociaal Domein daadwerkelijk worden aangepakt, dat er nu snelle stappen worden gezet om het Sociaal Team van de grond te krijgen, dat er alles aan wordt gedaan om inwoners preventief te helpen, dat dit loket gemakkelijk toegankelijk is en dat je er snel en vriendelijk wordt geholpen, dat ieder op een effectieve manier wordt doorverwezen. In Wassenaar lopen wij voorop met onze preventieve aanpak, zoals met ons Sociaal Team. Wij willen dat er door preventieve effectieve hulp instroom op duurdere en zwaardere trajecten wordt beperkt. Het doel is zowel een gezonde sterke samenleving te hebben en tegelijk de zorgkosten te verminderen. Met de ontvlechting van de organisatie voor de Wet maatschappelijke ondersteuning, de WMO, het laatste deel van de ambtelijke ontvlechting, komt de WMO-hulp en -service dichterbij huis.

De **voorzitter**: En dat levert een vraag op van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Ik kreeg uit de woorden van mevrouw Ettema heel even de indruk dat zij een behoorlijke verbeterslag ziet wanneer het Sociaal Team naar Wassenaar komt. De situatie is bekend, het is nu nog een onderdeel van gezamenlijke activiteiten met Voorschoten en Voorschoten heeft de overeenkomst opgezegd waarna het Sociaal Team naar hier wordt verhuisd. Ik kreeg de indruk uit wat u zei dat het een kans biedt om tot een verbeterslag van de uitvoering van het Sociaal Team te komen, is dat zo?

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik denk dat ik het direct recht moet zetten voorzitter, er worden twee dingen door elkaar gehaald. Het Sociaal Team zit al in Wassenaar, het is de uitvoering en organisatie van de WMO die nog verder ontvlecht wordt, dat wordt nu nog vanuit Voorschoten gedaan. Dat zijn

twee verschillende dingen. Wij zijn heel blij dat het Sociaal Team nu volop wordt opgestart en dat er alles aan wordt gedaan om onze inwoners preventief te helpen. Volgens mij kan ik dan verder gaan. De afgelopen week bezochten wij het nieuwe jeugdhonk aan de Dr. Mansveltkade. Het college heeft ingezien dat er behoefte is aan een vaste plek voor onze Wassenaarse jeugd. Met hulp van ouders, de jeugd zelf en het jongerenwerk is er in recordtijd een concrete plek gerealiseerd. Het CDA wordt blij van dit snelle traject waardoor voor onze jongeren Wassenaar leefbaarder wordt. Wel hebben wij nog een vraag. In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een vorm van jeugdparticipatie wordt ingericht zoals een jongerenraad of een andere langdurige vorm van participatie. Hoe gaat de portefeuillehouder dit vorm geven? Mijn partij vindt de ouderenparticipatie zoals die is voorzien in de kadernota erg belangrijk. Ouderen kunnen duidelijk maken waar de daadwerkelijke behoeften liggen. Op korte termijn de Inclusieagenda gaan uitvoeren is voor ons ook een belangrijk punt, het duurt ons al te lang. Wij zien uit naar het realiseren van concrete aanbevelingen. Het laatste is verkeer en veiligheid, groen en duurzaamheid. Veiligheid op de weg is voor ons een uitgangspunt dat wij nu terugzien in de ambities van de kadernota. Wij steunen de opgaven die voor ons liggen, wederom een kans om onze inwoners te tonen dat resultaten ertoe doen. Ons dorp is een groene oase in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en dat wil het CDA behouden. In de kadernota zien wij terug dat het college dit serieus neemt en hiermee verder aan de slag gaat, ook wat betreft de beheerstaken. Ten aanzien van de noodzakelijke duurzaamheidsopgaven wordt gestaag verder gewerkt, op naar resultaten en vooruitgang. Zoals ik al zei, ziet onze fractie in deze kadernota resultaten. Voorzitter, ik sluit af met het volgende. Laten we de komende jaren samen aan de slag gaan voor onze inwoners.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Veel huwelijken stranden op verschillende normen en waarden over de omgang met beschikbare gelden en ander vermogen, hoe prudent men de financiële kant van een huishoudens insteekt, schijnt nu eenmaal een vrij fundamenteel en heikel punt te kunnen worden waar menig huwelijk niet tegen bestand is, ook de vorige coalitie niet. De Wassenaarse Krant merkte op dat de oppositie tijdens de behandeling van de voorjaarsnota in de vorige commissieronde bijzonder afwezig en stil was terwijl ook een fel en stevig debat gevoerd had kunnen worden. Dat klopt, wij hebben ons bewust stil en terughoudend opgesteld, ons huwelijk is niet voor niets gestrand. De standpunten over en weer zijn duidelijk, het debat was helemaal niet stevig, het was een zoveelste slappe herhaling van zetten waar geen enkele inwoner van Wassenaar iets aan heeft. Het is voor de inwoners van Wassenaar van belang dat deze raad samen constructief doorzet in het behouden en versterken van onze natuur en onze mooie dorpse voorzieningen voor alle inwoners ongeacht hun politieke voorkeuren en hun normen en waarden inzake financiële huishouding. Geacht college, wij gaan daar als raad mee aan de slag en wij denken dat u daarin nog best een slag mag slaan. Wij geven een voorbeeld van pagina 20 van de kadernota en ik citeer: 'het project Versterking stond al klaar om uitgevoerd te worden, echter, door bestuurlijke onrust is het project uitgesteld. Dit is het zoveelste project waarbij uitstel ook leidt tot hogere kosten'. Geacht college, waarom deze negatieve en polariserende framing? Het is jammer genoeg niet het enige voorbeeld van negatieve en polariserende framing in uw kadernota. Een college is geen politieke partij en ook geen collectief van politieke partijen, als college bent u er niet om politieke punten te maken, maar u bent aangesteld om de op enig moment goedgekeurde plannen efficiënt en effectief uit te voeren en daarbij in verbinding te blijven met alle inwoners, met de voorstanders en de tegenstanders van de door een ruime of een krappe meerderheid goedgekeurde plannen. Bij de ingewikkelde onderwerpen binnen ons dorp, zoals onze verkeersstromen, onze parkeergelegenheden en onze dorpskern, zou het u sieren als u zo spoedig mogelijk zorgt voor een goede uitvoering binnen de goedgekeurde financiële kaders zonder de belangen van andersdenkenden, de minderheid die er altijd is, uit het oog te verliezen en dus zonder na te trappen op oude onenigheden die niet uw onenigheden zijn. U bent aangesteld om het hele dorp te dienen, ook de tegenstanders van goedgekeurde plannen. De titel van uw kadernota is immers en ik citeer weer 'Samen met Wassenaarders aan de slag'. Dat is wat de inwoners van Wassenaar willen zien, voortgang op langlopende projecten zonder ongevraagd getrakteerd te worden op bombastische eigen-gelijk-verhalen over in het verleden gemaakte keuzes en plannen. Geacht college, wij hebben geen vragen over de kadernota, we hebben alleen de zojuist gedane oproep dat u aan zet bent voor het belang van alle inwoners. Geachte mederaadsleden, het zal u niet verbazen dat wij anders denken over een deel van de financiële kaders, waaronder over het financiële kader voor de dorpskern. Op pagina 20 wordt toegezegd dat zal worden gezocht naar cofinanciering bij ondernemers en andere bronnen waaronder de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, maar met dit financiële kader van € 3,8 miljoen kan die toezegging echter een wassen neus blijken tenzij het de bedoeling is om in totaal € 7,6 miljoen in plaats van de hier genoemde € 3,8 miljoen in het centrum te pompen. Wij vragen ons af of dat de bedoeling is van een dergelijke toezegging om te zoeken naar

cofinanciering, een toezegging die wij op zich krachtig vinden en waar wij achter staan zolang er een bijbehorend laag budget aan gemeenschapsgeld tegenover staat. Daar waar wij ons zorgen maken over de voorgelegde financiële kaders of over de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van een kader zullen wij later op de middag amendementen van onze steun voorzien. Wij zien uit naar een goede en inhoudelijke samenwerking op de kaders en op de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van die kaders. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Vandaag bespreken wij de kadernota, voor ons als gemeenteraad een belangrijk moment omdat het raakt aan een van onze twee hoofdtaken, namelijk het stellen van kaders naast onze controlerende taak. Voor de coalitie is het natuurlijk ook een belangrijk moment omdat het college nu komt met een opzet op hoofdlijnen van de financiële plannen voor 2024 en daarmee een vertaling van onze ambities uit het coalitieakkoord richting de Begroting 2024. Het stemt D66 tevreden dat het het college is gelukt door solide financieel verantwoord te begroten om voor 2024 en 2025 een sluitende kadernota zonder ozb-verhoging te realiseren. Het beperken van belastingstijging is voor D66 een belangrijke afspraak. Het is namelijk gemakkelijk om stijgende kosten af te wentelen op de inwoners van onze gemeente, maar op deze manier worden echte keuzes vermeden en omdat slechts een deel van onze inwoners, de eigenaren van onroerend goed, het leeuwendeel van onze lokale belastingen opbrengt, hecht D66 waarde aan het draagvlak en de solidariteit rondom deze lokale lasten. De kadernota draait uiteindelijk niet om de middelen, maar om de inhoud. We stellen doelen, bepalen activiteiten die leiden tot het behalen van de doelen en wijzen geld toe, in die volgorde. Om keuzes te kunnen maken is het goed om alle opties en scenario's in beeld te brengen. Taboes helpen daarbij niet, ik kom hier zo op terug. Voor D66 is het belangrijk dat we blijven investeren in Wassenaar. We investeren in het saneren van de gemeentewerf en het bouwen van betaalbare woningen, we investeren in goede huisvesting van onze scholen, bijvoorbeeld door het verder uitwerken van de plannen voor een gezamenlijke locatie voor de St. Jozef- en St. Jan Baptistschool in combinatie met een IKC, een Integraal Kind Centrum, en we investeren in een levendige dorpskern. Het niet investeren en oppotten van geld kan juist ook geld kosten en het taboe op lenen doorbreken wij graag. Gemeenten hebben de mogelijkheid om te investeren, onze gemeente kan geld lenen tegen een laag tarief en zelfs met een grote lening, die we niet nodig hebben, zouden we nog steeds in het laagste risicoprofiel vallen. Voor de meeste mensen is het heel normaal om een lening af te sluiten als ze een huis kopen of een andere grote investering doen en die betalen ze netjes in dertig jaar terug. Daar hebben ze jarenlang plezier van en het is een investering in hun toekomst. Een gemeente loopt weinig risico en kan tegen lage kosten lenen.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Hendrickx. U hebt inmiddels al wel 3,5 interruptie gehad, dus dit is in de afspraak van vier interrupties wel de laatste interruptie. Aan u.

De heer **Hendrickx**: Het zijn er vier toch, zo heb ik het echt begrepen.

De **voorzitter**: Ja vier per fractie, dat klopt en daar bent u...

De heer **Hendrickx**: Nee maar andersom, vier per fractie die...

De **voorzitter**: Nee, nee, nee. Nee, wij hebben hier één spreker per fractie. Nee, helaas. De heer Hendrickx, gaat uw gang.

De heer **Hendrickx**: Ja, maar...

De heer **Krabbendam**: Mag ik heel even? Even een opmerking. Vier toch? 3,5 kennen we niet, of iets is een interruptie of het is geen interruptie toch?

De **voorzitter**: We laten deze interruptie voor de heer Hendrickx door.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ja de eerste opmerking. Ik vind overigens dat je als grootste partij in de raad eigenlijk ook wat meer interrupties mag hebben, maar dat terzijde.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, de interruptie is toegestaan. Gaat uw gang. Het is een korte vraag.

De heer **Hendrickx**: Prima, uitstekend. Om een lang verhaal kort te maken, geld lenen kost geld, sowieso. Het is geld dat de Wassenaarders moeten betalen en er zit ook een risico aan, namelijk

dat je nooit weet wat de rente in de toekomst zal zijn. Stel dat je naar € 20 miljoen tot € 30 miljoen gaat, dat is de projecten die wij nu maken, en je gaat daar op een gegeven moment 4% rente over betalen dan praat je toch alweer over 10% ozb-verhoging plus dat je de lasten erbij moet dragen. U zegt ook heel keurig 'iemand koopt een huis en betaalt af', denkt u dat wanneer deze gemeente op enig moment geld leent die dan ook de stappen zet om die lening af te betalen of is dat een niveaulening die gaat passen bij deze gemeente? Ik geef als voorbeeld Bloemendaal die heel hard bezig is om de lening daadwerkelijk naar nul te brengen zoals dat in Wassenaar het geval is.

De **voorzitter**: De heer Krabbendam

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Ik heb hier in mijn bijdrage het taboe benoemd en ik heb niet gezegd dat we per se leningen nodig hebben, ik denk alleen dat je alle opties open moet houden. Om de vraag te beantwoorden, wij gaan helemaal geen leningen aan voordat we die überhaupt nodig hebben en stel dat we leningen zouden aangaan, dan moet je altijd kijken wat dit doet met de ruimte binnen de begroting om tegenvallers op te vangen en met andere plannen die je ooit in de toekomst nog zouden mogen hebben want wat het doet met de lastendruk voor de Wassenaarders. Dus daar zul je op dat moment altijd heel secuur naar moeten kijken, maar het is een optie. Ik ga graag verder.

De **voorzitter**: Gaat u verder

De heer **Krabbendam**: Een gemeente loopt weinig risico en kan tegen lage kosten lenen en dat is voor de meeste gemeenten dagelijkse praktijk zonder dat zij hiermee hun zelfstandigheid op het spel zetten en dat is misschien ook wel de belangrijkste kern van het betoog hier, daar draait het nou eenmaal niet om, om de zelfstandigheid die dan aan de spaarpot van Wassenaar wordt gekoppeld. Dat is een onjuiste voorstelling en daar willen we graag vanaf. Uiteindelijk bepaalt de bestuurskracht onze zelfstandigheid, dat lezen we ook, niet geheel toevallig, terug in de kadernota. Als het gaat om bestuurskracht dan draait het om doen waar de inwoners blij mee zijn en wat je doet goed doen, zorgen voor voldoende uitvoeringskracht, gezonde financiën, wendbaarheid en weerbaarheid. Dan is het belangrijk om als beheergemeente je beheertaken uit te voeren. Wassenaar is gezond en we blijven investeren op een verantwoorde manier. Het is fijn om te kunnen vaststellen dat Wassenaar er financieel goed voor staat, wij zijn een financieel gezonde gemeente. Dit werd onlangs weer eens bevestigd door onze accountant en tijdens de presentatie van BDO. Onze financiële positie is fantastisch, Wassenaar staat er volgens BDO exceptioneel goed voor en BDO sloot af met 'supergoed, gefeliciteerd'. Als je daar niet blij van wordt dan weet ik het ook niet meer. Voorzitter, graag stel ik namens mijn fractie de volgende vragen aan het college. Wat is het effect van de laatste circulaire van het rijk op de kadernota? Ik zag net een brief binnenkomen, maar die heb ik nog niet kunnen lezen en misschien kan ik daar straks even een toelichting op krijgen want er werd al wel in de kantlijn naar verwezen, maar wellicht zijn ze nu wel beter inzichtelijk dan tijdens het opstellen van deze kadernota? Daarnaast zijn wij benieuwd naar hoe het college aankijkt tegen de oproep tijdens het VNG-congres aan het rijk en de duidelijkheid die al met de septembercirculaire wordt gevraagd over de opschalingskorting, als we wat verder vooruitkijken, is dat natuurlijk een heel relevante factor. We kijken met deze kadernota vooruit naar de Begroting 2024-2027. Op welke manier gaat het college realistischer begroten? Ook dat werd ons tijdens die BDO-sessie voorgehouden en dat is hier al vaker aan de orde gekomen. Al jaren houden wij vanwege meevallers en onderbesteding geld over en het is goed om van het college te horen hoe het daar bij een volgende begroting mee omgaat. Voor D66 is het tegelijk belangrijk dat het college ook oog heeft voor het zogenaamde slechtweerscenario, waar komt het extra geld vandaan als het toch allemaal tegen blijkt te vallen? Heeft het college een methode om in te schatten hoe groot de risico's zijn bij investeringen en nieuwe plannen en van tevoren inzicht in welke beheermaatregelen er mogelijk zijn? Wat is het effect van het amendement op het raadsbesluit Bestuurscultuur op de incidentele post onder D3 ten laste van de reserves? De volgende vraag. Wij gaan ervan uit dat we bij het wegcategoriseringsplan nog komen te spreken over de extra maatregelen rond scholen, waaronder het inrichten van schoolstraten en sportverenigingen, en de daarvoor noodzakelijke middelen. Zien wij dit na het vaststellen van het wegcategoriseringsplan al terug in de Begroting 2024-2027? Wij spreken volgende week over de voorjaarsnota en een extra voorbereidingskrediet van € 50.000,00 is nodig. Bij het integraal huisvestingsplan vragen wij aandacht voor het realiseren van de gemeentewinkel vanwege de functie om inwoners voor te lichten op het gebied van duurzaamheid. Kan het college bevestigen dat deze functie in de plannen wordt meegenomen om zo onze duurzaamheidsdoelstellingen te stimuleren? De laatste vraag. Wij hebben in de gemeenteraad nog helemaal niets afgesproken over nieuw beleid met betrekking tot zonnepanelen, daar hebben we wel moties voor gemaakt maar die zijn nog niet aan de orde gesteld. In deze kadernota is echter € 10.000,00 gereserveerd en de vraag is wat we met dit bedrag gaan doen, het herzien

van het beleid? Graag een toelichting van het college. Voor de meelezers, dat staat onder punt C28. Voorzitter, ik sluit af met het volgende. Vanuit D66 kijken wij als sociaalliberalen als volgt naar gemeentefinanciën. De overheid deelt de welvaart om daarmee de randvoorwaarden te creëren voor individuen om over hun eigen leven te beschikken en om daarmee het streven naar kansengelijkheid vorm te geven. De gemeentefinanciën zijn dus middelen om onze idealen en concrete doelen te realiseren om zo een bijdrage te leveren aan het welzijn van onze inwoners en graag nu aan de slag voor Wassenaar. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Paulides

De heer **Paulides**: Dank voorzitter. Ja het is toch wel even wennen, normaal gesproken de derde spreker als op een na grootste oppositiepartij en nu lid van de coalitie als laatste het woord krijgen. Veel is dan al gezegd, maar het voordeel is ook dat de interrupties al opgebruikt zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, u doet nu mijnheer Van Smirren tekort.

De heer **Paulides**: O sorry.

De **voorzitter**: Nee, u mag, maar mijnheer Van Smirren gaat afsluiten.

De heer **Paulides**: Nee als een na laatste, nu ben ik bijna van mijn à propos. Vandaag bespreken we de kadernota 'Samen met Wassenaarders aan de slag', dank aan het college en de ambtelijke organisatie voor de financiële vertaling van het akkoord in deze kadernota. Wij zijn blij dat wij deelnemen aan de coalitie en dat er nu een goede en duidelijke kadernota ligt. We hebben in het coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar' onze input gehad en komen nu gelukkig al aan de uitwerking toe. Het is een coalitie die koersvast is en die niet bang is om stappen te zetten, geen woorden maar daden om het maar weer zo te benoemen, zoals de heer Nijman al heeft gezegd. Een kadernota is feitelijk niets anders dan een voorlopige uitwerking van een coalitieakkoord. Het lijkt heel wat maar het is ook niet meer dan dat. Het is het uitzetten van de piketpaaltjes, de grote lijnen, zeg maar van het beleid. Het aangeven wat je wilt doen, wat je doet, wat je moet doen en wat je kunt gaan doen binnen financiële grenzen. De uitwerking hiervan, het finetunen, volgt in de begroting voor 2024 en daar moeten we als raad uiteindelijk dan een klap op geven. Als raadslid ben je per definitie kritisch, we leggen allemaal de lat zo hoog dat de kans ook best groot is dat je denkt dat veel dingen sneller of beter gerealiseerd kunnen worden, maar 2024 is inmiddels wel het voorlaatste volle jaar van deze raadsperiode, met ander woorden we zijn al bijna halverwege deze raadsperiode en veel is er in deze raadsperiode nog niet gerealiseerd. Daar zijn genoeg plausibele redenen voor, maar het is wel een feit. Als coalitiepartner heb je de uitgangspunten die in het coalitieakkoord staan al een aantal malen besproken en van die kant bezien is de beschouwing van de kadernota vanuit de coalitie per definitie positiever. Als oppositie uit je sneller kritiek omdat je in geen input hebt gehad en dat zien we vandaag ook weer bij de behandeling van deze kadernota. Bezig zijn met wat je ergens van vindt is ook een heel stuk comfortabeler dan aan de slag gaan en problemen oplossen, maar of je met meningen over iets hebben de problemen oplost, betwijfel ik. Het is niet verkeerd om een oordeel te hebben, oordelen zit in onze natuur en niet alles wat het college, wij als raad of de ambtelijke organisatie doet aan de hand van wet- en regelgeving of het vaststaande beleid gaat goed en we hoeven dan ook niet te doen alsof we geen oordeel hebben of alsof ons oordeel er niet mag zijn. Wat alleen wel belangrijk is, is dat je niet in dat oordeel blijft hangen. Er wordt ook niet voor niets gezegd 'don't judge a book by its cover'. Als je blijft hangen in het oordeel sta je niet open voor verbetering en als je niet openstaat voor verbetering dan kom je geen stap verder. Alleen samenwerken brengt ons het snelst vooruit en ik wil benadrukken dat we bij voortduring de hand uitsteken naar de oppositie, dat deden wij en dat zullen wij blijven doen. Wassenaar is gebaat bij een bestuur dat niet rollebollend over straat gaat. Wat de coalitie wil, is dat echt iedereen, en niet alleen de oppositie maar ook onze inwoners, van het begin af aan bij alles betrokken zijn. Het coalitieprogramma besteedt dan ook uitdrukkelijk aandacht aan de inwonersparticipatie. Voor ons ligt een positieve kadernota waarin oud beleid wordt voortgezet, maar waarin ook hoognodig nieuw beleid de aandacht krijgt en dat zonder dat sprake is van een lastenverhoging voor onze inwoners. Dat er in 2026 een tekort lijkt te zijn, ook wel het ravijn genoemd, dat is vandaag ook al gezegd, is in heel Nederland het geval vanwege de nog steeds voorgenomen korting op de uitkering van het Gemeentefonds. Daarover hoeven we ons nu geen zorgen te maken. Zoals onze wethouder schreef in De Wassenaarse Krant, 'geen extra taken zonder knaken', maar inmiddels is het ook bespreekbaar dat de gemeente taken aan het rijk kan teruggeven, de decentralisatie is niet zo uitgepakt als gedacht is de simpele constatering. Alles krijgt in deze kadernota de aandacht die nodig is, nu en in de komende tijd, de sanering van de gemeentewerf, de dorpskern, de Warenar, het onderhoud van de openbare ruimte naar niveau B, een speciaal team dat de ergste problemen direct aanpakt, de verduurzaming, inclusie, de ondernemers, het Sociaal

Domein, maatschappelijke voorzieningen, jongeren en ouderen, het onderwijs en de scholen, de strandvisie, de sportvisie, groenbehoud, we hebben echt alles te pakken. Verkeer en verkeersveiligheid en dan wil ik toch nog even terugkomen op de opmerking van de heer Gankema, ook deze coalitie heeft aandacht voor de 30 kilometer en het is niet zo dat overal hobbels in de weg wordt gemaakt, het is zo dat er 30km-zones worden ingericht en dat is heel iets anders dan overal een drempel neerliggen. Dit alles straalt een degelijk financieel beleid uit en zoals gezegd zijn wij van geen woorden maar daden. Alleen dan toon je bestuurskracht, dat doet dit college en dat is lovenswaardig. Zelfstandigheid wordt behouden met een goede bestuurskracht en niet met liquiditeit zoals wel eens wordt gesteld. Toch wil ik over een aantal zaken die zich soms wel en soms niet vertalen in financiële gevolgen mijn zorg uitspreken en daar wat opmerkingen over maken. Graag krijg ik hier een reactie van het college op. Voor de herijking van het huisvestingsplan in combinatie met het opknappen van het raadhuis is alweer extra budget nodig, weten we het nu nog niet? Ik zou u willen meegeven niet dezelfde fout te maken als bij de bibliotheek, die staat op hele dure winkelgrond en een plekje iets buiten het centrum had toen al mijn voorkeur. Zoek voor de gemeentewinkel wel een centrale plek, maar opteer niet voor dure winkelgrond in het centrum. Verder zie ik alweer een enorme achteruitgang van het pas gerenoveerde exterieur van De Paauw, ook daarvoor heb ik gewaarschuwd. Wellicht is het een idee om in plaats van dure adviseurs nu eens ter zake kundige adviseurs in te schakelen. Het kan toch niet zo zijn dat we het interieur van het raadhuis voor veel geld gaan opknappen en dat na twee jaar de eerste problemen alweer opduiken? Graag een reactie. In het coalitieprogramma staat dat het groen en het landelijke karakter wordt behouden. Daarover maak ik me wel zorgen nu er een aantal voornemens ligt of aankomt waarbij sprake is van verstening zonder dat er een stedenbouwkundig advies, een verkeersonderzoek of een groencompensatieplan aan ten grondslag ligt. Groen compenseer je niet door te stellen dat er een groene speelplaats komt, om maar eens iets te noemen. Grote stappen snel thuis lijkt goed, maar bij ingrijpende voornemens moet toch altijd sprake zijn van een behoorlijke startnotitie waarbij alle voor- en tegenargumenten op tafel komen. Is het college bereid deze toezegging te doen? Voorzitter, ik ga bijna afronden, maar niet nadat ik nog de volgende vragen stel of opmerkingen maak. De herijking van het IHP, daarover merk ik alleen op dat het wel wat laat is, maar het komt er tenminste van, dank daarvoor. Dan zie ik € 70.000,00 voor de Warenar. Dat lijkt me prima, maar wel pas ter beschikking stellen als duidelijk is dat de pacht kan worden verlengd. Overigens was er ooit € 1 miljoen als bruidsschat voor een overdracht bedacht, is dat geld er nog? Ik zie daar niet echt iets over terug. Dan € 80.000,00 voorzien voor de internationals. Dat zijn toch ook gewone Wassenaarse inwoners, is daar nu echt extra budget voor nodig en kan dat niet uit een bestaand potje? Lat but not least over het zweefvliegen. Ik zou graag willen vernemen wat de stappen zijn die de wethouder gaat ondernemen om dit onderdeel uit het akkoord te realiseren. Dank voorzitter, dit was mijn bijdrage in de eerste termijn.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Dank u wel voorzitter. Ja de laatste spreker, dat heeft zo zijn voordelen heb ik vanmiddag geleerd want dat betekent dat sommige fracties niet meer kunnen interrumperen en dat geeft een veilig gevoel ik u zeggen, maar misschien moeten we daar toch nog eens naar kijken want ik heb toch het gevoel dat het niet helemaal lekker is. Je zou als laatste spreker bijna een aantal partijen toch bonuspunten geven of de joker laten inzetten of zoiets om het debat wat... Daar zijn we allemaal bij gebaat. Voorzitter, wij spreken ook dank uit aan het college en de ambtenaren die deze kadernota tot stand hebben gebracht. Wat de PvdA betreft, geeft de kadernota een duidelijke koers weer vanuit het coalitieakkoord. We gaan investeren in de Wassenaarse samenleving waarbij de kosten voor de baten uitgaan. Die baten bestaan niet alleen uit financiële opbrengsten, maar evenzeer uit maatschappelijke baten, net zo belangrijk. Een vitaal dorp met goede eigentijdse voorzieningen, een dorp waar het fijn leven is en waarin je ook een betaalbare woning kunt vinden als je in Wassenaar bent opgegroeid en hier wilt blijven wonen. Voorzitter, alles bij elkaar is sprake van een behoorlijke puzzel en om die puzzel te kunnen leggen vraagt dit de komende tijd forse investeringen. Denk hierbij aan het saneren van de gemeentewerf die daardoor geschikt wordt gemaakt voor woningbouw, het opknappen van de dorpskern, het realiseren van een Integraal Kind Centrum en in samenhang daarmee in de komende jaren de renovatie van De Paauw. Niet onvermeld mag blijven dat ook de Warenar als belangrijk ankerpunt voor cultuur en ontmoeting op het netvlies staat. We zijn ook blij met de plek die inmiddels het Sociaal Team Wassenaar gaat innemen en dat daarin wordt geïnvesteerd. Wij zijn ook blij met de inclusieagenda en het ophanden zijnde maatwerkbudget. Tegelijkertijd beseffen we dat we in een spannende tijd leven, de hoogte van de bedragen van het rijk na 2026 is onzeker en we moeten rekening houden met minder inkomsten vanuit het rijk. Toch steunen we de visie die het college hierop heeft, nu wel investeren en het geld niet verder laten verdampen. We kunnen het ons permitteren om te investeren in het belang van een vitaal en toekomstbestendig Wassenaar. Voorzitter, we hebben ook kritiek gehoord op de vele visies die het coalitieakkoord bevat, maar een visie op de koers die je

wilt varen is van groot belang. Voorzitter, waar visie ontbreekt komt het volk om. Joop den Uyl zei het al in 1973 aan het eind van de regeringsverklaring, vijftig jaar geleden. Een mooie uitspraak om nog eens in herinnering te roepen. Het college gaat aan de slag met de ondernemersvisie en de sportvisie en wat de PvdA betreft hoeven dit geen grootse en meeslepende geldverslindende visiedocumenten te zijn, maar geeft het wel richting en koers aan waar we met onze gemeente naartoe willen. Voorzitter, ik sluit af. Zoals gezegd zijn we het eens met de lijn zoals beschreven in de kadernota, maar we hebben nog wel enkele vragen.

De **voorzitter**: En de heer Gankema heeft ook nog een enkele vraag. Mijnheer Gankema, aan u.

De heer **Gankema**: De naam van een groot staatsman in Nederland, Den Uyl, werd genoemd en ik zit toch te denken, als hij hier nou was geweest en wij hadden deze kadernota en ook het plan om het centrum voor een fors bedrag te gaan vernieuwen, hoe denkt u dat de oude heer Den Uyl over dit centrumplan had gedacht?

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ik ga niet op 'wat als'-vragen in natuurlijk en ik durf het al helemaal niet aan om de heer Den Uyl, die helaas niet bij ons is, te citeren of in te vullen wat hij eventueel van het centrumplan van Wassenaar zou vinden. Ik denk dat hij andere zorgen had in de periode dat hij de scepter zwaaide. Ik ben trouwens blij dat u hem een groot staatsman noemt. Dat is voor de notulen, dat staat dan ook weer verankerd. Ik ga verder met de vragen die ik wilde stellen. Over de internationals, C12 in het boekje. Hiervoor is € 80.000,00 gereserveerd. Wij vinden de toelichting algemeen en weinig concreet en wij horen graag van het college waarvoor dit bedrag nodig is en welke concrete doelen en acties hiermee tot stand worden gebracht of bereikt. Dan bij C18, dat gaat over de voedselbank. Die ondersteuning loopt tot en met 2025, maar daarna valt die € 22.000,00 voor de voedselbank weg en onze fractie wil graag weten waarom dit zo is. Dan C26, dat gaat over de ondersteuning van het woningbouwprogramma. Daarvoor staat voor 2024 € 40.000,00 gereserveerd, maar de daaropvolgende jaren zijn ingevuld met een streepje. Wij zouden graag willen weten waarom dat zo is. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan ga ik even naar de zijde van het college kijken want het is inmiddels 16.22 uur en dat betekent dat het niet 18.00 uur is. Dat betekent dat we volgens mij nog wat tijd daartussen hebben en ik kijk heel even naar het college hoeveel tijd voor de voorbereiding van de eerste termijn nodig is. De heer Van Doeveren, u hebt afgestemd.

Wethouder **Van Doeveren**: Laten we zeggen een halfuurtje, tot 17.00 uur.

De **voorzitter**: Dat is prima. Dan schorsen we de vergadering tot 17.00 uur met dien verstande dat we wel een cap erop zetten, dat we om 18.00 uur echt voor het eten schorsen want anders wordt het eten koud en dat is zonde. Dan schors ik nu de vergadering tot 17.00 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, hierbij heropen ik de vergadering. Allereerst heet ik mevrouw Van Vliet welkom, fijn dat u er ook bent en ik zie nu twee mensen staan, maar ik denk dat de heer Hendrickx een punt van orde heeft.

De heer **Hendrickx**: U kunt heel goed raden inderdaad. Even voor de duidelijkheid, interrupties, daar bestond in ieder geval bij mij wat verwarring over. Hoe is dat nu voor de tweede termijn?

De **voorzitter**: Daar hebben we niet een specifieke afspraak over gemaakt, maar wat mij betreft lijkt het me wel goed om het aantal interrupties overzichtelijk te houden. Kunt u voor de eerste termijn aan de zijde van het college uit met vier interrupties per fractie?

De heer **Hendrickx**: Nee.

De **voorzitter**: Wat zou uw voorstel dan zijn?

De heer **Hendrickx**: Laat ik het anders formuleren, dat hangt een beetje af van het college om mee te beginnen. Ik heb de eerste termijn niet als zeer levendig ervaren en een belangrijke oorzaak daarvan was natuurlijk dat het aantal interrupties beperkt was en dat het debat eigenlijk een beetje in de weg stond. Ik stel eigenlijk voor, gegeven ook het feit dat we fors voorliggen op het schema, dat we voorlopig geen limiet stellen aan de interrupties.

De **voorzitter**: Ik ga daar ook de heer Gankema over horen. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Ik ben het helemaal eens met de heer Hendrickx, het debat kan wel wat levendigheid gebruiken. Aan de andere kant zullen wij discipline betrachten en niet te veel onnodige vragen stellen.

De **voorzitter**: Ik heb nog geen ordevoorstel gehoord. De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Ik kan op zich het principevoorstel wel steunen, maar we moeten dan wel vasthouden aan korte vragen, korte interrupties, zoals we hebben afgesproken. Dus van 1 minuut, dat zou ik dan wel willen vasthouden, maar dat we een levendiger debat hebben met iets meer interrupties daar zouden we wat ons betreft wel voor kunnen zijn.

De **voorzitter**: Oké, dan heb ik toch min of meer gehoord dat we het aantal interrupties niet vooraf beperken, maar dat we wel nadrukkelijk hier, en dat is ook met onszelf, de afspraak maken dat de interrupties kort en bondig zijn en dat we ons natuurlijk wel een beetje limiteren. Het gaat nog steeds in tweeën, daar wil ik wel aan vasthouden. Dan gaan we nu beginnen met de eerste termijn aan de zijde van het college en het woord is aan de wethouder van Financiën. Gaat uw gang.

Wethouder **Van Doeveren**: Ja heel veel dank voorzitter. Er waren niet eens zo heel veel vragen voor het college en eigenlijk ook niet over de plannen zelf, maar laten we kijken hoe ver we met de interrupties kunnen komen. Het is een eer en genoegen om de eerste kadernota aan u te mogen presenteren. Ik ben er nu een kleine drie maanden en dank aan iedereen die er de afgelopen paar maanden aan heeft meegewerkt om dit voor elkaar te brengen. Ik ben het eens met eenieder die begon te zeggen 'laten we vooral met elkaar aan de slag gaan', dat hebt u eigenlijk allemaal min of meer in uw bijdragen gezegd, iedereen op zijn eigen manier, en ik hoop dat we daar met deze kadernota een bijdrage aan kunnen leveren, hij heet niet voor niets 'Samen met Wassenaarders aan de slag'. Ik hoop dat we dat doen door vraagstukken op te lossen en noodzakelijke investeringen te doen. Daarmee versterken wij ook onze bestuurskracht, een aantal van u heeft daar ook aan gerefereerd, dat is een belangrijke voorwaarde voor zelfstandigheid en dat doen we natuurlijk samen met ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties waarvan ik de afgelopen periode heb gemerkt dat die er ook heel erg op zitten te wachten dat we vooral met hen bezig zijn. Langlopende dossiers als de sanering van de gemeentewerf waarvoor breed draagvlak is, het uitplaatsen van de werf, het plan voor De Paauw, de nieuwe groene zone die we moeten invullen, twee scholen die willen fuseren waar we hun de toekomst veilig willen stellen en natuurlijk het vitaal maken van onze dorpskern. Dat zijn keuzes die we gewoon hier maken in de gemeenteraad, lokaal, en nergens anders. Natuurlijk, sommigen hebben daar ook aan gerefereerd, bevatten de plannen een aantal nieuwe elementen uit het coalitieakkoord, maar ook lopend beleid dat al in de steigers stond of wat gewoon een goed idee was om over te nemen. Het is een combinatie van verschillende plannen bij elkaar die leiden tot € 2 miljoen aan nieuwe investeringen qua beleid, deels oud en deels nieuw, zonder verhoging van de ozb voor 2024. Een aantal van u heeft ook gesproken over de kosten, maatschappelijke kosten en ook de noodzaak, en die onderschrijf ik volledig, dat staat ook in de inleiding, om noodzakelijke investeringen niet uit te stellen want als ik de afgelopen maanden één ding heb geleerd, en er zijn ook projecten door u niet eens genoemd die ook fors duurder zijn geworden, is het dat het leven helaas met 10% inflatie duurder is geworden en we moeten noodzakelijke investeringen zo snel mogelijk doen, anders teren we in op onze reserves of laten we geld verdampen zoals sommigen van u zeiden. Ik zeg ook, voor de mensen die altijd kijken naar de algemene reserve of het banksaldo: elk jaar krijgen we ook weer ruim € 2 miljoen aan afschrijvingen erbij die nu op onze begroting zitten en bij de jaarrekening houden we ook altijd weer geld over. Natuurlijk gaan de kosten soms voor de baten uit, dat wil ik hier ook helder zeggen. Het uitplaatsen van de gemeentewerf is een grote investering, maar als de grond klaar is, gesaneerd is voor de buurt en voor de inwoners, krijgen we natuurlijk ook geld uit de opbrengsten die we nu nog niet kunnen inboeken en dat geldt ook voor andere meevallers. Realistisch begroten is door meerderen van u genoemd. Ja, dat is ontzettend belangrijk. De heer Krabbendam heeft eraan gerefereerd, het begint met het hebben van de juiste mensen en middelen om de noodzakelijke investeringen te doen en om ervoor te zorgen dat projecten op de goede manier worden uitgevoerd. Ik zeg wel tegen hem, en dat geldt voor elke wethouder van Financiën in de regio, we zullen met het projectmanagement per project goed moeten kijken dat de kosten en het project binnen de termijn worden gehaald, maar een meevaller van een miljoen zoals in de laatste circulaire die we in december 2022 hebben gekregen, daar heeft elke gemeente mee te maken en in gemeenteland is er gewoon € 1,8 miljard overgehouden bij elke jaarrekening bij elke gemeente in totaal van alle gemeenten gezamenlijk en dus ook hier in Wassenaar. Het klinkt misschien niet heel spannend om te

zeggen, maar ons begrotingsoptimisme is niet zo uniek in de regio of in het land, we volgen de systematiek en we kennen dezelfde uitdagingen als elke gemeente op financieel vlak.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja dank u wel voorzitter. Eigenlijk zou ik op iedere opmerking van de wethouder willen reageren, maar dan wordt het iets te levendig denk ik. Er was één ding wat mij wel triggerde. Ik heb al eens eerder geroepen 'zijn we in control', maar als je op de jaarrekening miljoenen overhoudt dan heb je niet gedaan wat je hebt afgesproken want je houdt geld over. Ziet de wethouder dat als een prestatie of zegt hij 'ja we hadden het geld eigenlijk wel moeten uitgeven en het is niet goed dat we het niet hebben uitgegeven'?

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik deel de basisopvatting dat je eigenlijk geen positief resultaat zou moeten hebben, het liefst geef je alles uit wat je hebt begroot maar ik zeg er ook bij dat geen enkele dit gemeente lukt. Als je in de laatste maand van het jaar € 1 miljoen extra van het rijk krijgt, dan zet je die logischerwijs niet meer weg, dan houd je die gewoon over. Dus houdt er rekening mee dat we geen spreadsheet volgen, we zitten in een levendige werkelijkheid met rijk en provincie, met inwoners en er kunnen dus altijd meevallers zijn die niet zijn in- of uitbegroot.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Ik sla even aan op de woorden 'we moeten het geld zo snel mogelijk uitgeven anders dan verdampt het geld'. In een gezonde economie, en dat is ook Europees zo vastgelegd, gaan we uit van een inflatiecijfer van 2%. Nu was dit het afgelopen jaar 10% en ik denk dat dit het komende jaar ook nog boven de 5% zal liggen, maar het punt dat je geld gaat uitgeven omdat je verwacht dat de inflatie de komende tijd hoog zal zijn, is toch geen reden om geld uit te gaan geven, je gaat geld uitgeven omdat je vindt dat je het ergens goed aan kunt besteden, maar je mag toch nooit het argument gebruiken 'anders verdampt het geld'.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik denk dat de heer Gankema mij niet helemaal goed heeft gehoord, ik zei 'voor noodzakelijke investeringen'. Natuurlijk, ik leef met het adagium dat elke euro hier belastinggeld is en per definitie goed moet worden besteed, dat zijn we denk ik met elkaar eens. Ik heb gezegd dat je noodzakelijke investeringen niet moet uitstellen want de praktijk is gewoon dat heel veel projecten duurder worden. Niemand van u heeft daar echt iets over gezegd, maar ik vind het een mooi voorbeeld. Het staat er heel technisch in, de actualisatie van de Kievietschool met € 500.000,00 extra is gewoon deels vanwege uitstel. De renovatie wordt duurder en daarvoor moeten we extra geld opnemen en ik vind het mijn taak als wethouder van Financiën om u voor te houden dat we dat niet zouden moeten willen.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Toch even voor het principe. Als je hoge inflatie hebt dan is dat toch geen reden om meer geld te gaan uitgeven. De kwestie die nu wordt geframed, en ik heb het ook in de krant gelezen, is dat geld zou verdampen, maar het andere deel is ook waar, op het moment dat je gewoon een stabiele economische groei hebt en je hebt 2% inflatie dan is het helemaal niet erg om geld op de bank te hebben want dan is het juist weer voordelig. Laten we in Wassenaar nou niet als een Europees bankier te werk gaan en denken 'oké wij kunnen de marge wel voorspellen'.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik denk dat het juist niet bankieren is want ik kijk niet naar de spreadsheet met het banksaldo of iets dergelijks, maar ik kijk naar hoe de reële economie eruitziet en of de Wassenaarders waar voor hun geld krijgen. Dat doen we deels door gewoon noodzakelijke investeringen te doen die maatschappelijk rendement opleveren zoals het saneren van de gemeentewerf en eindelijk kijken of we daar die woningbouw gaan ontwikkelen voor alle Wassenaarders, jong en oud, die daar behoefte aan hebben. Dat zijn noodzakelijke investeringen en ik denk ook dat met het pakket in de kadernota, het zijn maar drie grote investeringen, mijn boodschap niet is 'het geld verdampt dus alles moet weg', ik zeg alleen 'doe noodzakelijke investeringen'. De afgelopen periode heeft laten zien, rechtsom of linksom, dat dingen door stijgende loonkosten en personeelskosten duurder zijn geworden en dan krijgen Wassenaarders minder waar voor hun geld en ik

denk dat dit jammer is, zeker als je die investeringen wilt doen. Dan heeft de heer Krabbendam mij nog gevraagd naar realistisch begroten. Daar heb ik net op gereageerd. Het slechtweerscenario. Ik denk dat we heel verstandig bij ieder investeringskrediet goed moeten kijken hoe we zorgen, en dat gaan we tegen die tijd ook met u bespreken per voorstel, dat we de kosten per project in de greep houden. We hebben een paar grote voorliggen, zeker ook voor deze organisatie. De meicirculaire zat inderdaad net in uw inbox, maar ik snap ook wel dat u die niet hebt kunnen bekijken. Dat is een licht negatief resultaat van € 180.000,00 dat we bij de begroting logischerwijs zullen verwerken en ik denk heel belangrijk, de heer Paulides maar ook de heer Krabbendam en volgens mij de heer Nijman en mevrouw Ettema, hebben allemaal gesproken over de situatie na 2026. Ik denk dat we daarover een realistisch en eerlijk beeld schetsen. Daar staat nu een tekort en dat geldt voor alle gemeenten, er is geen enkele wethouder die nu met pijnlijke maatregelen een landelijk probleem gaat wegwerken en ik denk dat dit ook onderhandelingstechnisch onverstandig zou zijn. De VNG-inzet, waar de heer Krabbendam aan refereerde is heel duidelijk dat ook grote gemeenten, en dat was denk ik wel de meevaller – ik was ook op het VNG-congres om namens Wassenaar te stemmen over de voorstellen – bemoedigde mij dat ook grote gemeenten van bijvoorbeeld de opschalingskorting, wat vroeger echt wel een verdeelvraagstuk tussen grote en kleine gemeenten was, zeiden 'het beleid is weg, die korting moet van tafel'. Dat zou voor een gemeente van onze omvang natuurlijk goed nieuws zijn, dus ik heb de hoop, maar ik zit niet zelf aan de onderhandelingstafel, dat we in gemeenteland gezamenlijk optrekken om die landelijke tekorten weggewerkt te krijgen. Daarvoor moet een oplossing komen en ik herhaal wat de heer Van Smirren en anderen zeiden, geen taken zonder knaken. Dat moet gewoon een-op-een goed geregeld zijn en ik ga ervan uit dat dit gaat lukken. De inzet is in gemeenteland gelukkig bij iedereen hetzelfde en iedereen zit met dezelfde problematiek. Dan is er een aantal vragen over het plan Dorpskern gesteld. Ik ben nu 2,5 maand bezig en ik heb best een grote opdracht gekregen want ik denk dat ik een van de weinige wethouders ben die met de samenleving en anderen moeten onderhandelen over het naar beneden brengen van de kosten. Dat gaat nadrukkelijk over de bomen, over de infrastructuur en ook kijken naar flankerend beleid, hoe pak je leegstand aan en dergelijke. Ik wil u meegeven dat vertrouwen ontzettend belangrijk is. We zijn zeven jaar bezig met formatieteams vanuit de gemeente, met participatieavonden, met een plan, wel/niet en het is voor heel veel mensen niet helder wat ermee gebeurt. In het coalitieakkoord staat dat we er op basis van het huidige beeldkwaliteitsplan mee verdergaan en ik wil vooral het signaal naar de samenleving afgeven dat het vertrouwen er aan onze kant is. De stabiliteit die wij willen bieden, is dat we de plannen gaan uitvoeren maar dat ik daar wel hulp bij nodig heb. Vandaar dat de p.m.-post er ook duidelijk in staat, het is een gezamenlijke opgave en dat is nieuw in onze structuur, maar ik heb daar bewust voor gekozen om het vertrouwen uit te stralen dat we de plannen willen waarmaken, dat ik reëel ben over de kosten, maar dat het ook nadrukkelijk een appel is aan mensen om mee te doen, zeker de mensen die al zeven jaar geen perspectief hebben, dat die frustratie daar weggaat en dat mensen weer willen meedoen. Ik ben bezig met de gesprekken om dat rond te maken. Deels wil ik bij het plan zelf een stukje flankerend beleid presenteren om ook te laten zien dat we niet alleen over de openbare ruimte hebben nagedacht, maar ook over het flankerend beleid. U hebt er zelf ook wel eens aan gerefereerd dat er meer nodig is dan alleen de openbare ruimte en ik heb dat goed in mijn oren geknoopt. Natuurlijk ook de cofinanciering. Daarvoor kijk ik deels naar de ondernemers die ik met dit stuk perspectief wil bieden. Ik heb daarbij geen verborgen agenda en ik ben reëel over wat het kost. De externe financiering bij anderen, de heer Nijman noemde de Metropoolregio. Nou dat zal heel beperkt zijn want mijn eerste vraag aan de mensen van het economisch vestigingsklimaat binnen de Metropoolregio was 'hoeveel budget hebben jullie?'. Zij hebben € 6 miljoen en daarvan worden ook twaalf medewerkers betaald, dus heb daar alstublieft geen hoge verwachtingen van. Dus daar verwacht ik niet veel van, maar na een lange zoektocht hebben we wel aansluiting gevonden bij een regeling van het ministerie van EZK om te kijken of we onder de aanpak 'Impuls winkelgebieden' zouden kunnen vallen. De gemeente Rijswijk heeft een succesvolle aanvraag gedaan en ik heb contact gehad met de wethouder en met RVO en in ieder geval aangegeven dat u en ik allemaal staan te juichen als we gewoon landelijk geld krijgen zodat de kosten omlaaggaan omdat ik begrijp dat iedereen het prettig zou vinden als de kosten omlaaggaan, ikzelf overigens van harte ook. Dan vraagt de heer Gankema mij of ik een inschatting kan geven van of wij die aanvraag gaan binnenhalen. We hebben daar goede gesprekken over, maar we worden natuurlijk gescoord tegenover andere gemeenten. Ik heb geen idee hoeveel plannen er in onze regio of in het hele land worden ingediend, maar we worden gescoord ten opzichte van anderen en afhankelijk daarvan krijgen we te horen of we wel of niet in aanmerking komen. Het bedrag is altijd 25% van het totale plan en daar gaan we nu vanuit. Je kunt hele academische discussies voeren over de onrendabele top in de buitenruimte, maar de algemene conclusie is dat het eigenlijk in zijn geheel altijd zo is, het is een maatschappelijke voorziening die je met elkaar doet voor inwoners en voor de ondernemers die daar zitten. Of we het totale bedrag wel of niet binnenkrijgen hangt ook af van het aantal aanvragen en de verdeelsleutel. Ik heb me er in ieder geval echt voor ingezet, ik denk dat ik de enige wethouder ben die zelf op gesprek is geweest bij de

ambtenaren die over het beleid gaan om in ieder geval aan te geven dat het voor ons echt wel belangrijk zou zijn dat dit zou lukken, maar uiteraard kun je geen bestuurlijke druk uitoefenen op dat soort processen. Hetzelfde geldt voor de pandeigenaren. Ik ben ook echt bezig om te kijken: ondanks de frustratie dat het al zeven jaar loopt, wat is er aan die kant mogelijk om een deel van de financiering binnen te halen. Dan heb ik een vraag over De Paauw en daarvoor pak ik...

De **voorzitter**: Voordat we daar naartoe gaan is er volgens mij een vraag van de heer Gankema over het voorgaande. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja voorzitter. Aangezien we nu naar een ander onderwerp dreigen te gaan, wil ik toch nog even de vraag stellen die ik in de eerste termijn heb gesteld. Is de € 5,6 miljoen die eerder dit jaar door de ambtenaren is uitgerekend niet een veel realistischer bedrag, wat is de onderbouwing van de € 3,8 miljoen en, mocht de subsidie niet worden toegekend, wordt het bedrag van € 3,8 miljoen dan automatisch hoger? Ik begrijp dat dit niet het geval is, maar dan zal 25% van de kosten extra worden belast bij Wassenaar. Klopt dat?

Wethouder **Van Doeveren**: Het antwoord op vraag 1 is: ik was er niet bij toen u dat gesprek had over de € 5,6 miljoen. De huidige raming is op basis van het huidige prijspeil van 2024. Wat betreft de subsidieaanvraag en andere bijdragen is het natuurlijk nadrukkelijk de bedoeling dat dit afgaat van het bedrag dat het nu is, dus dat dit bedrag eerder hoger dan lager wordt, dat is uiteraard de inzet, daarvoor doen we het.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Oké dank u voor het antwoord. Dan nog even voor de helderheid, dat we dit allemaal duidelijk hebben. Op dit moment is door de ambtelijke organisatie een berekening gemaakt van de uitvoering van wat voorheen het Centrumplan heette, dat dit voor € 3,8 miljoen gerealiseerd kan worden. Klopt dat?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Nee het geld dat al was begroot is er gewoon, dus dit is het geld dat het op basis van de huidige actualisatie zou kosten. Dus dat is bovenop het eerder ter beschikking gestelde bedrag. Ik wil u nu niet blij maken door te zeggen dat het hele plan nu al € 3,8 miljoen in plaats van de € 5,6 miljoen waar hij een refereert kost.

De **voorzitter**: Nee, de interruptie is in tweeën. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter dank u wel. Dan toch heel even ter verduidelijking. We hebben een krediet van € 3,4 miljoen, dat stond pak hem beet tot de verkiezingen van 2022. Dat is ook nooit uit de begroting gehaald, dat stond in 2022. Zegt u nu dat op die € 3,4 miljoen, want ik begrijp een beetje dat het een actualisering is van het plan dat er al een hele tijd ligt en dat beeldkwaliteitsplan heette en allerlei namen heeft gekregen daarna... Voor de duidelijkheid, die € 3,8 miljoen die hier staat, is dat € 3,8 miljoen bovenop het oorspronkelijke krediet van € 3,4 miljoen of vervangt deze € 3,8 miljoen de oorspronkelijke € 3,4 miljoen die al was opgelopen naar € 5,6 miljoen?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik ga het totale bedrag geven want volgens mij gaat het u daar om, wat het totale bedrag van het plan is. Er zit nog € 2 miljoen in, er is € 3,8 miljoen erbij nodig om dat plan waaraan zeven jaar is gewerkt, met bomen en infrastructuur, om het hele centrum echt helemaal te vernieuwen. Los van flankerend beleid, los van subsidies, los van pandeigenaren is de prijsactualisatie voor € 5,8 miljoen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik nu toch wel een beetje verbijsterd raak. Ik begrijp uit uw woorden dat we al € 2 miljoen hebben uitgegeven. U zegt dat het bij elkaar € 5,8 miljoen kost, dat is wat u zegt. We hebben nu € 3,8 miljoen extra en u zegt 'die extra is nodig op de € 2 miljoen die we er al aan hebben uitgegeven', dat is wat u letterlijk zei. Dus bij elkaar wordt het plan toch € 5,8 miljoen. Even voor de duidelijkheid, hier zit een raad die aan u vraagt wat de werkelijkheid is en tot nu toe dachten we dat we een plan konden realiseren voor € 3,8 miljoen, althans zo wordt het gepresenteerd, maar dat blijkt helemaal niet waar te zijn, het blijkt een plan te zijn waarvan € 2 miljoen al is uitgegeven en daar moet nog € 3,8 miljoen uitgegeven

worden om het plan compleet te maken en dan komt, tadaa, ineens dat bedrag van € 5,8 miljoen waar de heer Gankema zo bijzonder scherp op was, en terecht scherp op was, toch weer bovenaan op de tafel te liggen. Ik voel mij hier toch wel een beetje gepiepeld en dat wij moeten doorvragen en dat de heer Gankema moet doorvragen en dat wij er door de antwoorden die u geeft ineens achter komen dat het totale plan nog altijd € 5,8 miljoen is, ja dan voel ik me, ik zal het woord niet gebruiken. Ik wil duidelijk weten wat er aan de hand is, ik wil de bedragen horen. U zegt 'we hebben al € 2 miljoen uitgegeven' en het interesseert me niet of daar de steentjes in zitten of niet of dat die ergens geparkeerd zijn, we hebben € 2 miljoen uitgegeven en daar bovenop moeten we nog € 3,8 miljoen uitgeven om het oorspronkelijke beeldkwaliteitsplan ten uitvoer te brengen.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: De werkelijkheid is dat we nu keihard aan het werk zijn om ondernemers en pandeigenaren een bijdrage te vragen en te kijken of we externe financiering kunnen vinden. Ik wil even terugkomen op hoeveel er precies is uitgegeven. Ik zeg alleen dat het op basis van de huidige prijsactualisatie geen € 5,6 miljoen is, dat was op basis van 2022. Dit plan is ook duurder geworden, het is een van de plannen die duurder zijn geworden, het is weer een voorbeeld naast de Kievietschool en de andere voorbeelden. Het plan zit op € 5,8 miljoen in totaal, waarbij ik zeg dat we met heel veel partijen hard aan de slag zijn om te kijken of we daar iets aan kunnen doen zodat we het niet alleen hebben over de kosten, maar ook over wat het voor Wassenaar gaat betekenen als we straks een mooi toekomstbestendig centrum hebben want daar gaat het natuurlijk uiteindelijk om met al die mensen die daar de afgelopen zeven jaar hard aan hebben gewerkt.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. € 5,8 miljoen in totaal of € 7,2 miljoen in totaal? De reden dat ik het vraag is dat ik ook even in de war was. Er was net ook even spraakverwarring over extra krediet dat al is goedgekeurd, dat was 3,4. Hier staat nu 3,8, is nu 3,4 plus 3,8? Want nu zijn we al uitgekomen op 5,8, komen we straks uit op 7,2, zit die kans er ook nog in? Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Nee, het antwoord is 'nee'. Het totale bedrag zit op € 5,8 miljoen. We werken eraan om dat te verlagen, daar met iedereen hard aan te trekken en dat is waar het op zit. Alles wat we hebben meegenomen ziet u uiteindelijk ook in het voorstel terug. Ik verwacht dat het totale voorstel aan de raad voor het eind van 2023 komt, dan krijgt u de daadwerkelijke onderbouwing van wat het feitelijk kost inclusief de resultaten van alle trajecten en het werk dat er nu loopt.

De **voorzitter**: Nog een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik moet heel eerlijk zeggen dat ik het goed vind dat u daar de ruimte voor geeft want we praten hier over een paar miljoen verschil in perceptie tussen wat op papier leek en wat nu werkelijk blijkt te zijn en dat heeft de nodige verdieping nodig. Dan toch terug. Mevrouw Hibbert heeft ook al een verduidelijkende vraag gesteld. We hebben een krediet van € 3,4 miljoen, in de zomer van 2022 werd gevraagd om extra krediet omdat de inschrijvingen niet binnen dat bedrag zaten. We kennen die discussie, die hoeven we niet herhalen. Dat iets staat er nog steeds en voor de duidelijkheid, ik denk dat ik eigenlijk van u zou willen verlangen om dat op papier te zetten, zodat het voor eens en voor altijd is vastgelegd, maar ik kan mij ook voorstellen dat het zo maar € 7,2 miljoen is met de toenemende inflatie, hogere kosten, stenen die duurder worden enzovoort. Dus ik ga niet eens meer speculeren of met u rekenen wat het nou gaat kosten. Ik wil eigenlijk gewoon simpelweg de toezegging, en dan zeg ik toch wel iets, dat het deze week nog bij de raad komt omdat het bedrag van een dusdanige omvang is dat je daar niet nog weken overheen kunt laten gaan en zeker niet na het reces kunt laten terugkomen. Mijn vraag is nog altijd de volgende, voorzitter. Als ik heel even meereken zodat ik toch een beeld in mijn hoofd heb. Er is € 2 miljoen uitgegeven, is de € 3,8 miljoen bovenop die € 2 miljoen of is het € 3,8 miljoen op het bestaande krediet van € 3,4 miljoen zodat het € 7,2 miljoen is. Twee smaken mogelijk.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Het is het laatste, het gaat om het totaalbedrag. Ik denk dat dit uiteindelijk is wat u wilt weten, het totaalbedrag is € 5,8 miljoen.

De heer **Hendrickx**: Twee smaken, sorry voorzitter.

De **voorzitter**: Aan u, als laatste.

De heer **Hendrickx**: Dank u. Twee smaken, het is € 2 miljoen al uitgegeven plus € 3,8 miljoen die hier gevraagd wordt, is € 5,8 miljoen als ik het goed bij elkaar optel. Er is een krediet en dat is smaak 1. Smaak 2, er is een krediet van € 3,4 miljoen, waarvan € 2 miljoen is uitgegeven, en daar bovenop die € 3,4 miljoen, nog een keer € 3,8 miljoen. Een van die twee.

De **voorzitter** De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Het totale bedrag, de totale actualisatie van het hele beeldkwaliteitsplan en alles wat daarmee samenhangt is € 5,8 miljoen. Ik kan het niet duidelijker zeggen dan dat, eerlijk gezegd.

De heer **Hendrickx**: Ik begrijp de wethouder en ik neem ook zonder meer... maar ik wil dit wel op papier hebben. Dank u wel. Die toezegging zou ik graag willen hebben.

De **voorzitter**: De vraag kwam of dit nog verder op schrift gezet kan worden en de vraag is hoe gaat u om met dit verzoek?

Wethouder **Van Doeveren**: Ik wil het bedrag wel op papier zetten, maar ik vraag me af... Laat ik zo zeggen, welke vraag is niet beantwoord?

De **voorzitter**: De heer Hendrickx stelt de vraag: kunnen wij deze rekensom deze week op papier krijgen?

Wethouder **Van Doeveren**: Ja.

De **voorzitter**: Dan noteren we die als een toezegging, dat dit deze week schriftelijk naar de raad toekomt. De heer Gankema stond als eerste en dan mevrouw Hibbert.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. De heer Hendrickx gebruikte net al de woorden 'ik voel me gepiepeld', hij had nog wel andere woorden in gedachten en ikzelf heb die ook. Dit is een van de meest gevoelige dossiers die hier in de raadzaal leven en dit is ook een van de redenen dat wij niet in de coalitie zijn gaan zitten want destijds is ons voorgespiegeld dat het € 5,6 miljoen zou kosten en dat is door velen later ontkend, maar het is dus nog erger, het is € 5,8 miljoen en ik sluit niet uit dat het nog veel hoger gaat worden. Ik ben ook heel blij dat we iets op schrift krijgen en ik wil toch even mijn diepe teleurstelling uitspreken dat dit niet helderder is gecommuniceerd in een kadernota waarvan iedereen weet dat dit bij ons en bij de bevolking heel gevoelig ligt. Het is echt een belangrijk politiek dossier, dus ik hoop dat het door het een tweede kans te geven en door middel van een schriftelijke toelichting voor ons nu duidelijker wordt want daar hebben we echt behoefte aan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat was meer een oproep, daar kan de wethouder zijn voordeel mee doen. Mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Ook alleen een oproep. De relatie tussen de 3,4 en de 3,8 graag ook in de beantwoording meenemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie de wethouder ja knikken, dat gaat opgenomen worden in de schriftelijke informatie die al is toegezegd. Dan sluiten we dit onderdeel af want u was aan een nieuw blokje begonnen. De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik had nog een paar specifieke vragen van de heer Paulides over de nieuwe functie van de gemeentewinkel. Het doel is inderdaad dat alle informatie daar wordt verstrekt, ook over duurzaamheidsmaatregelen. We proberen die winkel zo goed mogelijk in te vullen en de uitwerking van die plannen komt ook in het najaar van 2023. Verder had hij nog, en dan pak ik wel de technische antwoorden erbij, een vraag over De Paauw, of de buitenkant vijf jaar geleden wel goed is gerenoveerd. Het is inmiddels vijf jaar geleden, we hebben wat last van lekkages in de installatie en een plaatselijk vochtprobleem en daar zijn die extra kosten waar hij naar vroeg voor bestemd. Volgens mij ben ik dan zover door de beantwoording heen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is niet helemaal het geval, mijnheer Nijman had kennelijk ook nog een vraag, dus die gaan we nog even ophalen. De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Ja dank u voorzitter. Ik mis nog wat antwoorden, geachte wethouder, ik had het met name over het onderhoud van groen en de wegen naar niveau B, of dat in de kadernota is meegenomen en of er ruimte is. O, dat heb ik niet gehoord, dat dit door de andere wethouder wordt besproken, dan wacht ik de antwoorden van de andere wethouder af.

Wethouder **Van Doeveren**: U kunt het antwoord van de andere wethouder afwachten. Het is gebruikelijk dat ik aftrap, dat de wethouder van Financiën aftrapt en dat de vakcollega's ook meedoen in de beantwoording.

De **voorzitter**: Dat hoeft geen cliffhanger te worden want de wethouder die dat gaat beantwoorden krijgt nu het woord. De wethouder die gaat over de fysieke leefomgeving.

Wethouder **Koetsier**: Dank u wel mijnheer de voorzitter, dank u wel mijnheer Van Doeveren voor het uitgebreide stuk en af en toe zullen er wat duplicaten zijn in mijn antwoorden want ik zag ook iets over duurzaamheid voorbijkomen. Ik wil allereerst beginnen met dat Wassenaar een ontzettend mooie groene gemeente is, een groene long waarin het goed wonen en recreëren is en dat laatste wel gespreid en daar werken we aan. Dat doen we in de strandvisie, de visie op Duindigt en de zuidrand, de noordrand, de groene zone en ook Horst en Weide. Een uitdaging ligt in bereikbaarheid, leefbaarheid en het inrichten van de gebieden, denk aan fietsroutes en wandelpaden maar ook aan extra activiteiten, bijvoorbeeld boerderijen in Horst en Weide. Spreiding is hard nodig want op zondag 25 juni jl. was de Wassenaarse Slag al om 10.30 uur vol en het zou zo mooi zijn als de mensen ook naar andere plaatsen in ons mooie dorp kunnen gaan om te recreëren. Er is veel vraag naar ruimte en de vraag of groen daarin tekort wordt gedaan is heel reëel. We zijn ons hiervan bewust en maken per geval een afweging op basis van startnotities en integraal overleg en dat bespreken we vervolgens in de commissie en in de raad. Samen met de twee aangrenzende gemeenten Katwijk en Den Haag werken we aan een strandvisie en dit is specifiek voor Meijendel en Berkheide en deze hebben we de afgelopen maand opgestart. Dit gaat ook over bereikbaarheid, waterwinning en de algemene inrichting. Dit is anders dan het strandplan, dit is heel specifiek om de Wassenaarse Slag toekomstbestendig te maken. Dit gaan we doen samen met de ondernemers en we gaan na de zomer van 2023 starten. Voor de duidelijkheid, de strandvisie, de visie op de zuidrand en de noordrand komen straks allemaal samen als input voor de omgevingsvisie. Na de zomer van 2023 wil het college met de fracties verbeterpunten bespreken met betrekking tot het plaatsen van zonnepanelen. We willen meebewegen met de ontwikkelingen, de hoge energieprijzen waar mensen mee geconfronteerd worden. Dit gaat om een combinatie van stadsgezicht, wat waarde heeft, verduurzaming en wat maatschappelijk wenselijk is. Om dit concreter te maken willen we in september a.s. een beeldvormende sessie met de raad organiseren om samen door voorbeelden heen te gaan en daarmee maken we het praktisch en minder theoretisch. Het streven is om maximale mogelijkheden te bieden voor het plaatsen van zonnepanelen, echter tegen minimale afbreuk van de beeldkwaliteit van ons hele mooie dorp. Over het wegcategoriseringsplan gaan we na de zomer van 2023 spreken en daar gaan we praten over 30 en 50 km en daar zal ook de inrichting van de verschillende wegen ter sprake komen. Het zal geen bombardement van drempels worden, maar er worden wel verstandige keuzes gemaakt hoe straten veilig kunnen worden ingericht. De Storm heeft straks extra aandacht nodig bij de uitvoering, huizen moeten bereikbaar blijven maar bovenal het tempo want we willen geen herhaling van de Storm-Noord, dat duurde veel langer dan verwacht. Wat betreft de herinrichting, daar zit zo'n € 4 miljoen in de pot en voor inrichting van de schoolstraten € 50.000,00. In principe is het project Veilige schoolomgeving afgerond, maar mocht er toch nog onwenselijke situaties zijn dan kan dit worden aangepakt. Ook gaat de campagne SCHOOL op SEEF door en ik heb ook al de eerste afspraken gemaakt om begin september a.s. langs te gaan bij verschillende lagere scholen om over verkeersveiligheid te praten.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik moet heel eerlijk zeggen dat er de afgelopen vijf-zes weken zo veel vergaderingen zijn geweest dat ik niet meer weet wanneer het is besproken, maar er is even een discussie geweest over het wegcategoriseringsplan en toen kwam de vraag: kunt u aangeven of in het nieuwe college de parameters voor het categoriseringsplan zijn gewijzigd of niet? Daar kwam toen geen antwoord op. Ik denk dat de kadernota hét moment is om aan te geven, met een visie die u heeft niet wachten tot oktober a.s. wanneer dat categoriseringsplan er ligt, wat de parameters zijn geworden ten opzichte van de parameters die we kenden en dat we op dit moment wel het antwoord daarop mogen hebben. Gaat het heel anders worden, anders worden, een beetje anders worden? De concrete vraag: zijn de parameters van het nieuwe categoriseringsplan gewijzigd?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Mijnheer de voorzitter, ik heb de parameters niet direct bij de hand, ik weet ze echt niet uit mijn hoofd en ik heb ook het plan, het categoriseringsplan van de voorgaande coalitie wel gezien en verwacht ik grote veranderingen daarin? Hoogstens op enkele doorgaande wegen. Ik heb het nieuwe plan niet gezien, ik heb er ook niet over gesproken met de desbetreffende contractor, dat ga ik eind juli/begin augustus a.s. doen.

De **voorzitter**: Een vervolgvraag van De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Het voordeel van een eigen ambtelijk apparaat is dat het weer bij jou hoort en dat je niet enigszins afgeschermd wordt via een gemeenschappelijke regeling. Dus er gaat wel eens wat communicatie over en weer. Ik zou het antwoord zeer waarderen. De indruk die bestaat is dat er zeer actief, op basis van instructie, een verandering is gekomen in de parameters van het wegcategoriseringsplan. Uit uw woorden maak ik op dat dit mogelijk marginaal is of niet, maar gegeven de rol van de wethouder in dezen is hij degene die eigenlijk moet weten of de parameters van het wegcategoriseringsplan gewijzigd zijn of niet want dat kan niet zonder een instructie naar de opdrachtnemer.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Mijnheer de voorzitter. Ik heb de directe instructies of de parameters niet voorradig en ik ben wel bereid om de oude parameters naast de nieuwe neer te leggen en daar kan ik best schriftelijk mee komen. Dan kunt u ze naast elkaar neerleggen en dan kunnen we het ook bespreken als het categoriseringsplan er is.

De **voorzitter**: Dit noteren we als een toezegging dat de oude en nieuwe parameters... Ik zit trouwens even te zoeken, volgens mij bedoelen we gewoon de uitgangspunten toch?

Wethouder **Koetsier**: Het zijn de uitgangspunten.

De **voorzitter**: Zeker. Dan kan iedereen, ook in deze samenleving, helemaal volgen dat die schriftelijk worden aangegeven. Ja, heel goed. Dan gaan we nu naar de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Het ging over het bombardement aan drempels, als ik de wethouder mag geloven, krijgen we dat niet en dat doe ik, maar een paar weken geleden hadden we de inrichting van een 30km-weg en daar waren toch echt wel degelijk drempels en dat moest allemaal gebeuren omdat we volgens de principes van CROW duurzaam veilig zouden gaan werken en dat is ook expliciet zo als argument gebruikt. Dus dan vraag ik me toch af waarom het drie weken geleden nog wel moest en we straks in het najaar ineens de verplichting van drempels loslaten.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Mijnheer de voorzitter, ik heb alleen gezegd dat het geen bombardement van drempels zal zijn, drempels zullen daar geplaatst worden waar noodzakelijk.

De **voorzitter**: De heer Gankema voor nog een vervolgvraag.

De heer **Gankema**: Is de wethouder het met mij eens dat, als je het doet volgens duurzaam veilig dat op dit moment de richtlijn is die het college handhaaft, je om de 80 meter of 120 meter een drempel moet aanleggen om de auto's hun snelheid te laten verminderen?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Ik weet niet uit mijn hoofd of het om de 80 of om de 120 meter is. Wij gebruiken CROW als richtlijn, als uitgangspunt, maar niet als definitie van hoe wij onze wegen gaan inrichten.

De **voorzitter**: Mijnheer Gankema, interrupties deden we in tweeën hadden we afgesproken.

De heer **Gankema**: Als u me toestaat, alleen een reactie.

De **voorzitter**: Ja maar dat is dan...

De heer **Gankema**: Ik constateer dat er dus om de 80 dan wel 120 meter drempels in Wassenaar komen. Dank u.

De **voorzitter**: Dat is dan uw constatering. Ik stel voor dat de wethouder doorgaat met de beantwoording van de vragen. Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ja dank u wel. Als ik mag, een voorstel van orde. Het valt mij op dat er vanavond wel heel veel constateringen worden gedaan door mensen die interrupties plegen. Ik dacht dat dit niet de bedoeling was, een interruptie is een korte vraag en dat is ook al een paar keer niet zo geweest. Ik zou even willen vragen hoe we hiermee omgaan. Ik weet niet hoe ik dit in de groep kan gooien en hoe we hiermee kunnen omgaan, maar ik wil het wel graag even opmerken en vragen wat we gaan doen.

De **voorzitter**: U hebt helemaal een punt, daarom gaan interrupties in tweeën en de constatering in de tweede. Ik begrijp goed dat u dus ziet... en zoals de heer Gankema net aangaf... Dat is wel de methodiek, dat heeft dan overigens nog steeds de mogelijkheid dat de wethouder daar dan ook nog op kan reageren, of die ook vindt dat dit zo is. Nu is er een beeld geconstateerd dat het uitgangspunt is dat er tussen de 80 en 120 meter steeds een drempel komt en als de wethouder niet weerlegt dat dit niet het uitgangspunt is van het beleid dan blijft dat beeld hangen, maar u hebt helemaal gelijk, interrupties gaan daarom in tweeën. Je mag overigens in de tweede termijn van een interruptie wel degelijk een constatering doen dat het zo op jou is overgekomen. Het mooie daarvan is dat de wethouder als dat nodig is zelf nog wel een correctie op dat beeld kan plaatsen. De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Dit heet echt een voorzet. Ik moet ineens denken aan heel specifiek waar...

De **voorzitter**: Antwoordt u maar even op het beeld.

Wethouder **Koetsier**: Ja dat komt ook. We gaan terug naar de drempels. Op dit moment zijn we bezig met de herinrichting van de Verlengde Kerkeboslaan, dat is ook uitgewerkt. Daar zijn fietspaden weggehaald, die worden vervangen door groen, de fietsers gaan op de weg. Het is ook bijna klaar en ik nodig iedereen uit om daar eens te gaan kijken. Daar wordt op dit moment geen enkele drempel geplaatst. Daar zijn we in gesprek gegaan met de buurt, ook over hoe zij het ingericht willen hebben, daar kwam één persoon van de buurt opdagen en daar ligt nu geen enkele drempel. Dus de angst voor drempels door het hele dorp heen is in zekere zin wel ongegrond, maar we gaan het zien.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Koetsier**: Waar was ik gebleven, de beheervisie voor ons groen is bijna gereed en zal verder worden uitgewerkt in gedetailleerde plannen. Er is structureel € 250.000,00 extra gebudgetteerd en dat is voldoende om verder naar onderhoudsniveau B te gaan. Verder is er ongeveer € 5,5 miljoen beschikbaar aan onderhoudsvoorzieningen. Wat betreft een noodsquad voor reparaties, die hebben we niet echt. Als iets met spoed wordt doorgegeven dan wordt het werk binnen 48 uur bij een aannemer uitgezet die het vervolgens oppikt. Dit geldt voor wegen en voor groen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx en u weet dat een interruptie in tweeën gaat.

De heer **Hendrickx**: Ja, 1,5 kan ook. Ik luister heel even naar de woorden van de wethouder en die zegt twee verschillende dingen die hij vloeiend in één zin gebruikt waarbij ik me dan toch heel even afvraag wat hij nou precies bedoelt. Hij zegt in eerste instantie '€ 250.000,00 is voldoende om richting B te gaan' en vervolgens zegt hij in diezelfde zin 'om B te realiseren'. Ik weet niet zeker of het hetzelfde woord was, maar er zat een discrepantie tussen richting B gaan en B te realiseren. We weten dat er een technische bijeenkomst is geweest waarin is aangegeven dat ongeveer € 666.000,00 nodig is om naar B te gaan, waarbij ik dan nu de vraag aan de wethouder heb: betekent dat bedrag dat we inderdaad richting B gaan en misschien wel C passeren?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Nee op dit moment werken we naar een onderhoudsniveau B en we gaan volledig naar onderhoudsniveau B.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik vind het dan moeilijk om een paar dingen met elkaar te laten passen. Onderschrijft u dat op een technische bijeenkomst is gezegd € 650.000,00 of € 666.000,00 voor permanent structureel niveau B? Dat is vraag 1. Op dit moment wordt gezegd € 250.000,00 voor de openbare ruimte en daar wordt in plaats van bos naar park weer bijgehaald. Laten we dat even laten liggen waar het ligt, maar € 250.000,00 is een ander bedrag dan € 660.000,00. Betekent dit dat we in de komende jaren nog verdere budgetverhogingen hiervoor gaan zien om richting die € 660.000,00 te komen of denkt u dat u met € 250.000,00 permanent op niveau B kunt uitkomen?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: We bespreken de beheervisie na de zomer van 2023, dus dan wordt het gedetailleerd. Er is mij gegarandeerd dat we met € 250.000,00 onderhoudsniveau B kunnen gaan halen en in stand kunnen houden. Er is aangegeven € 660.000,00 en we hebben het ook over ontwikkelend B gehad, waarbij we ook geld van de onderhoudsvoorziening inzetten om werk met werk te combineren.

De **voorzitter**: Nee nu gaan we nog een extra interruptie krijgen, maar ik zie mevrouw Hibbert opstaan, dus wie weet wordt het nu opgelost. Nee mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik wil een reactie geven en geen vraag meer stellen.

De **voorzitter**: Nee, maar dit is nu de derde interruptie. We hebben afgesproken dat een interruptie in tweeën gaat, we hebben gezegd dat we flexibel zullen zijn en ik wil graag ook de andere raadsleden de ruimte geven om in dezen een debat te hebben. Ik geef nu echt eerst het woord aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Ik neem aan dat onze gedachten redelijke vergelijkbaar zijn. We zijn van een cijferbrij van 3,4, 3,8 en 5,8 naar 7,2 nu beland in een cijferbrij tussen 660 en 250. Het wordt op dit moment een beetje een intransparante cijferbrij en ik hoop dat dit het laatste voorbeeld is dat we te pakken krijgen, maar wellicht ook hier een toezegging dat we betere informatie kunnen krijgen over dit onderwerp. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Die toezegging wil ik doen en ik zal na de zomer van 2023 als we de beheervisie bespreken ook uitgebreid in debat gaan.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Een voorstel van orde. Ik wil de raad voorstellen om... Nee, het eerste punt is dat inmiddels is gebleken dat het college zeer onduidelijk in zijn beantwoording van vragen is, met name waar het om grote bedragen gaat. Op het moment dat je bij het bevragen van de wethouder om de waarheid boven tafel te krijgen wordt gereduceerd tot twee interrupties dan wordt het debat belemmerd en de waarheidsvinding ook. Ik ben van mening, en dat is de vraag die ik aan de raad wil stellen, dat de raad mag doorvragen tot er onomstotelijke duidelijkheid is betreffende datgene wat de raad gepresenteerd heeft en ze heeft een inmiddels zeer slecht trackrecord, laat ik dat erbij zeggen.

De **voorzitter**: Wat is uw voorstel?

De heer **Hendrickx**: Dat zei ik net, dat de raad mag doorvragen tot het moment dat de waarheid, de werkelijkheid, de feitelijkheid onomstotelijk boven tafel ligt.

De **voorzitter**: Maar dan even wat er gebeurde. Mevrouw Hibbert stelt de vraag: kunnen we een toezegging krijgen om het verschil tussen de bedragen op papier we krijgen? De wethouder heeft daar een toezegging op gedaan. Verder heeft de wethouder aangegeven dat hij na de zomer met nadere voorstellen komt waarin dit wordt verklaard. Dus dit heeft daarin een oplossing gekregen met deze toezegging die daar ook in is aangegeven. Het is nog steeds zo dat interrupties gewoon in tweeën gaan, dat hebben we ook afgesproken en volgens mij hoeven we daar ook niet van af te wijken. We hebben ook gezegd dat we nu de ruimte geven waarbij volgens mij alle partijen tot op heden absoluut de ruimte hebben gekregen om die vragen te stellen die er zijn en er nog geen enkele belemmering is geweest. Het enige is wel dat sommige plannen natuurlijk nog niet helemaal klaar zijn en bij een kadernota heb je natuurlijk een algemene discussie over het verhaal, maar tot nu toe is er nog geen enkele belemmering geweest op een informatiestop om zaken in die zin

helder te krijgen, maar ik hoor graag het nadere ordevoorstel van de heer Gankema want een ordevoorstel is een voorstel waarover je uiteindelijk straks ook over zou kunnen stemmen. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Ik heb wel zekere belemmeringen ervaren. Als je maar twee vragen mag stellen, dat was net ook bij mij het geval, en je dreigt de waarheid boven tafel te kijken dan moet je weer gaan zitten op je plek en dan hoop je dat iemand anders in de raadzaal het punt oppakt en gelukkig was dat zo. In mijn rol als vertegenwoordiger voelde ik me daarin belemmerd want ik gaf het woord weer over aan iemand anders. Dus twee interrupties, en ik deel de mening van de heer Hendrickx hierin, zijn te weinig op het moment dat je niet de juistheid van de gegevens op tafel krijgt. Ik vind het een goed voorstel, ik zou zeggen dat je in dergelijke gevallen in elk geval vier keer naar de microfoon mag gaan want het zijn dingen die boven tafel moeten komen en we willen daar geen onduidelijkheden over.

De **voorzitter**: Dan doen we bij dezen een ordevoorstel over of we gaan toestaan dat interrupties vaker dan in tweeën gaan. Dit ordevoorstel kunnen nu gewoon direct in stemming brengen. Wie is ervoor dat interrupties... wat zou trouwens uw voorstel zijn, dat ze dan in drieën gaan? In vieren. Dan wil ik u er toch even op wijzen... we hebben op dit moment in de eerste termijn gezegd dat er geen limitering is op de interrupties, dus u kunt rustig in de tweede termijn... Dat is net ook al een aantal keren voorgekomen, dat nadat anderen in de raad de vragen hadden gesteld, degene in de tweede termijn netjes terugkwam. Daar zit geen limitering op, dus in die zin werkt de methodiek en is de informatie die er is gewoon op tafel gekomen. U doet nu het ordevoorstel dat interrupties in vieren zouden mogen. Wie is voor dit voorstel? Mijnheer Hendrickx, we zijn inmiddels in een stemming. Dus interrupties in vieren. Ik constateer dat de fracties van GroenLinks, Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! daar voor zijn. Wie is daar tegen? Dat zijn de fracties van het CDA, DLW, PvdA, VVD en D66 en daarmee is dit ordevoorstel verworpen. Wethouder, gaat u verder en misschien moeten we ook eens gaan... O u hebt ook nog een interruptie of wilt u even aangeven wat u kwijt wilt? Een interruptie. Kijk, daar gaan we dan. De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Dank voorzitter. Ik zou bijna een stemverklaring willen geven over waarom ik niet voor heb gestemd. In de tweede termijn mag het wel gebeuren, dus dat was de reden dat ik net tegen heb gestemd om het in de beantwoording van de eerste termijn te doen. Ik heb een vraag aan de wethouder. Bij mijn weten is er in de vorige coalitieperiode besloten om met bijbehorend budget naar B te gaan. Volgens mij constateert u nu dat er € 250.000,00 meer nodig is om naar B te gaan, dat is toch de situatie of vergis ik me?

Wethouder **Koetsier**: Dat is de situatie, dat klopt.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik voel me nu echt belazerd, ik voel me letterlijk belazerd, wat hier gebeurt is schandelijk. Er worden cijfers gegeven. Ik vind deze presentatie van het college dramatisch slecht, schandelijk, betere woorden kan ik er niet voor vinden. Er wordt niet gezegd 'het is zo veel', nee er wordt bovenop bedragen begroot en dat betekent dat we hier bij een kadernota staan te praten over dingen die er bij de begroting compleet anders uitzien omdat we dan het totale bedrag zien. Ik vind het werkelijk een diepe, diepe, diepe, diepe belediging van in ieder geval de oppositie want anderen zullen er ongetwijfeld anders over denken. Het is een diepe belediging van de oppositie dat wij hier op deze manier voor de gek worden gehouden. Dit is de derde.

De **voorzitter**: Het woord is aan de wethouder. (Er wordt buiten de microfoon gesproken) Een schorsing met?

De heer **Hendrickx**: Ik wil een schorsing, ik wil overleg hebben met de oppositie.

De **voorzitter**: Dan weet ik het heel goed gemaakt want het is ook bijna 18.00 uur. Dan schorsen we nu de vergadering voor drie kwartier en gaat het college om 18.45 uur door met de beantwoording

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, het is inmiddels 19.00 uur en ik heb hierbij de vergadering weer heropend. We waren bij de behandeling van de eerste termijn aan de zijde van het college. Wethouder Koetsier had volgens mij nog twee vragen, in ieder geval een over duurzaamheid en ik wil graag de heer Koetsier weer uitnodigen om naar het spreekgestoelte te gaan. Ik heb even in de

pauze overlegd of hier verder nog iets nodig is na de aanvraag van de schorsing, maar dat is niet het geval. Dus het college kan de termijn voortzetten en ik hoop dat u allemaal lekker hebt gegeten. Heel goed, mooi. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik zal het nu kort houden en niet meer uitweiden. Ten aanzien van duurzaamheid. Als gemeente blijven we voorlichten en faciliteren en dat zullen we ook gaan doen vanuit de toekomstige gemeentewinkel. Wat betreft zweefvliegen. De provincie heeft in 2021 het luchthavenregeling Valkenburg inclusief het zweefvliegen ingetrokken. Zoals bekend wordt nu wel gekeken naar een landingszone voor de drones en die zou kunnen komen op Wassenaars grondgebied, hoek bocht Katwijkseweg of Mient Kooltuin in Katwijk en we laten een beslissing ten aanzien van het zweefvliegen meelopen met het succes van een landingszone. Dank u wel mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik het woord aan de wethouder van Onderwijs, wonen en zo nog wat andere thema's, het Sociaal Domein.

Wethouder **Bloemendaal**: Voorzitter dank u voor het woord, alle hulpstukken doen het gelukkig nog. Ik heb drie vragen te beantwoorden en ik beantwoord eerst de vraag van de heer Paulides van DLW over de startnotitie rond de fusieschool zoals we die in de laatste commissie hebben behandeld. De heer Paulides vroeg expliciet of er een nieuwe startnotitie kan komen en hij merkte terecht op dat het woord 'startnotitie' ontbreekt want het heet startdocument en u weet, ik ben erg van procedures en de juiste woorden dus dit gaan we nooit meer zo doen, we zullen het echt startnotitie noemen en dan ook die punten verder aanhalen die daarvoor nodig zijn. Ik heb in de commissie al toegezegd dat het groene-schoolpleinidee volledig wordt meegenomen bij de ruimtelijke verkenning die we nu voorbereiden. Dat geldt ook voor het verkeersonderzoek en daarbij het parkeerprobleem dan wel -situatie en ik kan u naar aanleiding van uw vraag toezeggen dat ook bij de ruimtelijke verkenning en voorbereiding van het ruimtelijk kader gekeken zal worden naar de mogelijkheden tot groencompensatie. Dat alles zal dan uw raad bereiken in een raadsvoorstel dat uiteindelijk in uw raad ter behandeling zal voorliggen. Daarmee wordt dan de eerste stap gezet langs de ruimtelijke weg en dus niet door de startnotitie goed te keuren want dat is het begin van het traject dat ik u net schetste, dat landt in het raadsvoorstel daarover. Voor de PvdA twee vragen, C26 rond 40k. Mijnheer Van Smirren, die 40k is nodig om de omzetting te plegen door het woonteam te versterken. We doen de werkzaamheden met de corporaties, met de huisvestingsverordening, maar er is extra capaciteit nodig om alle plannen die al in potlood klaar liggen uit de vorige periode 2018-2022 om te zetten in documenten, zodat de projectleider met die projecten aan de gang kan. Dat is dus extra capaciteit die nodig is, dat is eenmalig en ook incidenteel. Dan uw vraag over de voedselbankbekostiging. Er is voor twee jaar gekozen omdat we de filosofie aanhangen dat, nu de voedselbank meer dan eerder wordt benut, er ook langs die weg de contacten met de samenleving zijn voor het op voorhand al constateren waar in een gezin multiproblematiek zou kunnen zijn. Dat geld is dus bestemd voor Kwadraad om de voedselbank op dat onderwerp te begeleiden en te zorgen dat die boodschappen van 'deze familie komt minder, meer, wel, blijft weg...' Er worden signalen afgegeven door het bezoek aan de voedselbank, die worden vertaald met behulp van de experten van Kwadraad en landen zo in het Sociaal Team Wassenaar waarbij het uiteindelijk natuurlijk de bedoeling is dat, als het Sociaal Team Wassenaar, waarvan Kwadraad onderdeel is, fully fletched draait, dat dan tot routinewerkzaamheden gaat behoren, maar nu hebben we Kwadraad daar extra voor nodig. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Toch een vraag van de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja voorzitter dank u wel. Ik weet niet precies of wethouder Bloemendaal hierover gaat, de vragen omtrent de ontvlechting Sociaal Domein Voorschoten.

De **voorzitter**: Dat maken we heel gemakkelijk, daar ga ik straks antwoord op geven.

Wethouder **Bloemendaal**: Tot zover dan voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder die onder andere gaat over het cultureel erfgoed, het mooie theater de Warenar, daarover hebt u volgens mij vragen gekregen. Gaat uw gang.

Wethouder **Zoutendijk**: Ja dank u wel voorzitter. Er zijn inderdaad vragen gesteld, enerzijds over de Warenar en anderzijds over jongerenparticipatie. De eerste vraag die is gesteld door heer Nijman gaat over de € 70.000,00, waaraan die wordt besteed. Die € 70.000,00 is bedoeld voor een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden om de Warenar, naast de theaterfunctie die er al

is, te bestemmen voor een sociaal-culturele en museale functie en om daar een businesscase voor te maken om te kijken welk draagvlak er is, welke partijen daarin een rol willen spelen en op welke wijze zoiets kan worden gerealiseerd met vrijwilligers en beroepskrachten en noem maar op. Daarvoor is die € 70.000,00 bedoeld. De heer Gankema stelde de vraag waarop het bedrag van € 50.000,00 is gebaseerd, of dat geen klein bedrag is. Er is een structureel bedrag opgenomen van € 100.000,00 per jaar voor het onderhoud en dan gaat het om het structurele onderhoud en niet over het achterstallige onderhoud want dat is weer een ander verhaal. Ik ga direct even door naar de vraag van de heer Paulides daarover want die heeft ook vragen gesteld over die € 70.000,00 en dat is daarmee, denk ik, beantwoord in die zin dat het qua volgorde voor de hand ligt, en zo gaan we het ook doen, om eerst met de parochie afspraken te maken over de huidige erfpachtsituatie want zonder verlenging van die erfpacht gaan we natuurlijk niet een heel mooi plan maken voor een museum, als we moeten stoppen als de erfpacht over tien jaar of eerder is afgelopen. Dus we gaan daar het gesprek over aan. Sterker nog, ik heb dat gesprek al in eerste termijn gevoerd en gevraagd hoe men dat ziet. Het zou een eeuwigdurend erfpacht kunnen zijn met een bepaald canon, maar hoe dan ook, we zijn daarover bezig en dat moet helder worden voordat we verdere stappen zetten. Er was ook een vraag over de bruidsschat. Er is geen bruidsschat, maar er is wel een krediet van een miljoen op de begroting gesteld en die kent een afschrijvingstermijn, dus in de begroting is rekening gehouden met kapitaallasten van ongeveer € 25.000,00 voor veertig jaar lang. Mevrouw Ettema stelde een vraag over jeugdparticipatie. Het klopt dat wij daarmee bezig zijn. Sowieso heel praktisch, jongeren zijn betrokken bij het opzetten van het jongerencentrum en het opknappen van de jongerenontmoetingsplek, maar voor de lange termijn zijn we natuurlijk ook aan het onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om jongeren sowieso actief te betrekken bij de gemeente. Binnenkort heb ik daarover een overleg met onze participatieadviseur en we denken, maar dat is allemaal nog niet zeker, wellicht aan een kinderburgemeester voor de jongere categorie en voor jongeren is wel een jongerenraad genoemd, maar we zijn ons nog verder aan het oriënteren want er zijn ook provincies die daar minder goede ervaringen mee hebben en die met iets anders komen waarin het onderwijs wat meer betrokken wordt, om die dan een rol te geven in de jongerenparticipatie. Kortom we zijn daar nog mee bezig om met een goed voorstel te komen, maar dat uiteindelijk na de zomer van 2023 zeker bij u terecht is. Tot zover.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan staan er nog een paar vragen aan mij open en dan zou ik de heer Paulides willen vragen het voorzitterschap over te nemen.

De **plv. voorzitter**: Ja dan komen we toe aan de vragen die de burgemeester als portefeuillehouder moet bespreken. Aan u het woord.

Portefeuillehouder **De Lange**: Dank u wel. De heer Gankema vroeg of het klopt dat er bij de ontvlechting ongeveer 35 fte aan medewerkers naar deze organisatie overkomen. Het antwoord daarop is 'ja'. Vervolgens de ontvlechting van het Sociaal Domein. Daarmee zijn we op dit moment met Voorschoten bezig. Het klopt dat Voorschoten heeft aangegeven de dienstverleningsovereenkomst met Wassenaar te willen opzeggen. We hebben daarover bij het opstarten van de dienstverleningsovereenkomst afspraken gemaakt en dat betekent, op het moment dat je dat doet, er in principe in dezelfde verhoudingen wordt overgegaan zoals dat ook bij de grote ontvlechting is gebeurd, dus dat betekent in de 52/48-verhouding zoals u die misschien nog kent, en daar zijn ook bedragen mee gemoeid om ook dit proces netjes te laten lopen zodat er natuurlijk ook leiding wordt gegeven aan dit hele project. Het extra werk dat daar uit voorkomt, maar bijvoorbeeld ook het voeren van de goede plaatsingsgesprekken met de mensen want wij natuurlijk graag gemotiveerde mensen naar onze eigen organisatie over krijgen en we denken dat dit in 2024 € 500.000,00 en in 2025 € 200.000,00 kost. Het is niet dat je zegt 'alstublieft hier is de rekening' omdat Voorschoten dit voornemen had, zo werkt dat niet en zo hebben we het ook niet afgesproken. We hebben wel afgesproken dat we het netjes doen en de kosten gelijkelijk verdelen. We hebben nu gesprekken over hoe we dat doen, waarbij we overigens in het najaar van 2023 met een zienswijzeprocedure over hoe we dat vormgeven naar uw raad komen. Dus u kunt daar op een gegeven moment iets van vinden. Dan het amendement over de bestuurscultuur. Wij hebben natuurlijk het besluit dat vorige week is geamendeerd gezien en u hebt ook gezien dat nu in de kadernota nog de oude bedragen worden genoemd. Inmiddels, want dat is het deel waarvan u vorige week aangaf 'wij snappen dat er zal moeten worden geïnvesteerd in het verbetertraject van de ambtelijk-bestuurlijke relatie voor dat gedeelte', het tweede deel uit het besluit want bij het eerste gedeelte hebt u gezegd 'wij komen zelf als acht fractievoorzitters met een plan van aanpak waaraan geen middelen mogen worden gespendeerd, maar voor het tweede deel wel' en we hebben een inschatting gemaakt voor het jaar 2024, dat dit om een totaalbedrag van € 84.000,00 zou gaan. Daarmee gaan we overigens echt eerst kijken of we de middelen ook uit bestaande budgetten binnen de organisatie, opleiding en anderszins kunnen doen, maar wij denken dat we met een voorstel komen, dus in die zin mag u de bedragen zien met de concrete vraag van de kadernota: welk

bedrag wordt dan verwerkt in de begroting. Zoals het er nu naar uitziet is dat een bedrag van € 84.000,00 voor het jaar 2024 en voor het jaar 2025 nul. Dan de vraag van de heer Paulides en ook van de heer Van Smirren over de internationals. Het voorstel is om daar in 2024 € 80.000,00 aan te spenderen en de vraag was: waaraan gaat u dat besteden? Aan het volgende. U bent akkoord gegaan met een startnotitie Internationals, dat is inmiddels al een tijdje geleden. Daaraan is de afgelopen periode hard gewerkt, maar dat hebben we steeds gedaan met de voortreffelijke inzet van uiteindelijk werkstudenten en dat heeft tot de situatie geleid dat we daar eigenlijk hele beperkte kosten aan hebben gehad om dat te doen. We hebben inmiddels, en daarmee wil ik in het najaar naar uw raad komen, een tussenproduct maar dat tussenproduct verdient een verdere veredeling. Wij zijn inmiddels een organisatie op het spoor die ons zou kunnen helpen want er stond ook heel nadrukkelijk in die startnotitie 'breng de voor- en nadelen in beeld, maar ook de economische impact en daarvoor hebben we gewoon kennis nodig die wij hier niet in huis hebben. Daarvoor is een deel van dat bedrag, dat we een kennisorganisatie aan ons willen binden om die informatie op te leveren plus het voorstel, en dat komt dan ook bij die voorstellen, om voor € 50.000.00 een kwartiermaker aan te stellen want... De heer Paulides zei terecht en mijnheer Van Smirren ook 'het zijn toch gewoon inwoners van je gemeente'. Ja dat klopt, maar 38% van Wassenaar heeft een niet-Nederlandse achtergrond, daar zitten enorme kansen en we zouden die verbindingen willen doen, maar het voorstel is wel dat we dat niet alleen maar bij goede initiatieven willen doen. Daar zullen ook uiteindelijk mensen werk van moeten maken en daarom het voorstel om daar voor een jaar een kwartiermaker op te zetten om te kijken hoe dat bevalt en om op dat gebied wel met concrete voorstellen uw kant op te komen. Dus dat is de opbouw van het bedrag. Dan heb ik mijn vragen beantwoord.

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, u hebt een vraag.

De heer **Hendrickx**: Ja dank u wel voorzitter. 38%, snel rekenend is dat ongeveer 10.000 inwoners. Het cijfer dat bekend was, was dat er 5000 expats in Wassenaar wonen en kennelijk dus 5000 niet-expats. Is het onderzoek erop gericht om te kijken naar de economische, sociale en andere invloeden en impact van de expats, van de hele groep, of van de niet-expats?

De **plv. voorzitter**: Aan u het woord burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: In het onderzoek dat er tot nu toe ligt, wordt gestart met de hele groep en wordt daarna gefocust op de expats.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Ik denk dat u straks als voorzitter weer gaat vragen of alle vragen zijn beantwoord. Dat kunt u niet aan uzelf doen, dus ik wil pragmatische voorstellen of ik de raad vraag of alle vragen die de burgemeesters zou moeten beantwoorden zijn beantwoord. Ik lijk aan mijnheer Gankema te zien dat dit niet het geval is? Aan u het woord.

De heer **Gankema**: Ik wil graag eerst even verifiëren of ik de vraag die ik wil stellen over het evenement aan de burgemeester mag stellen of dat iemand anders daarover gaat.

De **plv. voorzitter**: Ook dat antwoord weet ik niet, maar misschien...

Portefeuillehouder **De Lange**: Dat is portefeuillehouder Van Doeveren.

De **plv. voorzitter**: Zodra de burgemeester weer voorzitter is, kunt u vragen of er nog vragen zijn blijven liggen, dat lijkt me verstandig.

De **voorzitter**: Ik dacht maar zo te constateren mijnheer Gankema dat u nog een vraag... Nee, dat is niet het geval? O, in de tweede termijn. Ja natuurlijk u gaat over uw eigen tweede termijn. Oké, dan ga ik heel snel de ambtsketen om doen. Dan constateer ik dat in de eerste termijn aan de zijde van het college alle vragen zijn beantwoord en dat betekent dat we kunnen overgaan naar de tweede termijn, maar ik kijk even rond. Is er behoefte aan een schorsing om de tweede termijn aan de zijde van de raad voor te bereiden? U kijkt nu allemaal zo van 'goh wat een voorstel'. Dat is geloof ik niet zo, u hebt daar geen behoefte aan dus we kunnen direct beginnen. Dan pak ik hem er maar direct bij want we hebben hiervoor ook weer spreektijd bedacht, vijf minuten en een minuut extra per zetel. Dit is natuurlijk ook hét moment om eventuele moties en amendementen in te dienen en het lijkt mij in ieder geval wel goed om af te spreken dat we na de tweede termijn aan de zijde van de raad wel een schorsing hebben. Dan kan het college zich over het preadvies buigen. Dan hebben we ook een beetje de orde van de avond op ons netvlies en ik kan me voorstellen dat we na de tweede termijn van het college schorsen voordat we overgaan naar de stemmingen.

Ik voel dit goed aan? Dat is het geval, hartstikke goed. Dan geef ik nu het woord aan de heer Hendrickx voor de tweede termijn.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik heb besloten de tweede termijn die ik in gedachte had niet te doen en dat heeft een beetje te maken met hoe de eerste termijn zich heeft ontwikkeld. Per saldo vind ik het jammer dat in de presentatie van de kadernota zo veel misverstand is ontstaan en het college had dit moeten ondervangen want je praat over de begroting plus change uit de kadernota, maar dan kom je tot dingen waarvoor je de begroting moet pakken, je ongelooflijk veel studeerwerk moet doen en het was praktischer geweest als de presentatie duidelijk beter was geweest zodat we de totale consequentie konden overzien en de discussies daarover mogelijk wat minder heftig of juist heftiger zouden zijn geweest. Voor ons is dit eigenlijk een beetje de eerste kadernota van dit college en ik heb door de jaren heen geleerd dat je dan iets milder kunt zijn, de volgende keer wordt het allemaal nog wat scherper, ook dat laat ik op dit moment lopen. Ik vind het jammer dat de coalitie heeft besloten niet meer ruimte voor discussie te creëren, dat wil ik de coalitie meegeven. Het is erg gemakkelijk om een bescherming op te roepen om het debat tegen te gaan daar waar het eigenlijk nodig is dat dit wordt gevoerd. Ten slotte...

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Nijman.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Als ik daar even op mag reageren. Dat heeft er meer mee te maken dat we nog een tweede termijn hebben en wij dachten daar de discussie te kunnen voeren. Is dat misschien een verheldering voor de heer Hendrickx?

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik hoor wat de heer Nijman zegt. Het is wat het is. De vraag was, een ordevoorstel, om meer ruimte te geven voor debat door meer interrupties toe te staan en daar werd 'nee' tegen gezegd zonder een nadere verklaring bij het stemgedrag van de coalitie in dezen. Nu wordt dit op een andere manier uitgelegd en als ik dat toen had gehoord, had ik er misschien iets milder over gedacht, maar het was natuurlijk een onvriendelijke handeling, laat ik het zo maar zeggen. Met uw verklaring erbij wordt het iets minder onvriendelijk.

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Ik heb geen vraag meer, maar ik heb er nota van genomen en de heer Paulides heeft dat natuurlijk toegelicht, maar zo zat ik er zelf ook in en ik wilde niet meer tijd nemen om datzelfde te benadrukken. Ik wil absoluut niet zeggen dat wij geen interrupties en geen discussie of debat willen, dat willen we juist bevorderen, daarom zijn we een democratisch huis. Gelukkig dat we dit misverstand een beetje hebben kunnen wegnemen. Het was beter geweest als we dit eerder hadden gedaan.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Gankema, ook nog een interruptie na de heer Hendrickx.

De heer **Gankema**: Dank u wel voorzitter. Ik mag ook interrumperen bij Hart voor Wassenaar. Laat ik wel zeggen dat ik erg blij ben met woorden die mijn collega van de VVD hier uitsprak. De vraag aan Hart voor Wassenaar, ik neem aan dat mijn opponent hier goed zal luisteren. Is de heer Hendrickx het met mij eens dat, op het moment dat je een debat voert in de eerste termijn, je in een soort flow zit, je hebt op dat moment het momentum, en je wilt de waarheid boven tafel krijgen, je wilt de informatie krijgen waar je om vraagt, het op dat moment juist erg gunstig is om bijvoorbeeld vier interrupties te mogen plaatsen en dat het debat een beetje doodgeslagen is als je dat naar de tweede termijn verlegt.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik ben het eigenlijk helemaal met de heer Gankema eens, zij het dat ik zijn vier interrupties wat aan de beperkte kant vind, ik had liever vijf interrupties gezien. Om daar heel even iets meer reflectie op te geven op het moment dat de situatie ontstaat waarin je als raadslid, daar waar je onderzoekt en aan waarheidsvinding doet, wordt beperkt dan is een debat eigenlijk al verkeerd. De frustratie in de eerste termijn zat hem er vooral in dat op een gegeven moment duidelijk werd dat dingen anders waren dan ze zijn gepresenteerd, dat het heel veel moeite kost en dat het aantal interrupties beperken tot twee een enorme belemmering gaat opleveren, dus ik ben het helemaal met u eens. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om twee opmerkingen te plaatsen. Een gaat over financiën en ik kom zo op de andere. De in mijn ogen gemakkelijker manier waarop wordt gezegd dat wij vinden dat de Wassenaarse financiën er slecht voorstaan is fout, die

is goedkoop, fout en slecht. Ik heb nooit beweerd en wij van Hart voor Wassenaar hebben nooit beweerd dat de Wassenaarse financiën er slecht voor staan, never ever, u kunt er geen enkel moment bijhalen waarop ik heb gezegd dat de Wassenaarse financiën er slecht voor staan. Als je dat zegt, zijn er natuurlijk direct mensen die zeggen 'dat heb je wel gezegd' en ik zal het uitleggen. Als je € 45 miljoen op de bank hebt staan, staan je financiën er niet slecht voor. Als je een van de vijf gemeenten bent die geen schuld heeft, kun je niet beweren dat je financiën er slecht voor staan. Ik heb dat ook nooit beweerd, € 45 miljoen op de bank en verder schulden, ik denk dat zelfs Rotterdam jaloers op ons zou zijn, dat is het punt niet. De financiële situatie wordt niet bepaald door wat je op de bank hebt, maar door een heleboel andere dingen en ik heb altijd gesproken over het financiële beleid en niet over de financiële situatie. Het financiële beleid is meer dan een structureel in evenwicht zijnde begroting, meer dan een cashpositie, maar gaat vooral over wat je moet investeren, hoeveel geld je daarvoor nodig hebt en met name hoeveel je uit de reserves haalt met betrekking tot je operationele uitgaven. Daarover is mijn punt altijd gegaan. Wij hebben een hele sterke eigen vermogenspositie, als je alles wat Wassenaar bezit, verkoopt en terugkoopt dan kun je zo € 100 miljoen op je eigen vermogenspositie zetten want dan komt het tegen markwaarde op je balans te staan en dan heb je een gigantische eigen vermogenspositie. We hebben cash, we hadden veel cash, het is inmiddels gezakt van € 45 miljoen 2,5 jaar geleden tot € 17 miljoen en dan ga ik mij dus wel zorgen maken want alle beslissingen die hier worden genomen hebben enorme impact op die positie. Onze inschatting is dat wij binnen korte tijd, pak 'm beet vier tot vijf jaar, naar een schuldpositie van € 30 miljoen tot € 40 miljoen gaan en dan moet je je afvragen of dat gezond is. Hart voor Wassenaar heeft ook als standpunt dat wij geen schulden willen, iedereen mag daar het zijne van vinden. D66 is a priori geen tegenstander van schulden en het is recht om dat te vinden, maar wij zijn er een absoluut voorstander van om de twee pilaren waarop de zelfstandigheid van Wassenaar is gestoeld namelijk een hele goede financiële positie en in de tweede plaats bestuurskracht... dat dit de twee zaken zijn waarop we moeten prevaleren en waarop we moeten excelleren.

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Mijnheer Hendrickx, u beweert dat het op twee pilaren hangt, maar ik ken toch heel veel grote gemeenten in Nederland waar niet wordt getwijfeld aan hun zelfstandigheid maar die wel een schuld hebben. 9% van de gemeenten hebben geen schulden, heel veel anderen, om precies te zijn 31 gemeenten, hebben geen schuld, om en nabij de 8/9%. Dus waarop baseert u dat onze zelfstandigheid, die primair afhangt van onze bestuurskracht en ordelijk bestuur, ook afhangt van je financiële positie/schuldenpositie want dat zou doen lijken dat iedereen die schuld heeft gewoon slecht is bestuurd. Volgens mij hebben bijna alle huishoudens in Nederland een hypotheek, dus die zijn dan niet goed bestuurd?

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. De heer Nijman doet zijn best om verkeerd te begrijpen wat ik zeg en dat mag hij. Ik heb een voorbeeld en dat is de gemeente Haren. Die had op een gegeven moment de bestuurskracht op orde, maar had een schuld van € 72,8 miljoen en uiteindelijk vond de provincie dat echt te veel en om die reden, om financiële redenen en niet om een bestuurskrachtreden, werd Haren toch gefuseerd met de gemeente Groningen. Haren zit zo ongelooflijk tegen Groningen aangeklonken dat dit een hele gemakkelijke was. Ik kijk naar de hele eenvoudige situatie hier, we zijn één keer bijna gefuseerd en we weten, ondanks wat u zegt, dat de intentie van de provincie is om te kijken hoe weinig gemeenten in Zuid-Holland aanwezig zijn. Er zit een latente zorg, we hebben meer latente zorgen dan grote gemeenten omdat we simpelweg een kleine gemeente zijn, ingebakken tussen een paar hele grote gemeenten die eigenlijk wel een beetje met een schuin oog kijken en ze hebben allemaal hele goede argumenten om Wassenaar erbij te nemen. Dus wij zijn prey om het zo maar te zeggen, wij zijn prey voor Leiden, wij zijn prey voor Leidschendam-Voorburg en we zijn prey voor Den Haag, ieder om zijn eigen redenen. Op het moment dat dit de situatie is, moet je twee dingen heel goed in de gaten houden en dat zijn je financiën en je bestuurskracht want op het moment dat, zoals we dat een paar jaar hebben geleden hebben meegemaakt, iemand zegt 'luister eens, het is misschien toch wel interessant om het grondgebied van Wassenaar en zijn bewoners erbij te halen' moet je op dat moment kunnen zeggen 'wij zijn zo gezond, we hebben geen schuld en we hebben een stevige bestuurskracht, wij zijn zo gezond dat er geen enkele reden is om op basis van die twee redenen...' waar de Tweede Kamer en de Eerste Kamer van kunnen zeggen 'dat is voldoende reden om die gemeente te herindelen' dat je die reden nooit hebt. Dus financiën is er een van, minstens zo belangrijk als bestuurskracht en bestuurskracht is ook belangrijk hoor.

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Volgens mij zijn er een paar gevallen waarom gemeenten zijn heringedeeld omdat ze zo'n grote schuld hadden dat ze niet meer hun primaire taken konden doen, ze konden niet meer de noodzakelijke investeringen in hun dorp doen. Dat is de taak van een gemeente en die primaire taak konden ze niet uitvoeren. Dat is iets heel anders dan gericht lenen voor bepaalde investeringen. Er is hier niemand die heeft gezegd 'we gaan lenen om operationele kosten te dekken', het gaat om investeringen op termijn. Dus bent u het met mij eens dat het er met name om gaat als je je primaire taak niet meer kunt uitvoeren vanwege de financiën, dat dan pas de zelfstandigheid at risk is en dat de bestuurskracht absoluut vele malen belangrijker is?

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Ik kijk nog een keer naar de gemeente Haren die zijn primaire verplichtingen jegens de samenleving, maar ook jegens de provincie en het rijk in het kader van de uitvoering van de wettelijke taken prima deden, maar uiteindelijk met een enorme schuld zaten. Bij hun begroting zat een rentepercentagestijging van 3% die tot een ozb-verhoging van 40 tot 50% zou moeten leiden en daarvan zei de provincie 'dat kunnen jullie niet realiseren'. Het uitgangspunt dat wij als Hart voor Wassenaar hanteren is better safe than sorry. Voorkom dat je op een gegeven moment in de schoenen kan worden geschoven dat je van € 45 miljoen in de plus in vijftien jaar naar € 40 miljoen in de min bent gegaan want op het moment dat dit aan de orde is, denk ik dat via de financiën en het financiële beleid ook je bestuurskracht onder vuur wordt genomen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dit waren er twee. Mijnheer Hendrickx gaat u verder.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel. Ik kom tot het volgende. We hebben twee amendementen en het eerste amendement betreft de kosten die zijn begroot voor de bestuurscultuurverbetering. Het laatste nieuws dat u als portefeuillehouder hebt gegeven maakt van € 225.000,00 € 84.000,00 en dat is natuurlijk een relevante vermindering, maar je komt voor een deel toch in een ander soort discussie. Bij punt 2 van het amendement van 13 juni staat: 'het fractievoorzittersoverleg krijgt als taak een concreet actieplan op te stellen voor de raad, er zullen geen financiële middelen worden aangewend voor de uitvoering van dit besluit. Punt 3, de raad draagt het college op om een vergelijkbaar', dan ga je praten over hoe je vergelijkbaar definieert, in onze ogen is vergelijkbaar ook zonder financiële middelen, 'voortvarend op te pakken voor zichzelf en de ambtelijke organisatie'. Wij vragen ons af waarom met deze motie van 13 juni überhaupt aan de orde komt dat er middelen vrijkomen voor bestuurscultuurverbetering en sociale veiligheidsverbetering, met name in de ambtelijke organisatie en in het college. Ik heb zelf het gevoel dat de raad die nogal wat te verduren heeft gekregen in het onderzoek zo langzamerhand toch correct blijkt te zijn en de dingen heel goed doet want daar hoeven we geen geld aan te besteden, maar dat het geld wel aan de ambtelijke organisatie en het college moet worden besteed omdat het daar relatief minder goed is.
Ik wacht even op de heer Van Smirren.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja dank u wel voorzitter. Wij hebben natuurlijk in de zaal hierachter ons gezeten over dat amendement op het voorstel van het college en volgens mij was u daarbij. Wij hebben daar bepaald dat we vinden dat de ambtenaren wel het een en ander aan ondersteuning moeten hebben in kader van bestuurscultuuronderzoek, maar dat we dat niet voor de raad zelf wilden. Volgens mij was dat de aard en de strekking, zodat we dat amendement toen hebben aangenomen. Dus er zit misschien iets in het woordje 'soortgelijk', dat is voor meerderlei interpretaties vatbaar, maar u bent het toch met mij eens dat we toen hebben afgesproken dat we wel geld willen investeren in de ambtelijke organisatie, maar niet in onszelf, dat we zelf moeten leren en verbeteren en dat dit niet ten koste van de belastingbetaler gaat.

De heer **Hendrickx**: Er zijn twee dingen. Wat is feitelijk gebeurd, dat is 1. En 2 is hoe je het kunt interpreteren en wat de intentie van de motie is. Ik zat daar en ik weet nog heel goed hoe dat is gegaan. Wat er feitelijk is gebeurd, is dat de heer Gankema op zijn inspirerende en normaal gesproken enthousiaste wijze ons van een amendement probeerde te overtuigen en dat wij zelf de financiële lasten daarvan hebben toegevoegd. Die heeft mijn fractie daaraan toegevoegd, daar zit de schuldige. Ik weet dus dat de heer Gankema heeft gezegd 'dit is het amendement dat we willen hebben' en toen is in de discussie ook gezegd 'maar het mag geen centen kosten'. Wij hebben geen onderscheid gemaakt tussen raad en ambtelijke organisatie. Heb ik hiermee uw vraag beantwoord?

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja, dat is een lastige vraag. Ik volg uw redenering en veel zit altijd in interpretatie, daar verdienen juristen natuurlijk goed geld aan. U beantwoordt mijn vraag niet in die zin dat ik u heb gevraagd of u niet met mij eens bent dat de aard en de strekking van het amendement was om niet in de raad zelf geld uit te geven, maar wel voor onze ambtelijke organisatie. Als we het daar niet met elkaar over eens zijn, moeten we dit nog eens bespreken want dan moet er een ander amendement komen of voor mijn part een motie waarin wordt bepaald dat we wel investeren in onze eigen mensen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik kan hier niet anders op reageren dan wat wij geloofd hebben wat er is gepasseerd. We hebben wekelijks fractievergadering, we hebben het er nog een keer over gehad en het was niet de bedoeling dat er geld aan zou worden besteed. Dat was niet onze intentie, maar dat was in de hele grote vluchtigheid want het was hectisch, onze beleving. Ik erken en respecteer het als anderen een andere beleving hebben, daar een ander idee bij hebben of wat dan ook, maar ons idee en onze beleving was: we gaan hier geen geld aan besteden, het is goed geweest en we gaan hier in de breedte geen geld aan besteden. Dat die twee verschillende interpretaties er zijn, vind ik een redelijk feitelijke constatering van wat er speelt en wij zijn met zijn tweeën daarvan de vervleselijking.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Smirren de interrupties gingen in tweeën en de heer Krabbendam wil ook nog graag een vraag stellen.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. De behandeling van het amendement is inderdaad in de aanloop wat rommelig omdat er nog geen brede afstemming was geweest, dat hebben we toen gecorrigeerd. Is de heer Hendrickx het met mij eens dat ik namens mijn fractie heb gememoreerd dat het voor iedereen dan duidelijk moet zijn dat we wel degelijk dat onderscheid maakten tussen enerzijds de raad waarvoor we geen geld ter beschikking zouden stellen en dat wij voor het gemeentelijk apparaat vanuit goed werkgeverschap wel degelijk geld ter beschikking zouden stellen. Dat is hier door mij achter de microfoon genoemd en daar is geen enkele reactie op gekomen, ook van uw fractie niet, dus het bevreemdt mij dat u nu aangeeft dat ook daarna nog steeds de opvatting bij u leefde dat er geen middelen beschikbaar waren voor het ambtelijke apparaat. De vraag die ik aan het college heb gesteld was dus ook om duidelijkheid te krijgen over de interpretatie van het amendement en niet of maar hoeveel geld er dan voor dit proces naar de ambtelijke ondersteun zou gaan.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, er valt me een ding op en dat is dat iedereen stelt dat ik het met hem eens ben: is de heer Hendrickx het me eens. Als ik de hele tijd 'ja' ga zeggen dan hebben we hier een feestje hoor, dat kan ik u verzekeren. Terug. Ik weet niet of ik het met u eens ben, ik kan alleen maar zeggen dat bij ons de beleving is... Het kan zijn dat wat u zegt daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, maar dat hebben wij niet geregistreerd en als ik het volstrekt niet met u eens ben dan vraag ik aan u of u het echt volledig met mij oneens bent en dan verwacht ik een ja van u. Dit is wat wij hebben geregistreerd, dit is de beleving zoals wij die hebben. We hebben hier natuurlijk wel een oplossing voor want we bedenken oplossingen en daarom komen we ook met een amendement waarin we de kosten die hiervoor gelden uit de kadernota halen. Dat is ons eerste amendement. Ik denk dat we dan al te maken hebben gehad met wat oplossingen die zijn neergelegd enzovoort. Mijn directe antwoord op uw vraag is: ik weet niet of ik het met u eens ben, maar dit is wat wij hebben geregistreerd en zoals wij het hebben beleefd. Wie gelijk heeft... misschien moet ik de tape nog een keer naluisteren. Dat doen wij meestal want onze fractie evalueert alle vergaderingen allemaal. Die beleving is toch blijven hangen.

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Dan stel ik inderdaad vast dat dit uw beleving is, daar kan ik inderdaad niets aan doen want die laat ik graag bij u, die afwijkt van mijn beleving en ik denk die van een groot deel van deze raad die wel degelijk die opmerking heeft geregistreerd. Zo niet dan adviseer ik ook hen om de band nog even terug te kijken, dat zou misschien verhelderring kunnen geven. Ik zal het amendement straks beoordelen, ik heb het niet van tevoren gezien dus we zullen ernaar kijken.

De **voorzitter**: Prima. Dan zie ik nog een interruptie van mevrouw Ettema. Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Dank u wel voorzitter. Eerder is al gezegd dat sommige mensen hier een gevoel bekruipt en ik geloof dat ik dit nu graag wil uiten en ook even iets aan mijnheer Hendrickx wil vragen. Als ik hier met acht partijen een afspraak maak, dat wordt op de band opgenomen en voor iedereen is duidelijk wat de strekking van het amendement is dan verbaast het mij dat we nu discussiëren over wat dit amendement precies inhield, het was glashelder. Dan ga ik u toch vragen of u het met me eens bent dat, als er afspraken worden gemaakt en u uw hand in de lucht steekt om ook voor te stemmen, de beslissing is genomen en dat dan glashelder is wat de afspraak is.

De **voorzitter** De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik beantwoord deze opmerking met een ervaring, dat er tien mensen in een kringetje gaan staan, nummer 1 iets in het oor van nummer 2 fluistert en zo het kringetje rondgaat. Ik weet een ding zeker, dat hoewel iedereen de intentie heeft om hetzelfde woord aan de volgende door te geven, ik aan het eind van die tien mensen altijd een ander woord hoor dan het woord dat ik zelf heb uitgesproken. Wat u van mij verlangt, is in mijn ogen onethisch. Ik verwacht van u de erkenning en niet de, bijna, aanklacht dat ik niet begrijp wat u misschien wel begrijpt of wat ik op een andere manier begrijp dan u. Wat u begrijpt, is uw zaak, wat ik begrijp, is mijn zaak en op het moment dat hier een motie ligt die niet ondubbelzinnig is oftewel dubbelzinnig dan hebben wij daar vragen over. Dan kijken wij onszelf aan en dan zijn er heel veel fracties die er iets van vinden, maar wij zitten er met zijn achten en wij kijken met zijn achten naar wat er is gezegd, dat is een dusdanig aantal dat op zo'n moment de macht der getallen wel gaat werken want als er eentje is die zegt 'nee het klopt niet wat we zeggen'; wij trainen onszelf namelijk op een andere manier, oprechtheid en dat soort dingen... Dus op het moment dat er eentje tussen zit zegt, die deze ruimte altijd zal krijgen, 'ik heb het anders gehoord' dan gaan we dat controleren, maar wij hebben dit binnen de fractie niet aan de orde gehad. Ik geef weer zoals wij denken dat wij het geregistreerd hebben en ik heb in dit hele verhaal heel veel ruimte gelaten voor dat het misschien wel eens zo zou kunnen zijn dat anderen het op een andere manier hebben geregistreerd, zoals u kennelijk.

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema, ten slotte.

Mevrouw **Ettema**: Ja ik heb niet het idee dat ik nu een antwoord heb gekregen. Volgens mij is het gewoon een ja of nee vraag, bent u het eens met mij... dat we met elkaar afspraken maken en dat die glashelder zijn. Dus ik mis hier een antwoord.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik geef u wel een antwoord en dat dit niet het antwoord is dat u wilt horen daar kan ik me zo langzamerhand iets bij voorstellen. Ik heb u het antwoord gegeven zoals ik het heb gegeven.

Mevrouw **Ettema**: Voorzitter, ik wil nu wel graag even uiting geven aan het feit dat hier nu meerdere malen op een bepaalde suggestieve manier iets wordt aangegeven over hoe ik iets doe, wie ik ben of wat voor achterliggende reden ik heb en daar maak ik wel bezwaar tegen.

De **voorzitter**: Dat mag, maar verder ben ik ook van mening dat het niet lijkt dat u het eens gaat worden. Volgens mij moeten we deze interruptie nu maar even stoppen.

Mevrouw **Ettema**: Ja, ik denk dat dat verstandig is.

De heer **Hendrickx**: Goed, wij gaan dus een amendement indienen, die zit onder de knop bij onze griffier en ik zou graag willen dat hij het verspreidt. Het amendement houdt het volgende in, een tekst, punt 2: 'wijzigt het raadsvoorstel betreffende de kadernota door toevoeging van punt 2 onder beslispunten:
in de Kadernota 2024, onder D. Nieuw beleid ten laste van de reserves, D3 in de tabel komt te vervallen, D3 in de tekst onder de tabel komt te vervallen'. Daarmee komt iets in stemming en dan is het linksom of rechtsom en dan is daar duidelijkheid over, de heer Van Smirren deed die suggestie al.

De **voorzitter**: Dit amendement maakt inmiddels deel uit van de beraadslaging en krijgt de letter A.

De heer **Hendrickx**: Kijk. We hebben een tweede amendement en ik stel voor dat we een paar minuten schorsen nadat ik dat heb ingediend.

De **voorzitter**: Zeker, dat heb ik bij de start van de vergadering ook voorgesteld, dat komt helemaal goed.

De heer **Hendrickx**: Dat gaat over het volgende: 'wijzigt het raadsvoorstel betreffende de kadernota door toevoeging van punt 3 onder beslispunten. In de Kadernota 2024, onder F. Kapitaallasten nieuwe investeringen. INV1 en INV1b in de tabel komen te vervallen. INV1 in de tekst onder de tabel komt te vervallen.' Dat was hem.

De **voorzitter**: Voordat mensen nu denken... Dit is nogal cryptisch, dan moet je de tekst in. Ik vermoed maar zo dat u het over het Centrumplan hebt.

De heer **Hendrickx**: Dat moet ik even opzoeken.

De **voorzitter** Sorry?

De heer **Hendrickx**: Ja, het gaat over het Centrumplan.

De **voorzitter**: Er luisteren ook mensen thuis en die willen ook graag weten waar het over gaat. Oké dat is helder. Dan maakt dit amendement inmiddels ook deel uit van de beraadslagingen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, als u het goed vindt wil ik er nog één ding aan toevoegen want ook hier is de historie niet goed geweest. Toen het Centrumplan voor het eerst in de raad aan de orde kwam, hebben wij tegen gestemd en 'wij' was toen nog pluralis majestatis. Inmiddels is dat niet meer zo, maar toen hebben we tegen gestemd en dat hebben we goed beargumenteerd gedaan. Hart voor Wassenaar realiseert zich verdraaid goed dat ook aandacht moet uitgaan naar het centrum. Onze argumentatie om toentertijd tegen te stemmen is dat we over het huis willen nadenken voordat we gaan praten over het schilderen van het huis en daarmee bedoelen we het volgende. Zonder een goed basisplan voor hoe ons centrum in bredere zin, hoe alle winkelfaciliteiten in Wassenaar er gaan uitzien willen we niet praten over opknapbeurten en dat soort dingen, we willen het eerst zien. We hebben een fantastisch goed voorbeeld, Heemstede. We hebben het rapport daarover gelezen en ik raad dat iedereen aan, Heemstede heeft de prijs voor het centrummanagement gewonnen, ze hebben dat tegen hele lage kosten gedaan. Hart voor Wassenaar is niet tegen een opknapbeurt of het renoveren van het centrum, wij zijn erop tegen wanneer dat niet gebeurt op basis van een goed gezond plan dat de komende twintig jaar stand zal houden en dat de winkelfunctie en de verblijffunctie in Wassenaar op een goede manier invult. Dan willen we wel praten over hoe u dat dan moet doen en dan hoort daar de beste oplossing bij. Dit is gewoon schilderen, maar we weten niet wat we schilderen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Nijman voor zijn tweede termijn.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Ik zal de negen minuten zeker niet nodig hebben, wij komen niet met amendementen of moties maar alleen met een stukje reflectie die ik nog wel wil geven en we hebben ook wel een vraag aan de wethouder. Mevrouw Rogge heeft voorgesteld een technische sessie over de verkeersveiligheid te houden waar experts met de nieuwste inzichten de juiste kennis aan de raad overbrengen waarmee die in het najaar de discussie over het wegcategoriseringsplan kan voeren. Ik heb nog wel een vraag die door mijn hoofd blijft spelen na een aantal malen met de raad bij elkaar te zijn geweest. Er wordt steeds gesproken over lokale en landelijke partijen en dat is zo, maar men doet voorkomen alsof wij geen Wassenaarders zijn. Ik kijk hier rond en ik zie hier toch echt 21 mensen die in Wassenaar wonen. Dit beeld klopt niet en je kunt ook zeggen dat we allemaal lokaal zijn en dat de landelijke partijen het voordeel hebben dat ze in de regio dan wel in de Tweede Kamer aandacht kunnen vragen voor punten die voor ons in Wassenaar van belang zijn. Dan wil ik graag verdergaan.

De **voorzitter**: Volgens mij zijn er nu twee interrupties en heeft de heer Hendrickx het voordeel van de korte bocht. Het woord is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Na u.

De **voorzitter**: Ah, dat is sjiek. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Daar gaat mijn bedenktijd. Even kijken, ik hoorde de woordvoerder van de VVD zeggen dat hier in deze zaal 21 Wassenaarders zitten en dat is volstrekt waar. U brengt dit zelf op en vandaar dat ik erop reageer. U bent het toch met mij eens dat de gemeentepolitiek bij landelijke politieke partijen soms een opstap is om te komen tot een functie in de Tweede Kamer of de Eerste Kamer. Dus er kan, ik zeg niet dat het zo is, maar er kan zoiets zijn als 'ik ga wat meer mee met het algemene regionale belang want ik wil later nog ergens anders een functie kunnen krijgen.

De **voorzitter**: De heer Nijman. Ik zou bijna zeggen 'functie elders'.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Dat herken ik niet. Dit is mijn tweede plaats periode en ik heb alleen maar mensen, Wassenaarders, gezien die hun vrije tijd besteden om het beste voor dit dorp te doen, mensen die een onderneming hadden die proberen om naast hun drukke bestaan... ik zie hier 21 mensen die zich inzetten voor Wassenaar en ik zie hier geen mensen die dat doen als een opstapje voor een andere politiek, maar als mensen passie voor politiek hebben dan moeten ze dat vooral doen. Volgens mij is het nog niet eens uitgesloten dat mensen die in een lokale partij zitten dat ook niet kunnen doen. Het werd geframed alsof wij aan de leiband van anderen lopen, maar dit is mijn vijfde jaar en ik kan u een ding vertellen, ik heb nog nooit één telefoontje gehad en wij als fractie besluiten altijd zelf wat goed is voor Wassenaar. Laten we heel helder zijn, er is geen enkele onzichtbare hand van boven die dat bepaalt.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik hobbel hier nu inmiddels negen jaar mee en ik heb nog nooit meegemaakt dat de VVD in Den Haag iets voordeligs voor deze gemeente heeft geleverd, we hebben geen tunnel, de buffer is 900 in plaats van 500 meter geworden en zelfs toen we € 1 miljoen aan kosten voor de Amerikaanse ambassade in onze mik geschoven kregen was er geen politieke partij die het in Den Haag voor elkaar krijgt om daarin een correcte positie in te nemen. Ik geloof daar niet zo in, ik geloof wel in de top-downbenadering en dat gaat niet per se via de politici die er zijn. Er wordt landelijk of provinciaal iets besloten, dan worden landelijk of provinciaal ambtenaren aan het werk gezet, die gaan naar de lokale ambtenaren toe en die gaan de lokale ambtenaren vertellen hoe ze het moeten doen. Die komen met een voorstel en of je nu een lokale of een landelijke partij bent, dan kijk je op verschillende manieren naar die voorstellen, zo werkt het. Ik geloof absoluut niet dat u vaker dan eens in twee weken door anderen gremia van de VVD wordt gebeld, ik geloof u op uw woord, maar dit is zoals het werkt. Mijn stage als wethouder was erg nuttig want toen heb ik toch geleerd dat de hazen werkelijk lopen zoals ik dacht dat ze liepen.

De heer **Nijman**: Dat behoeft natuurlijk een antwoord.

De **voorzitter**: De heer Nijman. Ik heb de vraag niet gevoeld, maar als u daarop wilt reageren dan kan dat.

De heer **Nijman**: Heel simpel, ook niet eens in de twee weken, gewoon nooit, nada is het gebeurd, dus laten we daar echt crystal clear over zijn. Ik weet niet hoe ambtenaren werken, ik ben geen ambtenaar. U bent met uw stage tijdelijk ambtenaar geweest en u hebt dit blijkbaar gezien. Ik weet niet hoe u dat kunt zien, er zit hier een aantal mensen dat wel als ambtenaar bij de landelijke overheid werkt en misschien weten zij dat, maar mijn ervaringen is echt niet dat iemand hier aan de leiband van wie dan ook loopt, behalve dat we kijken naar wat goed is voor Wassenaar en wat onze kiezers willen.

De **voorzitter**: Overigens nog wel even voor de zuiverheid. Discussies waar over het ambtelijke apparaat wordt gesproken... Die zitten hier niet aan tafel, het is een discussie tussen politici, dus laten we dat ook vooral zo houden.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik geloof dat het mijn interruptie was, ik had nog een ander punt. Nu ben ik mijn tweede punt kwijt, dat gebeurt mij zo vaak wanneer ik hier sta.

De **voorzitter**: Laat staan dat we interrupties in vieren doen, wat het dan wordt.
Mijnheer Hendrickx, gaat u verder.

De heer **Hendrickx**: U bent zo jong dat u nog geen rekening wenst te houden met op leeftijd gevorderde raadsleden zoals ik en op die manier krijg je ook onderscheid. De tweede kwestie die ik ten aanzien daarvan heb, is hoe u dan in vredesnaam verklaart dat de afgelopen tien tot twintig jaar, in 2006 beginnend, lokale partijen in Wassenaar bijna 43% van de stemmen hebben

gekregen? Dan moeten de lokale partij toch op de een of andere manier iets anders doen. We hebben er hier in Wassenaar, laat ik vriendelijk blijven, drie dus we hebben 43% van de stemmen. Wat is het is dat die lokale partij en de mensen die daarin politiek voeren naar de bevolking brengen waardoor 43% van de Wassenaarse bevolking wegloopt van partijen als de VVD, het CDA en anderen en toch naar die lokale partijen gaan. Ik denk dat er wel degelijk grote verschillen zitten tussen landelijke partijen en, of we daar Wassenaarse landelijke partijen voor zetten of niet dat maakt me niet uit, maar er is in Wassenaar structureel een nadrukkelijke trend dat bewoners steeds meer geloof hechten aan de lokale partijen. Ik geef het aan u, misschien moet u een keer een jaar lid worden of stage lopen bij een lokale partij, dan leert u het geheim, misschien vertellen we het u ooit wel eens.

De **voorzitter**: Mijnheer Nijman, nog behoefte om hier in uw termijn op te reflecteren?

De heer **Nijman**: Nee, maar dank u wel mijnheer Hendrickx voor het aanbod, misschien maak ik er ooit gebruik van.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Nijman**: Verder vond ik het mooi om te constateren dat heel veel mensen zich in de kadernota herkenden omdat ze zeiden dat er heel veel oud beleid van de vorige coalitie en de coalitie daarvoor in zit. Dan verwacht ik toch een mooie positieve stemming later op deze avond. Dat was mijn tweede termijn, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u wel voorzitter. Om direct mijnheer Nijman maar even gerust te stellen, u hebt eigenlijk wel gelijk wat betreft het beleid dat u overneemt van de vorige coalitie, dat is heel erg goed van u. We hebben natuurlijk vanavond het punt Centrumplan gehoord, € 5,8 miljoen moet ik voortaan zeggen. Dat was voor ons en ik denk voor heel veel Wassenaarders een schok. Ik denk dat we er vanavond niet al te veel meer over praten, het komt nog wel een keertje aan de orde.

De **voorzitter**: Daar denkt de heer Van Smirren anders over. Het woord is aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja daar denk ik anders over want voordat op 30 juni a.s. in dat krantje staat dat de revitalisering van de dorpskern, zo noemen ze dat tegenwoordig mijnheer Gankema, € 5,8 miljoen gaat kosten, u vergeet daar op dit moment bij te vertellen dat we nog bezig zijn met crowdfunding en dat we proberen dat bedrag omlaag te krijgen. Dus wie weet, wordt het wel € 4,999 miljoen, je weet het niet. Ik wil dat misverstand alvast wegnemen. Dank u wel.

De **voorzitter**. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja misschien komt er een goede geest uit als ik over dit flesje wrijf en doet die ons dit hele bedrag toekomen dat kan, maar ik heb daar weinig vertrouwen in. Ik help het u hopen, maar we moeten eerst nog maar eens zien of het hele Centrumplan wordt uitgevoerd want dat is nog geen gelopen race. Mijn punt in deze tweede termijn gaat eigenlijk over iets heel anders, namelijk over het evenementenbeleid. We hebben het vandaag over visie en een kader en afgelopen jaar was hier in de raad een stemming over de ijsbaan, die is er uiteindelijk niet gekomen. Toen hebben we met zijn allen afgesproken dat er een evenementenbeleid moet komen omdat het toch wel erg jammer is dat het überhaupt niet is doorgegaan, daarover waren we het allemaal eens. Ik constateer dat er op dit moment nog niet aan het evenementenbeleid is gewerkt en ik las net even het CUP en ik meen heel snel te hebben gezien dat het pas in 2024 wordt opgeleverd. Ik wil hier graag een verklaring van het college over hebben. Ik zie dat er een vraag is.

De **voorzitter**: Dat is het geval. Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema** Ja dank u wel. Mijn vraag is eigenlijk aan de heer Gankema. Ik hoorde hem zeggen dat er toen een stemming over de ijsbaan was, maar bent u het met mij eens dat we daar helemaal niet over hebben gestemd. Het ging niet over de ijsbaan en ik meen me te herinneren, maar we kunnen de band nog even terugkijken, dat iedereen erg voor de ijsbaan was en vooral wilde dat de ijsbaan er kwam, het ging om de elektrische aansluitingen op de Berkheide en dat is een hele andere discussie. Bent u het met me eens dat u dat bedoelt en dat wij niet hebben gestemd over de ijsbaan.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja dat was het vreemde, wij hebben inderdaad niet gestemd over of we wel of geen ijsbaan wilden want iedereen wilde een ijsbaan, maar we hebben over iets technisch gestemd, volgens mij over € 35.000,00 en dat maakte het bijzonder. Er is geen ijsbaan gekomen en we hebben toen met zijn allen geconcludeerd dat er een beleid moet komen zodat we in de volgende gevallen wel een duidelijk kader hebben over waar, wanneer, hoe en onder welke voorwaarden wij evenementen kunnen organiseren. Dat is niet alleen de ijsbaan, maar het is ook de bewoners van de Dr. Mansveltkade, die hebben er ook om gevraagd, en gaat over de Oranjefeesten, die mensen willen ook graag duidelijkheid over dit soort zaken. Dus u hebt gelijk wat betreft de stemming, maar mijn algemene punt is: er zou een evenementenbeleid komen en dat is er op dit moment niet.

De **voorzitter**: Dank u wel, gaat u verder. Een interruptie van de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Er zijn in deze termijn geen maxen, dus dat scheelt mijnheer Hendrickx. Toch even voor de geschiedschrijving. Ik heb toen met leedwezen aan die beraadslaging deelgenomen. Volgens mij hadden de initiatiefnemers het plan ingetrokken want ze dachten 'moeilijk, moeilijk, moeilijk, dit gaat hem niet worden, we geven de brui eraan' en dat is ontzettend jammer, maar de kern was dat de beoogde plek, de Berkheide, een historisch dorpsgezicht is waar een iceevent geen pas had, daar kwam het eigenlijk op neer, waarbij vanuit gemeentewege was aangeboden en gefaciliteerd dat er wel elektriciteit zou worden aangelegd. Uiteindelijk ging het om het beschermde dorpsgezicht en niet anders. We zouden inderdaad kijken waar het ice event dan wel zou kunnen doorgaan.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dan zijn we het helemaal eens. Ik denk dat ik nu weer ga zitten en dan verheug ik mij op de volgende spreker. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat kan, dank. Mevrouw Ettema, mag ik u uitnodigen voor de tweede termijn.

Mevrouw **Ettema**: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat ik het wel heel kort kan houden in de tweede termijn. Ik ben het eens met de heer Nijman, althans hij heeft ook al even gezegd dat er heel veel positieve geluiden over de kadernota zijn. Wij zijn heel blij dat deze piketpalen zijn geslagen, ik denk dat het heel goed is dat we nu met zijn allen aan de slag gaan om concrete resultaten neer te zetten. Wat betreft het amendement dat hier is ingediend, alleen al de onduidelijkheid is voor mij een reden om in ieder geval met zijn allen even die band terug te kijken voordat we straks gaan stemmen, dan weten we precies hoe het zit en is iedereen daar dan glashelder over. Mijn fractie zal in ieder geval tegen het amendement stemmen, ik denk dat het goed is om dat alvast te zeggen. Met betrekking tot de dorpskern is het toch belangrijk is om te benadrukken, zoals onze fractie het in ieder geval ziet, dat er nu een bedrag van € 5,8 miljoen staat maar dat is dus los van alle externe financiering die er nog komt. Dus het gedrag gaat sowieso omlaag, ik heb daar alle vertrouwen in. Ik denk dat het toch wel belangrijk is dat we hier ook nog eens uitspreken dat er vertrouwen is, in ieder geval vanuit onze fractie, en ik hoop toch dat we met zijn allen vertrouwen hebben in de manier waarop deze kadernota tot stand is gekomen en dat er zo veel concrete resultaten worden gerealiseerd. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter** Ik dank u wel. Er is nog een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Ik stel vast dat men bereid is om op grond van een heel vaag iets als 'we krijgen nog geld terug', fundraising en dat soort dingen, een beslissing te nemen over een heel groot bedrag, en ik weet nog niet of dit 5,8 of 7,2 is, zonder enige richting te hebben van wat daar aan inkomsten tegenover staat. Bent u het met mij eens, ik begin ook maar eens met die truc, of bent u het niet met mij eens, ik moet een van die twee kiezen, dat het eigenlijk toch wel onverantwoordelijk is om 'ja' te zeggen tegen € 5,8 miljoen en ook 'ja' te zeggen tegen iets wat nul kan zijn in de hoop dat het die € 5,8 miljoen zal verminderen?

De **voorzitter**: Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Nee ik ben het niet met u eens. Ik vind het dus niet onverantwoordelijk, wij vinden het verantwoordelijk omdat de hele manier waarop het plan is opgezet heel duidelijk aangeeft dat er nog externe financiering komt, de bedragen worden sowieso minder. Dat is mijn antwoord.

De **voorzitter**: Nog een vervolgvraag van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Ook deze redenering vind ik vreemd want we zijn natuurlijk al een jaar of zeven bezig met het Centrumplan, of hoe heet het ook alweer, het beeldkwaliteitsplan en ik heb al die jaren nooit iets gehoord over fundraising of andere dingen. Dat heeft zich ook niet aangediend, het is nooit ter sprake gekomen en nu wordt als een soort wanhoopsprong ingebracht: sorry, het is bij elkaar toch € 5,8 miljoen, maar we rekenen erop dat er nog een heleboel geld terugkomt. Er is in zeven jaar geen penny deze kant op gekomen en uw verwachting is dat na zeven jaar ineens de Lotto zich in ons voordeel keert?

De **voorzitter** Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ik lees dat in de kadernota en ik zie daar luid en duidelijk en helder staan dat er externe financiering aan komt. Hoeveel precies is nog niet duidelijk, maar er zijn meerdere mogelijkheden om externe financiering te krijgen en ja ik heb absoluut de verwachting dat dit volledig goed komt en dat wij straks een bedrag voor het centrum hebben dat minder dan die € 5,8 miljoen is.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. U bent klaar met de termijn, dan geef ik graag het woord aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Een kadernota bevat wijzigingen, plussen en minnen ten aanzien van de laatst goedgekeurde begroting, dat snappen wij, maar waarom het dit college niet lukt om vragen over die delta, die wijzigingen, duidelijk en transparant te beantwoorden en ook voor de kijker thuis, de inwoners waarvoor wij samen aan de slag zijn, op te tellen tot een totaalbedrag aan gemeenschapsgeld, dat snappen wij niet. Ten aanzien van het centrum, 3,4 plus 3,8 is geen 7,2 en geen 5,8. Bij het onderhoud van ons groen en de overige openbare ruimten raakten wij de weg in de antwoorden nog meer kwijt en dan de wegcategorisering. Hoe een wethouder die niet kan uitleggen wat er nu precies in die portefeuille gebeurt, waarom en binnen welke kaders, met andere woorden die de inhoudelijke delta niet kan uitleggen, wel deltacijfertjes kan plakken dat weigeren wij te begrijpen voor zover we überhaupt nog luisterden naar de ellenlange inleidingen en zelfprofilering. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dat levert nog een vraag van de heer Nijman op.

De heer **Nijman**: Ja en het is ook echt een vraag. Het staat mij bij, en mogelijk kan de wethouder dat bevestigen, dat wij als raad ooit € 2 miljoen als budget hebben goedgekeurd en dat € 3,4 miljoen nooit in deze raad is gekomen. Volgens mij hebben we dat bedrag in het begin van onze vorige coalitie voorbij zien komen, maar hebben we het nooit in de raad gebracht en is het dus ook nooit goedgekeurd. Volgens mij is die € 3,4 miljoen die we ooit hadden, en dat was echt bij de overgang van het oude college naar het vorige college, nooit door ons goedgekeurd en volgens mij is die € 3,4 miljoen nu die € 5,8 miljoen. Misschien hebt u andere informatie want ik herken die € 3,4 miljoen niet anders dan ik hem nu herken.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Nee dat heb ik niet want de antwoorden van het college waren onduidelijk, dus wij wachten op de brief later deze week.

De **voorzitter**: Hebt u nog een vervolgvraag? Oké mevrouw Hibbert, u hebt nog een interruptie. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u wel. Ik hoorde u zeggen dat we nog een brief van het college met daarin alle getalletjes krijgen. Nou worden wij geloof ik vanavond geacht te stemmen over de kadernota en de cijfertjes die in die brief komen maken daar onderdeel van uit. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Ik denk dat u een beetje dezelfde vraag hebt als wij, hoe dan, waarom dan, waarom staan we hier met meer vragen dan antwoorden?

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Laat ik mijn bijdrage maar eens aan de achterkant beginnen, bij het laatste punt, bij de dorpskern, want daar waren gebleven. Zoals wij het hebben begrepen, geven we nu in deze kadernota een inschatting van wat we straks in de begroting met elkaar ter beschikking moeten gaan stellen aan krediet en dat zou wel eens € 3,8 miljoen kunnen zijn en dat zou misschien ook wel wat minder kunnen zijn, maar dat gaan we baseren op een goed raadsvoorstel. Volgens mij gaan we het daar na de zomer van 2023 over hebben en het is aan het college om met een goed raadsvoorstel te komen en misschien al wel voor die tijd komt er een brief waarin wij worden meegenomen in de exacte opbouw van dat bedrag en hoe de som precies in elkaar zit. Ik ben het ermee eens dat in de raadsperiodewisseling, toen het coalitieakkoord kwam tussen de commissiebehandeling en de raadsvergadering, dat plan dat toen in de commissie is besproken uiteindelijk niet in de raad ter stemming kwam. Daar zit een deel van de onduidelijkheid die er volgens mij over dat bedrag is ontstaan en ik denk dat het goed is als het college dat nog even toelicht, zodat we allemaal hetzelfde uitgangspunt hebben. Uiteindelijk de kadernota, een goed onderbouwd raadsvoorstel en dan in de begroting een krediet ter beschikking stellen, dat is de volgorde en volgens mij moeten we het zo gaan doen. Ik vermoed een interruptie op dit punt.

De **voorzitter**: Ja dat is het geval. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dat zou zo maar eens kunnen inderdaad. De historie van het voorstel was dat het nieuwe college, dus een nieuwe raadsperiode, extra krediet moest geven voor het Centrumplan omdat de twee aanbiedingen boven het krediet uitgingen. Het college wenste dat extra krediet niet voor te stellen en daardoor is het plan met de kadernota van 2022 in feite een stille dood gestorven; maar terug naar uw opmerking. U zegt 'misschien moeten we een goed voorstel afwachten'. Kunt u ermee leven dat het investeringsvoorstel uit de kadernota wordt gehaald en wanneer er op enig moment duidelijkheid is over de subsidies en andere dingen een nieuw voorstel op tafel komt en dat het voorstel zoals het nu in de kadernota zit niet als een soort politiek strijdpunt blijft bestaan, maar in wezen in zijn complete integriteit, zonder hoop en zonder valse verwachtingen opnieuw wordt behandeld en dan opnieuw in deze raad aan de orde komt?

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Dat lijkt mij geen goed uitgangspunt, ik denk dat het college met deze kadernota zo goed mogelijk de kaders heeft willen aangeven, 'waar zou u als raad rekening mee moeten houden' en dat dit door de wethouder is begeleid met 'dit zijn mijn inspanningen, dit is het gesprek dat ik met de ondernemers heb, dit zijn de verwachtingen die zijn gewekt die ik tegemoet wil komen en recht wil doen. Als we nu een inschatting moeten geven dan zou het op dit bedrag komen'. Dat is de ambtelijke inschatting kom en ik denk dat dit ook in de coalitieonderhandelingen naar voren kwam, € 5,6 miljoen en nu € 5,8 miljoen zo veel verschilt dat niet. Daarvan hebben toen ook al gezegd 'daar moeten we over praten met elkaar, of dat wel het bedrag is dat wij als raad uiteindelijk ter beschikking willen stellen'en daar gaan we het straks bij het raadsvoorstel en de begroting over hebben. Het is uiteindelijk aan het college en de wethouder om hun stinkende best te doen om crowdfunding en subsidie te realiseren en uiteindelijk te komen met een voorstel waarop wij 'ja' of 'nee' moeten zeggen. Dus nee, niet schrappen uit de kadernota. Dat is het korte antwoord met een lange inleiding.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dat was een kort antwoord inderdaad. Zoals ik daar nu een beetje bij sta, ik heb in mijn tweede termijn al gezegd dat wij niet tegen een goed Centrumplan zijn maar tegen dit Centrumplan. Door kenbaar te maken dat wij tegen dit Centrumplan zijn, want het is niet meer dan een beeldkwaliteitsding om voor heel Wassenaar tot een goed plan te komen, ben ik met mijn fractie een stapje die kant uitgestapt: kunnen we het op deze manier constructief en goed met elkaar bedenken. Dan moet je eigenlijk op een gegeven moment zeggen 'we vegen het helemaal van tafel maar we nemen als uitgangspunt dat het wel degelijk in het centrum van de aandacht moet komen, maar dan niet met de beladenheid van de afgelopen zeven jaar'. U neemt die uitgestoken hand niet aan, dus wat dat betreft blijft dan ook het amendement dat Hart voor Wassenaar heeft ingediend staan.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja dank u voorzitter. Ik krijg de indruk dat hoe langer wij hier praten hoe hoger het bedrag wordt dat naar de Dorpsstraat gaat, maar goed ik heb vaker vandaag de uitdrukking gehoord 'we moeten de band nog maar eens terugkijken'. Ik heb ter voorbereiding van dit debat alles teruggelezen en gekeken over dit onderwerp en ik heb ook de toenmalige woordvoerder

van D66 horen zeggen, toen ging het nog over een krediet van ik meen € 2,7 miljoen, 'dit verschrikkelijke bedrag'. We praten nu al over 5,8 miljoen en € 7,2 miljoen en of we het nou straks gaan uitgeven of niet, we hebben het over visie, we hebben het over kader, hoe duidt D66 nu de uitspraak 'dit verschrikkelijke bedrag' die de woordvoerder van D66 destijds uitsprak, hoe ziet u dat nu, waar is die draai gebeurd?

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Inderdaad als wij met elkaar het debat voeren dan komt er inderdaad weer het geld bij want € 5,8 miljoen werd nu € 7,2 miljoen, dat frame zet u dan nu in een bijzin toch wel weer knap neer, maar dat is aan u. Waarover we het hebben en waarop u mij aanspreekt, is de politieke lijn over raadsperiodes heen. Ik denk dat we inderdaad ooit zijn begonnen met een veel bescheidener plan en dat uiteindelijk is gewerkt aan een integraal plan waarin veel meer facetten naar voren kwamen, over beeldkwaliteit en over wonen, en waaraan veel meer dingen zijn toegevoegd om het plan daadwerkelijk integraal te maken, het centrum toekomstbestendig, groener en klimaatadaptief te maken, leegstand tegen te gaan et cetera. Misschien gaat het plan wel een beetje in de richting waaraan de heer Hendrickx net refereerde. Het leuke is dat ik als lid van de feestcommissie, die eerbiedwaardige functie mag ik ook bekleden, voor de zomer heb voorgesteld, door de strubbelingen kwam het er helaas niet van, om een werkbezoek te brengen aan Heemstede. Misschien is dat de uitgestoken hand waar de heer Hendrickx net aan refereerde die ik dan vanaf mijn kant graag wil doen. Laten we samen op een uitje naar Heemstede gaan en dan doen we dat voordat we een krediet ter beschikking stellen, dan hebben we misschien hetzelfde beeld van waar we naartoe willen en dan kunnen we daar ook samen een financiële vertaling van maken.

De **voorzitter**: Dat is een heel nadrukkelijke uitnodiging. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. De activiteit van de feestcommissie is niet doorgegaan en ik vrees dat het plan voor het centrum uiteindelijk ook niet doorgaat. Daarbij wil ik nog wel even zeggen dat wij niet per definitie tegen het plan dat er ligt zijn, sterker nog wij hebben er in het verleden voor gestemd. Het is nu alleen veel en veel te duur geworden. Ik had eigenlijk van u iets van meegaan in dat gevoel verwacht, dat het nu toch wel heel erg de spuigaten uitloopt, dat je dit nog maar lastig aan de inwoners van Wassenaar kunt uitleggen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat wij nog in gesprek gaan over hoe we gaan uitleggen wat het plan precies behelst, dan zullen we zeker een goede afweging maken en dan zal ik ook nog eens op de band terugkijken wat mijn voorgangers ooit hebben gezegd. Ik heb geprobeerd om vanuit onze fractie aan te geven hoe wij naar dit plan kijken en waarom wij denken dat het in ieder geval een mooi compleet integraal plan voor de dorpskern is. Het debat ging net ook over de valse tegenstelling tussen zogenaamde landelijke en lokale partijen. Het is aardig dat mijn liberale vrienden daar ook al een opmerking over hebben gemaakt. Volgens mij heb ik in de vorige raadsvergadering ook geprobeerd een hand uit te steken en neer te zetten hoe wij aankijken tegen politiek bedrijven vanuit je idealen en dat we elkaar respecteren over waar we hier voor staan. Die valse tegenstelling die steeds maar weer terugkeert en die inderdaad mensen wegzet als bijna nep-Wassenaarders, niet echte Wassenaarders. We hebben niet-echte Wassenaarders en we hebben wel echte Wassenaarders, in ieder geval dat beeld roept het bij ons als die tegenstelling telkens wordt gezocht, die doet op geen enkele manier recht aan de inzet van dorpsgenoten die ook tijd en moeite in hun raadswerk steken, hier ook kleine kinderen op school hebben, hier hun leven opbouwen en graag hun bijdrage willen leveren. Ik denk dat we daarmee moeten stoppen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Ik dreigde bijna in een soort milde poel van comfort te drijven tot de heer Krabbendam het verschil tussen een lokale partij en een landelijke partij ging aangeven. Wij zijn de grootste lokale partij en we zijn samen met iemand anders de grootste partij in Wassenaar, maar waar het mij om gaat is het volgende. Er zijn tegenstellingen en ik vind het heel belangrijk dat er tegenstellingen zijn, niet voor niets zei ik in de inleiding van mijn bijdrage dat er twintig jaar geleden een discussie over groene lantaarnpalen en blauwe lantaarnpalen was, er zijn verschillen tussen lokale partijen en landelijke partijen die zich proberen te gedragen als een lokale partij. Het is maar goed dat die verschillen er zijn want dan hebben mensen iets te kiezen. In Wassenaar zijn partijen die redeneren vanuit hun overtuiging, zij vinden dat iets gevonden moet worden en daar 1 of 2 van de 21 zetels voor krijgen en op 1 of 2 van de 21 zetels blijven hangen en er

zijn partijen die heel nadrukkelijk drie vragen stellen: wat wil de Wassenaarder, wat is goed voor Wassenaar en wat is goed voor de Wassenaarder.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, wat is uw vraag aan de heer Krabbendam?

De heer **Hendrickx**: Dit heb ik van hem geleerd voorzitter.

De **voorzitter**: Hartstikke goed, maar dat was even de vraag.

De heer **Hendrickx**: Ik heb hier gezeten dat ik werkelijk... De vraag is als volgt. Erkent u dat er verschillen zijn tussen landelijke partijen en lokale partijen, in de genen, in de diepste roots van die partijen?

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Ik erken dat er verschillen zijn tussen de partij van de heer Hendrickx en D66, ik erken ook dat er verschillen zijn tussen D66 en Lokaal Wassenaar!, ik zal die verschillen nooit ontkennen, maar ik maak wel bezwaar tegen de valse tegenstelling die telkens wordt gecreëerd en het politieke verdienmodel dat wordt gezocht door een aantal lokale partijen om zich te kunnen afzetten tegen de landelijke partijen. Volgens mij moeten we daarmee stoppen, dat is een vals frame en het doet ook weinig recht aan de andere leden van deze raad. De heer Gankema die nu opstaat heeft het ook al een keer gehad over de tentakels van de landelijke partijen die in de Wassenaar politiek grijpen. Ik denk dat we daarmee een heel raar beeld neerzetten van wat politiek nou precies behelst.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Laten we het nou niet erger maken dan het is. Jullie zijn grote landelijke politieke partijen en als wij als lokale partijen een keer iets zeggen dan gaan direct... Nou ja, ik zal het netjes houden. Het is een debat, we zijn het niet eens en dat kan gebeuren, laten we het niet emotioneler en groter maken dan het is, u hebt recht op uw eigen gevoelens. Ik zal u deelgenoot maken van wat vaak wordt gezegd als je zegt dat je lid bent van een lokale partij: 'o, draag je ook een vergiet?' Nee, dat doe ik niet. Dat is het leven, laten we het niet moeilijker maken dan het is. Wij vinden dat er tegenstellingen zijn tussen de opstelling van landelijke politieke partijen en lokale partijen. Daar zitten verschillen tussen, dat vind ik, dat vindt mijnheer Hendrickx en dat vindt u misschien niet, maar goed ieder zijn mening.

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Ik geloof ook in godsdienstvrijheid, dus als u een vergiet wilt dragen en een spaghettimonster wilt aanhangen dan staat u dat hier ook vrij. Ik wil afsluiten met het volgende, dat we het vandaag over de kadernota hebben en ik heb het in mijn eerste termijn ook al aangegeven, we leggen ons hier nog helemaal niet definitief vast maar we geven richting en het is straks bij de begroting dat we de kredieten ter beschikking gaan stellen voor de plannen voor 2024 en de jaren daarna. Laten we dat voor ogen houden en laten we zorgen dat we nu met elkaar een kadernota vaststellen waarmee het college deze zomer verder kan om het concreter te maken met de plannen en de investeringen die wij wensen voor Wassenaar, en ik hoop zo raadsbreed mogelijk gesteund, dan kunnen we straks aan de hand van concrete voorstellen het debat voeren en straks bij de begroting ook. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Ik ga het niet heel erg lang maken. Ik wil als eerste opmerken dat ik het wel jammer vind dat de wethouders de antwoorden op de vragen over de dorpskern en het onderhouds-B-niveau niet paraat hadden, maar dat is op zich niet zo erg want wij kunnen dat zelf nakijken. We weten van welk krediet we gegevens hebben, we weten wat ervan gebruikt is en om ze nou zo voor het blok te zetten en dan te zeggen dat het allemaal zo ernstig is, ik vind dat vervelend. Ze hadden beter het antwoord kunnen hebben, maar aan de andere kant neem ik het hen ook niet kwalijk dat ze het niet hadden. Dan de afstemming van het amendement. De heer Hendrickx was niet bij die laatste een of twee vergaderingetjes die we in de kamer hiernaast hadden en ik heb het ook zo ervaren dat alleen het budget voor de raad werd weggehaald.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dan toch heel even met dat laatste beginnen. Ik ben er duidelijk over geweest, het is onze registratie en ik heb de ruimte gegeven dat wij het verkeerd geregistreerd zouden kunnen hebben. We denken dat we het goed hebben, er zijn acht mensen geweest. Dus die discussie gaat over 'wat heb jij gepercipieerd en wat heb ik gepercipieerd', daar wil ik niet meer in treden. De eerste opmerking die ik wilde maken, en daar heb je mijn ziekte weer, althans ik ben niet ziek maar daar komt het weer naar voren, dan ben ik vergeten wat de eigenlijke vraag aan de heer Paulides was. Ja, ik heb hem weer. De heer Paulides zei iets over het college dat iets aan de raad heeft gepresenteerd. Mijn vraag aan u is: is het aan het college om het duidelijk en begrijpelijk te presenteren of is het aan de raadsleden om maar te begrijpen wat hen wordt aangereikt, hoe lastig, complex en moeilijk dat ook is.

De **voorzitter**: De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja dank u wel voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet helemaal begrijp waarom u het niet begrijpt. Het is een kadernota en daarin worden alleen de piketpaaltjes aangegeven, wat er maximaal nodig is. D66 heeft het ook al gezegd, we gaan er nog over praten, we krijgen nog een voorstel, er wordt nog een besluit genomen, er komt nog een begroting en dan gaat u er pas echt over praten. Er is nu gewoon gekeken wat het plan zou kosten als het uiteindelijk met de kostenverhoging zou worden uitgevoerd. Meer informatie is er niet, er is nog geen nieuw plan.

De **voorzitter**: Tweede keer, de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Tweede keer, ik kan tellen. Mevrouw Hibbert heeft net gezegd dat zij heel goed begrijpt dat je de begroting moet nemen en dat de kadernota dan een differential is en in feite bij de begroting moeten worden opgeteld. Ik heb een paar maanden stage gelopen als wethouder van Financiën en ik geloof dat ik dat ook net begreep, maar er zitten hier 21 raadsleden waarvan een groot deel dat niet 1-2-3 begrijpt en ook niet hoeft te begrijpen. Mijn punt is dat, op het moment dat je 21 mensen wilt vertellen wat je gaat doen, het dan de taak van het college is om het zo te presenteren dat 21 mensen het kunnen begrijpen. Misschien met een beetje steun, maar dit was onduidelijk met als voorbeeld dat we er hier ter plekke achter komen dat de totale kosten voor het Centrumplan of het beeldkwaliteitsplan, wat het ook is, 7,4, 5,8 of 3,8 is. Duidelijk is het nog niet, ik wacht het papier af. Bent u het met mij eens dat de primaire verantwoordelijkheid voor duidelijkheid bij het college ligt of niet?

De **voorzitter**: De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Dank u wel. Nee dat ben ik niet met u eens. Het is heel duidelijk dat het college zegt wat er maximaal nog nodig zou zijn en ik heb het al gezegd, wij kunnen dat ook zelf heel goed terugzoeken als ons geheugen ons daarbij in de steek laat. Ik vind het jammer dat de wethouders daar geen direct antwoord op kunnen geven, maar we zitten hier met de 21 mensen en blijkbaar kunnen wij het ook niet, dus hoe erg is het dan.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: De vraag stellen is hem beantwoorden en hoe erg is het dan.
Mijnheer Paulides is het toch met mij eens dat dit een heel erg politiek gevoelig onderwerp is en mijnheer Paulides was er ook bij toen we de ambtelijke presentatie kregen voor de potentiële coalitiepartijen waar destijds de € 5,6 miljoen uitrolde wat later gedownplayed werd. Het was meer een bierviltje, maar het blijkt helemaal geen bierviltje te zijn, het zijn de cijfers waar we nu van uit moeten gaan. Dus vanuit het politiek-maatschappelijke effect dat dit getal straks met zich meebrengt, was het toch beter geweest als het college hier ronduit en ook helder en klip-en-klaar over was geweest?

De heer **Paulides**: Als eerste wil ik opmerken dat ik niet heb gezegd dat ik het met u eens ben.

De **voorzitter**: En u kreeg het woord net.

De heer **Paulides**: Als eerste wil ik zeggen dat ik het niet met u eens ben dat ik het met u eens ben. Dat heb ik ook nooit gezegd. Het is een onderwerp dat best wel veel discussie oplevert en om nou zo flauw te doen over dat sigarendoosje waar op de achterkant even werd gezet 'misschien is het wel zo veel'. Dat is nu de uitwerking van wat het mogelijk zou kosten, maar het is niet het plan dat we gaan uitvoeren, daar gaan we nog over hebben. We moeten eerst het voorstel krijgen, dan weten we wat de kosten zijn. Het is gewoon flauw om te zeggen dat het zo veel gaat kosten, dit is

het piketpaaltje, dit zijn de kaders waarbinnen we denken te kunnen blijven. Dat had de wethouder misschien wat duidelijker moeten zeggen, hij heeft dat ook gezegd. Ik begrijp niet dat daar zo moeilijk over wordt gedaan, de hele discussie komt nog.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Nu hoorde u net even in een bijzin zeggen 'dit is ook helemaal niet het plan dat uitgevoerd gaat worden' en dat vond ik een interessante want we gaan straks met de begroting van € 3,8 miljoen extra krediet en een plan, neem ik aan, subsidie aanvragen voor iets waarvan helemaal niet zeker is dat we dat gaan uitvoeren. Hoe ziet u dan dat het RVO... die ziet hem straks aankomen en we gaan zeggen 'kijk dit is een begroting, dit is het plan maar we gaan het er inhoudelijk nog over hebben dus grote kans dat we het heel anders gaan aanpakken'.

De **voorzitter**: De heer Paulides.

De heer **Paulides**: We kunnen wel in dat rondje blijven draaien, maar er komt nog een plan en het is eigenlijk duidelijk dat het niet exact zo wordt uitgevoerd als het er lag. Laten we gewoon het plan afwachten en dan gaan we daar de besluiten over nemen. Met die discussie over die piketpaaltjes van de dorpskern en de andere zaken heb ik eigenlijk ook al het antwoord gegeven. Dit is een kadernota, dit zijn de maximale bedragen of dit zijn de dingen die we willen gaan doen, maar we krijgen de exacte uitvoering nog. Dan wil ik toch nog even reageren op de opmerking van Hart voor Wassenaar over die € 45 miljoen die dan in 2,5 jaar verdwenen zou zijn. Er staan activa tegenover die investeringen en ik denk dat het goed is als we goed onderhouden wegen, goed verzorgd groen en goede voorzieningen hebben en daarnaast kunnen de opbrengsten niet geactiveerd worden. We geven nu geld uit, de kosten gaan voor de baten uit, en de opbrengsten daarvan zien we nog niet terug. Dus mijnheer Hendrickx praat over liquiditeit, maar ik denk dat je bij een normale begroting of jaarrekening meer moet kijken naar het vermogen en niet naar liquiditeit.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik vind het prima wanneer wij een vermogen van € 60 miljoen en een schuld van € 200 miljoen hebben, dat maakt allemaal niet zo veel uit, maar de heer Paulides begrijpt het niet. Vijf jaar geleden hadden we € 45 miljoen, we hebben intussen voor € 10 miljoen onroerend goed en dan zou je eigenlijk € 55 miljoen op de bank moeten hebben. We hebben tussen de € 2 miljoen en de € 3 miljoen per jaar afgeschreven, dan zou je dus eigenlijk € 70 miljoen op de bank moeten hebben, maar daar staat € 17 miljoen op. Dus we hebben in vijf/zes jaar € 53 miljoen gespendeerd en ik weet zeker dat er geen debetpost op de balans staat voor € 53 miljoen die we hebben geïnvesteerd in zaken die we in deze gemeente kunnen vasthouden. De enige conclusie die je dan kunt trekken is dat er een lek is geweest en ik weet waar dat lek is, dat waren de voorzieningen en de reserves en we hebben per jaar € 2 miljoen tot € 3 miljoen gespendeerd aan de normale operatie in plaats van te investeren. U kunt zeggen dat dit allemaal niet waar is, maar ik heb er een aantal jaren naar gekeken en neemt u van mij aan dat ik u niet gelijk ga geven omdat ik het zelf veel te goed snap. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Paulides, u hebt het woord.

De heer **Paulides**: U blijft dat steeds zeggen, maar kom nou met een rekensommetje van de activa. We hebben De Paauw mooi opgeknapt en we zijn bezig met het opknappen van de bossen en de parken, we hebben veel dingen op een beter niveau gebracht en dat is ook wat waard.

De **voorzitter**: Dank u wel, dat was het einde van uw termijn en dan geef ik graag het woord aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja dank u wel voorzitter. Ja in tweede termijn en het aantal interrupties dreigt, dus ik moet voorzichtig zijn, maar ik ga het niet doen. Ik heb toch een paar dingen. Allereerst de reactie van de portefeuillehouder op de internationals. Het is goed om te horen dat het niet alleen om expats gaat maar ook om andere doelgroepen, dat vind ik fijn om te horen. Het is jammer dat het vervolg zich wel weer richt op de expats, waar wordt die slag dan gemaakt en waarom? Ik heb toch echt wel de behoefte om richting de begroting wat meer look and feel te krijgen van wat we gaan bereiken, wat we ervoor gaan doen. Het mag € 80.000,00 kosten, ik vind dat veel geld. Er wordt gesproken over een kwartiermaker, ik vind het allemaal wat groots en meeslepend maar ik wil me graag laten overtuigen, daar sta ik voor open. Dan puntje 2. Ik heb met kromme tenen geluisterd naar, zoals collega Krabbendam dat noemt, de valse tegenstelling tussen landelijke en lokale politieke partijen, dat is niet voor het eerst. Het wordt een beetje een

grijsgedraaide plaat, het lijkt een beetje op campagnetaal, daar hebben we in dit huis ook een beetje een handje van, toch weer zich afzetten tegen elkaar. De PvdA bestaat 85 jaar in Wassenaar en volgens mij hebben wij ons steentje wel bijgedragen en blijven we doen waar we dat kunnen. Het nadeel van een landelijke politieke partij, ik kan u dat uit ervaring mededelen, is dat je als landelijke politieke partij vuile handen maakt en dat krijg je in de Langstraat terug. Daar hebt u, en u gaat mij interrumperen, geen last van. Dat scheelt, wat dat betreft zou ik wel eens lid van Hart voor Wassenaar willen zijn, maar dat neemt niet aan dat tegen de stroom in roeien ook een competentie is en daar houd ik ook wel van. Dus ik blijf lid van de PvdA en mij op die manier inzetten. Ik hecht er toch waarde aan om dat nog even te zeggen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. We hebben het er wel eens over gehad binnen onze fractie en ook binnen het overleg van de coalitie, althans de coalitie van de oppositie. Eigenlijk is het zo, en ik moet u daarvoor complimenteren, dat we de PvdA een van de meest in de Wassenaarse samenleving verankerde partijen vinden. Dat menen wij serieus, u kent mij inmiddels goed genoeg om te weten dat ik dat daadwerkelijk serieus meen, dus daarvoor mijn complimenten Ten tweede blijf ik altijd hopen dat u de laatste zult zijn die hier spreekt. Als we dat ook afspreken dan blijft dat helemaal in orde. Nee, ik wil even uitspreken, u mag zo weer. Ik probeer gewoon vriendelijk te zijn, sommige mensen denken dat dit mij moeite kost maar dat is echt niet zo. Dat is het tweede. Het derde is... nee ik maak dat heel even los van de PvdA en van u want die zet ik in een licht andere categorie. Binnenkort hebben we ook een partij Groen Lokaal geloof ik, maar misschien dat ik te veel hoop uitspreek daarover. Dan hebben we de vierde lokale partij, maar je weet nooit hoe de wereld gaat lopen. Als ik het over de andere partijen ga hebben dan is het zo dat als een VVD'er in Wassenaar woont en hij naar Roermond vertrekt, hij een Roermond-VVD'er wordt, maar hij een VVD'er blijft. Hij zegt dan 'Ja ik woon nu in Roermond en ik ben een lokale politicus'. Daarvan heb je er een paar in Roermond, die ook eigen partijen beginnen of waar dan ook, Maastricht of wat dan ook. De kern van dit verhaal is dat ze VVD'er zijn en waar je ze ook dropt, het blijven VVD'ers en ze blijven in hun dogma leven. Lokale mensen... Als ik hier wegga dan ben ik geen lid meer van Hart voor Wassenaar, ja lid nog wel, ik blijf ze steunen maar ik kan niets meer doen. Op het moment dat je je aan een lokale partij bindt dan bind je je aan die samenleving en niet anders. Dat is het verschil tussen een landelijke partij en een lokale partij. Wij geloven daar veel meer in en met alle respect voor u en uw partij... en ik moet mijn vraag nog even bedenken. Mijn vraag aan u is: bent u het met mij eens? Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Hoor ik nou dat u lid van de PvdA wilt worden?

De **voorzitter**: Wacht even, volgens mij is dit onderwerp inmiddels wel voldoende uitgediscussieerd. Mag ik als voorzitter ook eens een reflectie geven? Stel dat je als bewoner hiernaar kijkt, dan zie je vooral dat politici elkaar aan het overtuigen zijn. Over het algemeen vinden mensen dat een wat apart beeld, dat geef ik u zomaar gratis als reflectie mee. U hebt nog enorme behoefte aan een korte reactie terug en dan gaan we dit onderwerp echt afsluiten.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik heb altijd geleerd dat je het als ik voorzitter van een vergadering wat ruimte moet geven als het op een gegeven moment wat lichter wordt want dan wordt het vrolijker en dan bots je op een gegeven moment wel weer een keer de heftigheid in. Ik kan mij niet voorstellen dat ik.... Nou, het is wel gelukt, een VVD'er is ervan overtuigd om lid van Hart voor Wassenaar te worden, maar andersom heb ik het nog niet meegemaakt. In dat opzicht is er best wel iets aan de hand. Ik vind de interruptie bij de heer Van Smirren plezieriger dan die van anderen vanwege het simpele feit dat je herkent dat daar een aard in zit die heel dicht tegen de aard van lokale partijen aan zit en mijn laatste vraag aan de heer Van Smirren is: bent u dat met mij eens?

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja dat ben ik met u eens want ik ben wel niet geboren in Wassenaar maar wel getogen en ik heb wel het een en ander in deze gemeenschap gedaan als ik dat zelf mag zeggen. Ik ben ontzettend lokaal, daar kan geen misverstand over zijn en ik ben lid van de PvdA. Het is jammer dat u wegloopt want ieder mens heeft recht op zijn dromen en mijn droom is dat ik met de PvdA groter word dan Hart voor Wassenaar, dus dat wordt dan ook maar vastgesteld. Misschien een reflectie naar de voorzitter toe. We hebben vanmiddag best heftige momenten meegemaakt en het debatje met de heer Hendrickx was luchtig en dat past ook in een middag als deze. Het zijn

een beetje ups en downs, straks kom ik op een ander onderwerp en dan vliegen we elkaar misschien weer in de haren, maar ik vind dat daar ook ruimte voor moet zijn.

De **voorzitter**: Dat ben ik helemaal met u eens, maar ik probeer ook de vergadering te lezen en ik zag zo links en rechts in de flanken wel 'gaan we nou dit onderwerp nog een keer bespreken?'. Dus daar probeer ik ook recht aan te doen, u kent mij ik probeer vooral het debat aan te voelen. Gaat uw gang.

De heer **Van Smirren**: Ja en in antwoord daarop, ik ben altijd de laatste. Volgens mijnheer Hendrickx blijft dat zo, maar ik probeer dat te veranderen. Dat betekent dat ik ook zo af en toe wel mijn duit in het zakje wil doen. Dan de dorpskern, ik vind toch dat ik daar iets over moet zeggen. Ik ben niet van de cijfertjes en het wordt alleen maar ingewikkelder, 3,4, 3,8, 5,8, 7,2, 5,6, het duizelt me af en toe. Mijnheer Gankema, ik weet vanuit de coalitieonderhandelingen dat wij op een gegeven een aantal scenario's op het bord hebben zien staan waarvan 5,6 een onderdeel was, maar we hebben daar eigenlijk nooit over doorgesproken, maar dat is vervolgens in de krant terechtgekomen. De tijd schrijdt verder, en het wordt alleen maar duurder. De wethouder zei dat we in zijn berekeningen nu op € 5,8 miljoen zitten en, daar heb ik net al iets over gezegd, daar wil hij iets van afpeuteren en laten we hopen dat dit substantieel is, Ik ga uit van die € 3,8 miljoen plus... Zo staat het in de kadernota. Ik vind niet dat we dat nu moeten schrappen, daarvoor is het amendement van Hart voor Wassenaar bedoeld. Dit is een startbedrag en dat geldt ook voor 2024. We moeten met het centrum aan de slag en in grote lijnen, denk ik, dat het plan zoals dat er ligt, zal worden uitgevoerd, dat is in ieder geval de ambitie, maar hoe goedkoper hoe beter. Ik wil graag mee naar Heemstede om daar te kijken hoe men het daar aanpakt, misschien kan dat ook nog wat soelaas bieden. Dus ook ik leer daar graag in. Dat is eigenlijk wat ik erover wil zeggen, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel mijnheer Van Smirren. Dan kijk ik even naar het college. Er zijn twee amendementen ingediend, dat is nu wat er op tafel ligt. Ik denk dat het goed is dat er een moment wordt geschorst zodat het college dat kan voorbereiden, maar de heer Hendrickx heeft nog een punt rond de orde.

De heer **Hendrickx**: Ja zeker voorzitter. We hebben twee amendementen ingediend. Wij willen naar aanleiding van wat u hebt uitgesproken over de € 84.000,00... Als dat een toezegging is dan zijn we bereid om het amendement in te trekken.

De **voorzitter**: Ik kijk het college even aan, ja dat is een toezegging vanuit het college.

De heer **Hendrickx**: Dan is dat amendement nu ingetrokken.

De **voorzitter**: Dan is er nog één amendement, maar ik denk dat het wel goed is als het college even beraad heeft over het nog voorliggende amendement. Ik kijk even, tien minuten schorsing? Tien minuten schorsing, dan kan iedereen even de benen strekken. Dat betekent dat de vergadering om 21.00 uur verdergaat.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik begrijp dat een aantal raadsleden heeft gevaagd om nog tien minuten extra te schorsen. Oké, als die vraag er is dan gaan we dat doen, maar het is wel netjes dat de rest ook weet waar ze aan toe zijn. We gaan wel echt om 21.20 uur door.

Schorsing

De **voorzitter**: Inmiddels zie ik binnenkomen dat de schorsing korter kon dan de vastgestelde tijd. Als iedereen zijn plaats zou willen innemen dan heropen ik de vergadering. Het woord is aan de wethouder van Financiën. De tweede termijn aan de zijde van het college, die geheel voor rekening van de wethouder van Financiën komt.

Wethouder **Van Doeveren**: Dank u wel voorzitter. Ik realiseer me dat het de eerste keer is dat deze raad überhaupt een kadernota heeft. De vorige keer was er een kaderbrief en de jaren daarvoor was de kadernota altijd met dezelfde opbouw. We kiezen voor drie grote investeringen en € 2 miljoen aan nieuw beleid zonder ozb-verhoging voor nu een realistisch kijken naar de toekomst. Ik neem wel het punt mee dat is genoemd over de leesbaarheid van de stukken, daar wil ik zeker naar kijken voor 2024, zeker omdat we met hele nieuwe raadsleden zijn en een heel nieuw collegeteam heeft dit in 2,5 maand voor elkaar gebracht, maar dat punt neem ik zeker mee waar dat beter en duidelijker kan, zodat daar geen gedoe over is. Ik ben ook blij dat iedereen zei dat de

financiën er goed voorstaan, dat iedereen daar in algemene zin positief over was. Ik vind het nog aardig om te zeggen dat ik op het VNG-congres een van de oud-burgemeesters van Haren heb gesproken en die zei tegen mij 'uiteindelijk heeft de raad van Haren zelf ingestemd met het opheffen van haar zelfstandigheid', dus er ligt vooral een grote taak voor u om het hier te houden zoals het nu is. Ik kreeg een vraag over het evenementenbeleid, de heer Gankema heeft goed gezien dat het in het CUP staat ingenomen. Dat wordt voor het zomerreces van 2024 opgeleverd. Ik had het zelf graag nog wat sneller gezien, maar er komt een participatietraject, er moet worden gekeken naar het parkeren en er moet met horecaondernemers worden gesproken, die daar afhankelijk van het soort evenement wisselend in zitten, en met omwonenden en ook geluidshinder is bij evenementen vaak een issue, nog los van de tijden waarop er evenementen zijn. Ik begrijp zijn opmerking over de ice skatebaan overigens. De aanvragen die binnenkomen worden natuurlijk gewoon altijd afgedaan en ik zit er zelf zo in dat ik vooral wil kijken naar wat er wel kan, maar ik geef wel even de reden aan waarom want ik had het zelf ook graag eerder gewild, maar hier moeten ambtelijk best veel stappen worden gezet om dat voor elkaar te brengen. Dan nog kort over het plan Dorpskern. Dat geldt trouwens voor elk raadsvoorstel, vanaf € 500.000,00 ligt het budgetrecht bij u en zoals veel van u zeiden, stellen we nu kaders en er komt natuurlijk gewoon een voorstel.
De heer Gankema vergeleek mij al met de Franse president. Die is voor vijf jaar gekozen en ik ben niet gekozen, maar ik hoop dat u mij toch een paar maanden de tijd wilt geven om met een uitwerking te komen. Ik kijk daarbij zeker ook naar wat de heer Hendrickx zei, die vroeg om een goed plan dat meer is dan alleen het opknappen van de buitenruimte, het plan is nu om aan de samenleving te laten zien dat we het serieus willen oppakken, maar help ons bij die opgave om de kosten te drukken. Ik kom ook richting de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland graag met een zo compleet mogelijke kadernota waarin we laten zien dat dit ook serieus wordt meegenomen. Dan wat betreft Heemstede, ik ga graag mee daarnaartoe als de heer Krabbendam en anderen dat organiseren. Tot zover.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: We zitten hier al wat langer, dus het kan zijn dat het allemaal niet zo goed geprocessed wordt, maar er ligt een Centrumplan waarvan de raad ooit heeft gezegd 'we willen graag dat het college dit uitvoert'. Toen kon dat niet omdat er niet voldoende geld was, maar volgens mij is het goedgekeurde plan nimmer ingetrokken, dat plan zou nog ergens moeten liggen, en nu hoor ik vanavond toch, soms expliciet en soms meer suggestief 'we gaan iets aan het plan veranderen' en ik hoor ook 'we gaan het helemaal integraal doen, er komt een volledig nieuw plan'. Wat is nu precies de status van het plan en wat is precies de bedoeling wat we met het centrum gaan doen?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Dat we het centrum gaan revitaliseren, dat we proberen hier de juiste winkels te hebben, dat het een gezellige ontmoetingsplek is, dat we het opknappen, dat er meer bomen bijkomen. Ik denk dat de verwarring in het woord 'plan' zit. We hebben het beeldkwaliteitsplan, daarvan zegt het coalitieakkoord dat dit de basis is, dus dat willen we uitvoeren en daarvoor kijken we ook naar een bijdrage van derden, ik denk dat we het daar vandaag uitgebreid over hebben gehad. Wat ik zeg, is dat er daarnaast ook leegstandbeleid moet zijn, dat je ook kunt kijken naar aanpassing van bestemmingsplannen en of er andere dingen zijn die je zou kunnen doen om het dorpscentrum op te knappen en te versterken. Daar wil ik in ieder geval naar kijken, dus geef me daar een paar maanden de tijd voor. Ik weet dat u daar zelf ook wel eens suggesties voor heeft gedaan, dus daar wil ik in ieder geval naar kijken.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Het is me nog niet helder. Nogmaals, we hebben het Centrumplan en ik begrijp uit uw woorden dat dit nog steeds wordt uitgevoerd of de intentie is er nog steeds om dat uit te voeren. Daarnaast komen er allerlei andere dingen om het integraal en nog wat andere bewoordingen te maken, woningen en ik hoor bomen langskomen, maar is die extra kredietverlening voor het pakket dat u hier net nog extra vertelt of is dat pur sang voor de uitvoering van het Centrumplan dat in eerste instantie door de raad is goedgekeurd?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik heb het in mijn eerste termijn flankerend beleid genoemd, de kosten zijn voor het beeldkwaliteitsplan en alles wat daarin zit waaronder de bomen, het opknappen van de openbare ruimte et cetera.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik neem het even over van de heer Gankema, wij kunnen elkaars gedachten zo langzamerhand lezen. Een goed team werkt heel goed kan ik u verzekeren. Dat betekent dus in feite, en dat is de harde conclusie die je kunt trekken, dat met name de VVD vasthangt... Ik heb er alles van meegemaakt, als wethouder, als raadslid, in de coalitie, in de oppositie, ik heb er alles van meegemaakt en ik denk dat ik een hele goede ervaringsdeskundige ben in dezen. Het betekent dus per se dat de VVD hard blijft vasthouden aan het plan dat inmiddels een aantal jaren oud is en waar in die tijd daarna misschien nog wat dingen... Ik zie dat hier nog een brancheringsplan aan vastgeplakt is, er zijn allerlei dingen aan vastgeplakt, maar uiteindelijk is de kern gewoon heel eenvoudig, wij gaan hoe dan, wat dan ook het centrum opverven, er komen nieuwe steentjes, het plan ligt er en dat gaan we uitvoeren, klaar af, over en uit. Dat betekent dat hier gewoon coûte que coûte met zo veel politieke weerstand, met zo veel ongemak, met zo veel onwenselijkheid onder de Wassenaarders die zeggen 'dat kan gewoon niet', € 5,8 miljoen wordt uitgeven omdat de VVD dat wil. Dat is mijn conclusie en dan ben ik er klaar mee.

De **voorzitter**: De wethouder. U was ook klaar met uw termijn volgens mij, maar er ligt nog een amendement, ingediend door De heer Hendrickx. Wat is uw advies op het amendement?

Wethouder **Van Doeveren**: Dat zat een klein beetje verstopt in mijn bijdrage, maar ik zal het expliciteren. We zijn heel druk bezig en ik proef heel veel positieve energie nu ik heb gezegd dat we verder willen met het plan. Er zijn misschien zelfs pandeigenaren die zelf in de openbare ruimte willen investeren, er zijn ontzettend veel mensen enthousiast over. Geef me in ieder geval een paar maanden de tijd om het uit te werken, dan komt het bij u terug zoals sommigen van u al stelden. Daarmee is het amendement ontraden. Geef me alsjeblieft even de tijd, ik heb geen vijf jaar, maar wel een paar maanden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is hiermee de tweede termijn aan de zijde van het college beëindigd en komen we richting de beraadslaging. De vraag is alleen of u behoefte hebt aan een schorsing om u voor te bereiden op de stemming over één voorliggend amendement en het voorstel. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dit wordt moeilijk, dit is lastig. Deze raad kent een historie waarin het zo was dat, als er maar een zweem van belangenverstrengeling was, degene die daardoor geraakt kon worden zich uit de beraadslagingen en stemming terugtrok. Ik heb dat in de vorige raadsperiodes meerdere keren meegemaakt. In deze raadsperiode is een fractiegenoot van ons gebeld door de griffier met de mededeling: hier zou misschien sprake kunnen zijn van belangenverstrengeling. We weten ook dat bij een andere coalitiepartij van onze kant iemand zich ten tijde van de discussies over Den Deijl buiten de beraadslagingen heeft geplaatst. Wij zijn van mening dat er een raadslid bij de VVD zit die nog meer dan in de voorbeelden die ik net noemde nadrukkelijke financiële belangenverstrengeling heeft met betrekking tot het Centrumplan. Integriteit is een kwestie die aan de orde is en juist in een ongelooflijk gevoelige fase waarin we ons best moeten doen voor de bestuurscultuur, sociale veiligheid en dat soort dingen en waarin we vooral zonder kosten ons leven daarin moeten beteren, vind ik dat degene die dit betreft de verantwoordelijkheid moet nemen om daar een beslissing in te nemen. U kunt zich voorstellen wat ik vind dat moet worden besloten, maar die persoon moet dat zelf weten. In dit geval betekent dit wat mij betreft de situatie dat ik in de schorsing de fractie die het aangaat wil adviseren om daar verstandig mee om te gaan.

De **voorzitter**: Het is geen punt van orde, maar meer een punt dat ik u ter overweging meegeef en verder doet u wel het voorstel om straks te schorsen. Wat ik nu wel ingewikkeld vind, is het volgen van wat het punt is. U geeft in ieder geval aan dat elk raadslid nu voor zichzelf moet afwegen of hij kan meedoen aan de beraadslaging. Ik hecht er wel even belang aan om de Gemeentewet erbij te hebben want dan volgt ook iedereen wat de discussie is. In artikel 28 staat: "Een lid van de raad neemt niet deel aan de beraadslaging en stemmen over a, een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken". Dat heeft de wetgever bepaald en u vraagt aandacht voor dit artikel. Juist. Dan hebben we het ook gewoon even zuiver met de artikelen erbij. Volgens mij moeten we nu niet naar een... U hebt een interruptie of een vraag aan de heer Hendrickx. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja een interruptie en een vraag, het is eigenlijk een hele korte vraag. Ik begrijp de overweging van de heer Hendrickx om deze vraag te stellen, maar u woont aan een 30km-weg, onthoudt u zich dan ook van stemming als het gaat over 30km-wegen en geldt dat voor uw hele fractie, hoe ver gaat het?

De heer **Hendrickx**: U hebt net gehoord wat er in artikel 28 staat. Op het moment dat je hier over 30 km per uur gaat praten dan kan driekwart van de raad wel naar huis gaan wanneer daarover wordt gestemd. Hier is een...

De heer **Paulides**: De conclusie is dat we geen...

De heer **Hendrickx**: De voorzitter.

De **voorzitter**: De discussie loopt via de voorzitter. Het is een punt van orde en het wordt nu een apart agendapunt. Ik vind ook dat we deze discussie eigenlijk... Er wordt nog een punt ter overweging meegenomen ter voorbereiding op de stemming. Volgens mij moeten wij hier nu niet een debat over voeren, dat staat niet op de agenda. Volgens mij moeten we deze discussie nu stoppen. Dit punt is meegegeven en verder heb ik het voorstel gehoord om te schorsen. Voor hoe lang? (Er wordt buiten de microfoon gesproken) Maar is er bij de rest ook behoefte aan een schorsing? Er is behoefte aan een schorsing. Een kwartier, kunt u daarmee uit voeten? Ja ik kijk even, is er breed behoefte aan een schorsing? Is er geen behoefte aan een schorsing? Ik kan het nu niet lezen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, an sich heeft mijn fractie geen behoefte aan een schorsing. Dus in die zin, het is een...

De **voorzitter**: We schorsen alleen maar op basis van een ordevoorstel. Dan hoor ik graag een ordevoorstel. Dan geef ik de heer Gankema even het woord.

De heer **Hendrickx**: Ons voorstel is vijf minuten schorsen.

De **voorzitter**: Vijf minuten schorsen, oké. Mijnheer Gankema, wilt u daar iets aan toevoegen?

De heer **Gankema**: Ja ik wil graag tien minuten schorsen.

De **voorzitter**: Oké. Dan doet u het meest verstrekkende voorstel. Wie is er voor dat er nu voor tien minuten wordt geschorst? Mag ik de handen zien, het is gewoon een ordevoorstel. Ik zie dat er een meerderheid is. We schorsen voor tien minuten, dat betekent dat de vergadering nu voor tien minuten is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Hierbij heropen ik de vergadering. Ik ga over naar de stemmingen rondom de kadernota die voorligt en ik zie dat de heer Hendrickx nog een punt heeft, maar als het een punt van orde is dan zou ik het graag wel gedefinieerd willen zien als een echt ordevoorstel, anders zitten we nu in de stemmingen en is er alleen een mogelijk om een stemverklaring te doen, dat zijn de twee smaken.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik weet niet of het een ordekwestie is. Het gaat dieper dan dat, het gaat over de toepassing van de wet en dat is iets anders dan een simpele ordekwestie. Ik wil best wat uitgebreider over een ordekwestie praten, maar ik wil ook in één zin best stellen wat mijn mening hierover is, U hebt hier ook een rol in en die mag u niet vergeten. U ziet toe op de integriteit, artikel 170: u ziet toe op de integriteit van de besluitvorming en de werking van het bestuur. Dat betekent dat u zonder meer hier ook een verantwoordelijkheid in hebt en ik spreek u aan op die verantwoordelijkheid, dat wil ik niet afdoen met een simpel ordevoorstel want zo werkt dat niet.

De **voorzitter**: Als u mij daartoe uitnodigt, dan kunnen we dat aangeven. Ik heb niet voor niets net ook letterlijk het artikel van de Gemeentewet aangegeven. In artikel 28 staat: een lid van de raad neemt niet deel aan de beraadslagingen en stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middelijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken. Het gaat nu natuurlijk over de invulling, hoe leest de wetgever 'rechtstreeks of middellijk', hoe zit het rechtstreekse belang. Dit wetsartikel is natuurlijk opgenomen vanuit het idee, stel je voor dat de gemeente een stuk grond verkoopt en een van de raadsleden zou die grond willen kopen. Dan is het natuurlijk volstrekt logisch dat je hier niet meedoet aan de beraadslaging omdat dit heel direct jouw belang een-op-een raakt. De wetgever heeft in de verdere uitleg... en dit is waar vele gemeenten mee worstelen hoe je hier verder mee omgaat, maar is het aan de individuele beoordeling van een raadslid of hij zich al dan niet vrij voelt om over een beslissing te kunnen besluiten en is het dus hier niet limitatief opgenomen. Dus er staat niet... Stel je voor, je bent eigenaar van een winkel, dan mag je niet over winkelplannen meestemmen en stel je voor ik woon in die wijk en ik

mag niet over een bestemmingsplan mee stemmen, dat is de afweging die elk individueel raadslid hier te maken heeft. Dat is het kader dat de wetgever heeft meegegeven en het is dus aan elk raadslid om daar zelf de goede afweging in te maken, hoe dat naar zijn of haar gevoel vindt daarmee te moeten omgaan.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter de kwestie is dat, los van veel andere dingen, er in de jurisprudentie objectiever is nagedacht over het middellijk en onmiddellijk belang. Het is vervelend dat we nu wat meer in detail moeten treden, maar hier is relevant of iemand eigenaar is van een pand of niet want op het moment dat de waarde van het pand wordt beïnvloed door een beslissing die het betrokken raadslid neemt dan is hier zowel rechtstreeks als middellijk hoe dan ook een belangenverstrengeling. De kwestie is dat de wetgever ook, wanneer hierover een discussie ontstaat, de ruimte creëert om daarop te reflecteren en dat is wanneer de rechtmatigheid van het uiteindelijke besluit aan de orde wordt gesteld. Dat zal de automatische consequentie zijn, mocht hier een besluit worden genomen waarbij iemand waarvan wij vinden dat die rechtstreeks en middellijk een bijzonder belang bij deze besluiten heeft aan de stemming deelneemt.

De **voorzitter**: Bij de rechtmatigheid van een besluit moet worden getoetst of iets tegen de wet in gaat en in dit geval zie ik niet in dat, als hier 21 raadsleden stemmen, je tegen een besluit van de wet ingaat omdat hier in de wet niet limitatief is bepaald hoe dit moet worden ingevuld. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: De kwestie is dat dit niet meer in uw handen is want op 28 juni a.s. geven wij aan dat er een onrechtmatig besluit is genomen. Dat moet binnen 48 uur nadat het besluit is gevallen en dan heeft de provincie 48 uur de tijd om te adviseren over de rechtmatigheid van dit besluit. Dus zo zal het lopen. Wij hebben het niet meer in de hand wanneer hier een beslissing wordt genomen inclusief de stem van degene die hierbij betrokken is. Ik vind het heel vervelend dat deze discussie moet worden gevoerd want ik heb te veel respect voor de persoon over wie het gaat, maar dit is wel de serieuze realiteit die op dit moment speelt.

De **voorzitter**: Ik zit even te kijken naar... Ik heb echt even behoefte aan advies, dus ik schors de vergadering voor tien minuten.

De heer **Paulides**: Ik zou voor de schorsing toch nog wat willen meegeven.

De **voorzitter**: Nee, ik schors. Uw voorzitter wil ook zelf even advies en ik hoop dat u mij daar even de ruimte voor geeft.

Schorsing

De **voorzitter**: Dank u wel voor het geduld. We hebben nog eens heel goed met mijn adviseurs naar het voorliggende gekeken. Het uitgangspunt is dat stemmen een fundamenteel recht is van een gekozen volksvertegenwoordiger en wanneer een onderwerp van stemming zich in de nabijheid van een raadslid afspeelt, hoeft hij of zij zich niet langer van het uitbrengen van een stem te onthouden. Dat is in ieder geval de lezing gebaseerd op jurisprudentie die in de afgelopen jaren op dit gebied is ontwikkeld. Ik moet u ook zeggen dat ik het een heel belangrijk en groot goed vind dat alle 21 raadsleden zich hier zonder die last moeten kunnen uitspreken. Dat is namelijk het allergrootste goed dat we in dit land hebben, daarom bent u ook het hoogste democratische orgaan om dat te kunnen uitspreken. Dus daarmee zie ik ook geen strijdigheid en natuurlijk zullen we, als dat verzoek er komt om het uiteindelijk voor te leggen, afwachten wat de provincie daarvan vindt maar de inzichten die we nu hebben met ook de geldende jurisprudentie is dat dit niet het geval is. Verder vind ik het ook van belang dat elk raadslid zich hier vrij moet voelen en ik het ook wel heel ingewikkeld vind dat er vanavond wordt gesproken over een raadslid waarbij het nu thuis gissen is over welk raadslid het gaat en wat mij betreft zou dat niet de manier moeten zijn waarop wij hier met elkaar moeten omgaan. Natuurlijk mag iedereen elk punt hier naar voren brengen, maar ik vind het ook wel heel ingewikkeld. Mijn voorstel zou zijn om nu richting de stemming te gaan, dan kan elke fractie namelijk, als die daar behoefte toe voelt, bij het amendement een stemverklaring geven en daarmee is er dan ook klaarheid over hoe elke partij erin zit. Dus dat zou nu mijn concrete voorstel zijn, dat we over gaan naar de stemming over het amendement en ik de stemverklaringen daarvoor open. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval. Dan zijn nu de stemmingen geopend.

De heer **Hendrickx**: Een punt van orde voorzitter.

De **voorzitter**: Nee ik was bezig met de stemmingen op dit moment.

De heer **Hendrickx**: Ook dan heb ik recht op een punt van orde.

De **voorzitter**: Nee.

De heer **Hendrickx**: Ik heb te allen tijde recht op een punt van orde, zelfs tijdens een stemming.

De **voorzitter**: U hebt recht op een punt van orde, maar dan hoor ik ook graag wat uw punt van orde is, dan leg ik dat aan de vergadering voor.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, het punt van orde is dat ik wens dat er hoofdelijk wordt gestemd.

De **voorzitter**: Dat is geen enkel probleem, dan gaat de griffie dat voorbereiden. Dan gaan we eerst naar de stemverklaringen toe als daar behoefte aan is want we waren inmiddels bij de stemming over het amendement dat voorligt, het amendement ingediend door de heer Hendrickx van de fractie Hart voor Wassenaar. Ik lees hem nog even voor: wijzigt het raadsvoorstel betreffende de kadernota door toevoeging van punt 3 onder beslispunt in de Kadernota 2024 onder f, kapitaallasten nieuwe investeringen en dan zo de tabellen laten vervallen en de tekst onder de tabel komt te vervallen. Het heeft in iBabs de naam amendement B. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? Dan gaan we straks even kijken wie als eerste mag stemmen. Ik loop het rijtje zo langs, laten we dat maar zo doen. De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Ja dank u voorzitter. Wij gaan tegen stemmen. We hebben afgesproken dat stemverklaringen kort moeten zijn alhoewel dat vanavond best een lastige is. Wij gaan niet mee in dit amendement want volgens ons zonder plan geen subsidie. Het komt sowieso nog terug in de raad, dus daar hebben we met elkaar de discussie over het concrete plan en zoals jullie weten zijn wij voor een levendige dorpskern voor alle Wassenaarders. Dat is in het belang van de inwoners, waarschijnlijk nog meer dan waarschijnlijk in dat van ondernemers. Door het hele gedoe vanavond voel ik me bijna bezwaard om te gaan stemmen. Ja want ik heb ook belang bij een levendige dorpskern. Ik heb al eerder gezegd dat ik me erop verheug om met mijn kinderen door het dorp te lopen, mag ik dan ook niet stemmen? Ik ben blij met de verheldering van de burgemeester. Wij gaan gewoon stemmen, we hebben het er heel lang en uitgebreid over gehad dus hierbij de stemverklaring, wij zullen tegen stemmen.

De **voorzitter**:. De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter. Mijn fractie zal ook tegen het amendement stemmen, misschien niet helemaal een grote verrassing. Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich over het amendement maar ook over de hele kadernota kan uitlaten want de kadernota wordt geamendeerd en daarin stond ook het gedeelte dat er nu uit moet, daarover moet ieder raadslid zich kunnen uitspreken, over het totaal. Laten we daar dan daarna over gaan stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk nog even verder rond. Mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Ja dank u wel voorzitter, ik geef graag ook een stemverklaring af. Ik wil als eerste zeggen dat ik tegen het amendement stem, dat had ik al gezegd maar ik vind het toch wel belangrijk om dat nog een keer te zeggen. Ik heb daar de reden voor dat er geen subsidie kan worden aangevraagd als er geen plan is. Het lijkt me wel heel jammer als we dan geen subsidie kunnen aanvragen als we met zijn allen het centrum, de dorpskern willen opknappen, dat lijkt me dus ook niet de goede weg. Verder zijn het kaders, dus ik wacht nog steeds rustig het voorstel af, een uitgewerkt voorstel met alle details daarin. Dus ik stem op dit moment tegen het amendement dat over kaders gaat. Met betrekking tot de stemming en de integriteit. Ik wil toch echt zeggen dat ik het heel bezwaarlijk en onacceptabel vind zoals hier door een collega van mij is gesproken en van alles en nog wat geframed lijkt over hoe wij moeten handelen. Ik zou heel graag een discussie willen over hoe iedereen aankijkt tegen integriteit, maar niet in deze raadzaal. Dat wil ik op dit moment toch gezegd hebben. Verder heb ik ook belang bij de dorpskern want ik woon in het centrum, ik doe al mijn boodschapjes daar en in die zin heb ik gewoon een groot belang. Ik vind het belangrijk om dat toch ook even te zeggen. Ik ben blij dat ik kan stemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, ik was met een inventarisatie bezig, met de stemverklaringen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter een persoonlijk feit.

De **voorzitter**: Dat mag.

De heer **Hendrickx**: Het is overduidelijk welke persoon mevrouw Ettema op het oog heeft. Ik accepteer niet wat zij zegt en ik eis haar excuses.

De **voorzitter**: Ik snap hem even niet. Ik kijk even naar mevrouw Ettema want zij wordt aangesproken. Dat gebeurt dus niet.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dan zou ik de fractievoorzitters bij elkaar willen halen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx... Nou prima, dan gaan we nu... Toch even een punt van orde want ik merk dat hier helemaal geen behoefte is aan... Het was een schorsing in ieder geval, ja laten we dat even gewoon via... Hebt u behoefte aan een schorsing? Want dat is het ordevoorstel, een schorsing zodat er fractievoorzittersoverleg kan komen. Wie is daar voor? Dat is de fractie van Hart voor Wassenaar. Wie is daar tegen? Dat zijn de fracties van het CDA, DLW, PvdA, de VVD en D66. Dus daar is geen meerderheid voor en daarmee is het verworpen. Mijnheer Hendrickx, op dit moment is de enige mogelijkheid een stemverklaring over het amendement en ik ga ervan uit dat u het een goed amendement vindt. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik vind het een heel goed amendement, maar het is jammer wat hier de afgelopen vijf minuten is gebeurd, stuitend en ik moet mij gaan beraden op hoe ik hiermee moet omgaan want dit kan gewoon niet.

De **voorzitter**. Zijn er nog andere stemverklaringen? Ja, de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Wij zullen ook tegen het amendement stemmen en wat de stemming zelf betreft, wel of niet mogen stemmen is helemaal geen issue. Het gaat over een kadernota en er is helemaal geen besluit dat wordt genomen, er ligt geen plan waar iemand voordeel van kan hebben. Het is een discussie die zeker op deze plek niet op zijn plaats is.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Dank u wel voorzitter. Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de heer Paulides. Ik heb het in mijn termijn ook gezegd, ik ben tegen het amendement. Ik zie geen aanleiding om dit ter discussie te hebben. Wij steunen de kadernota zoals die er nu ligt. Met betrekking tot de bespreking van daarnet vind ik dat elk raadslid hier moet kiezen zoals hij wil, moet stemmen zoals hij wil en bovendien is het ook niet aan de orde omdat we het hier hebben over een kadernota en niet over een concreet plan dat voorligt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Wij zien uit naar duidelijke en directe antwoorden van het college tijdens de begrotingsraad, onder andere over een concreet, betaalbaar en uitvoerbaar plan voor ons mooie centrum. Daar zullen wij voor kunnen stemmen, maar wij kunnen niet voor ruim in het jasje zwabberkaders stemmen en daarom stemmen wij voor dit amendement. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Laat ik beginnen met te zeggen dat deze microfoons er niet voor niets zijn. Ieder van ons kan hiervan gebruikmaken en dingen aankaarten waarvan hij of zij vindt dat ze gezegd moeten worden. We kunnen van mening verschillen over inhoudelijkheden en ik moet wel zeggen dat de afgelopen zeven minuten nou niet het schoolvoorbeeld waren van hoe ik vind dat het zou moeten gaan. Ik denk dat er vanavond weer deuken in de samenwerking zijn opgelopen en dat we dat maar even weer moeten verwerken. Dan nu terug naar de inhoud. Er ligt een Centrumplan, dat is er gewoon, daarvoor is krediet afgegeven. Wij vinden dat een goed plan binnen de financiële marges die we hebben gegeven. Daarmee kan men ook de boer op, dus op dit moment is er niet de noodzaak om het bedrag te verhogen. Dat heeft vanavond veel onduidelijkheden met zich meegebracht. Wij zullen het amendement steunen.

Amendement
Ingediend door Hart voor Wassenaar

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 27 juni 2023;

wijzigt het raadsvoorstel betreffende de kadernota door toevoeging van punt 3 onder beslispunten:
- in de Kadernota 2024, onder F. Kapitaallasten nieuwe investeringen;
- INV1 en INV1b in de tabel komt te vervallen;
- INV1 in de tekst onder de tabel komt te vervallen."

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik nu een nummertje trekken om vervolgens de bepaling te doen in de hoofdelijke stemming, wie als eerste mag stemmen. Het is nummer 12 en 12 is de heer Mulder. We gaan nu stemmen over het amendement, er is verzocht om dat hoofdelijk te doen en ik begin bij de heer Mulder, daarna de heer Nijman en zo gaat het verder.

De heer **Mulder**: Tegen.

De heer **Nijman**: Tegen.

De heer **Paulides**: Tegen.

De heer **Pesman**: Voor.

Mevrouw **Rogge**: Tegen.

De heer **Van Smirren**: Tegen.

De heer **Stekelenburg**: Tegen.

Mevrouw **Van Vliet**: Voor.

De heer **Wesselingh**: Voor.

Mevrouw **Dietz**: Tegen.

Mevrouw **Bellekom**: Voor.

Mevrouw **Van Deursen**: Tegen.

Mevrouw **Van Eps**: Voor.

Mevrouw **Ettema**: Tegen.

Mevrouw **Everard**: Tegen.

De heer **Gankema**: Voor.

De heer **Hendrickx**: Voor.

Mevrouw **Hibbert**: Voor.

Mevrouw **Hofman**: Voor.

De heer **Krabbendam**: Tegen.

Mevrouw **Van der Marel**: Voor.

De **voorzitter**: Daarmee is het amendement met 11 stemmen tegen en 10 stemmen verworpen. Dan kom ik nu bij het beslispunt waarbij ik aangeef dat er wel een toezegging is gedaan waarbij het bedrag voor die bestuurscultuur die € 84.000,00 is voor het jaar 2024 en dat de rest daarop wordt aangepast.
Het besluit dat voorligt: de Kadernota 2024 vast te stellen en als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van de Meerjarenbegroting 2024-2027. Heeft iemand nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan breng ik het nu in stemming. Wie is er voor? Dat zijn de fracties van het CDA, DLW, PvdA, GroenLinks, VVD en D66. Wie is er tegen? Dat zijn de fracties van Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Hiermee is de kadernota aangenomen.

6. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Dan zijn wij gekomen... want er is verder niets meer op de agenda. Ik wil wel aansluiten bij de woorden van de heer Gankema dat het volgens mij vanavond in de eerste termijn heel goed is gelukt om een gesprek met elkaar te hebben, maar dat naar het einde van de vergadering toe een aantal zaken toch behoorlijk op scherp is gezet. We moeten met elkaar een weg zien te vinden om dat anders te gaan doen. Ik hoop dat iedereen de komende dagen daarover ook nog eens met elkaar in reflectieve zin het gesprek wil aangaan, ik ben daar ook altijd gaarne toe bereid, zodat we... Op 1 juli a.s. is er een fietstocht en daarna een gezamenlijke barbecue, overigens met partners, om in die zin ook richting de zomer te gaan. Op 4 juli a.s. is er nog een raadsvergadering en ik kan u als voorzitter alleen maar de stellige wens meegeven dat ik echt hoop dat we met die raadsvergadering op een goede wijze richting het zomerreces kunnen waarbij ik ook bespeur, laat ik het maar dicht bij mezelf houden... Ik ben er zelf inmiddels ook wel een beetje aan toe... dat we ook op een goede en opgetogen wijze richting dat zomerreces kunnen. We hebben met elkaar de komende dagen een opgave, we zien elkaar nog. Ik sluit de vergadering en ik zie u op 4 juli a.s. in deze zaal en bij voorkeur u natuurlijk ook allemaal op 1 juli a.s. De vergadering is gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 19 september 2023

De griffier,

dhr. J. Kleinhesselink

De voorzitter,

dhr. L.A. de Lange